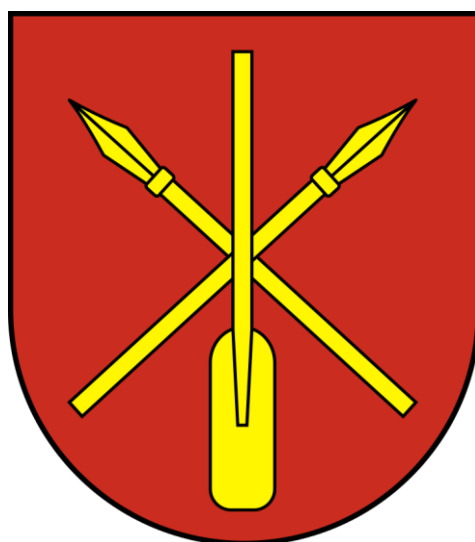

Załącznik Nr.....
do Uchwały nr
Rady Gminy Nielisz
z dnia r.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030

(PROJEKT)

Nielisz, marzec 2024 r.

ZLECENIODAWCA

Gmina Nielisz
Nielisz 279
22-413 Nielisz
84 63 12 727, fax.: 84 63 12 715
e-mail: sekretariat@nielisz.pl
www.nielisz.pl

WYKONAWCA

Doradztwo i Reklama Sp. z o.o.
ul. Prymasa S. Wyszyńskiego 4
22-400 Zamość
tel. 84 627 37 05, 512 138 998
e-mail: kontakt@doradztwoireklama.pl
www.doradztwoireklama.pl

Spis treści

1.	WPROWADZENIE	5
1.1.	Gminny Program Rewitalizacji a Lokalny Program Rewitalizacji	6
1.2.	Struktura Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030	10
1.3.	Podstawa prawna.....	14
1.4.	Diagnoza i delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji - podsumowanie	17
1.5.	Obszar geograficzny	21
1.5.1.	Obszar Gminy Nielisz.....	21
1.5.2.	Obszar objęty rewitalizacją	23
2.	SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA.....	27
2.1.	Analiza zjawisk negatywnych – analiza wskaźnikowa	27
2.2.	Analiza zjawisk negatywnych – analiza jakościowa	56
2.3.	Analiza zjawisk negatywnych – podsumowanie	65
2.4.	Analiza lokalnych potencjałów	66
3.	POWĄZANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY	68
3.1.	Strategia Rozwoju Gminy Nielisz na lata 2021-2027.....	69
3.2.	Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023–2032	72
4.	WIZJA STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI	76
5.	CELE REWITALIZACJI ORAZ ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ	76
6.	OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	89
6.1.	Lista podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	92

6.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	121
7. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	130
7.1. Mechanizmy integracji.....	130
7.2. Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych	133
7.2.1. Komplementarność przestrzenna	133
7.2.2. Komplementarność problemowa	134
7.2.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	138
7.2.4. Komplementarność międzyokresowa	139
7.2.5. Komplementarność źródeł finansowania	143
8. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	144
9. STRUKTURA ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	150
10. MECHANIZM WŁĄCZANIA INTERESARIUSZY W PROCES REWITALIZACJI W TYM W RAMACH KOMITETU REWITALIZACJI....	156
11. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GPR	163
11.1. Monitoring Programu.....	163
11.2. Ocena skuteczności działań rewitalizacyjnych.....	166
11.3. System wprowadzania modyfikacji do Programu	171
12. ZMIANY W UCHWAŁACH DOTYCZĄCYCH ZASOBU MIESZKANIOWEGO GMINY I ZASAD WYNAJMOWANYCH LOKALI W TYM ZASOBIE	172
13. ZMIANY W UCHWALE W SPRAWIE WYZNACZANIA SKŁADU ORAZ ZASAD DZIAŁANIA KOMITETU REWITALIZACJI.....	172
14. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI.....	172

15. SPOSÓB REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	173
16. PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI	173
SPIS TABEL	174
SPIS WYKRESÓW	175
SPIS MAP I RYSUNKÓW	176
ZAŁĄCZNIKI	176

1. WPROWADZENIE

Gminny program rewitalizacji jest wieloletnim programem działań prowadzonym na terenie Gminy, w określonych strefach - społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Realizacja GPR ma spowodować wyprowadzenie wyznaczonych obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego i stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju. Przygotowanie, koordynacja i tworzenie warunków do rewitalizacji jest zadaniem własnym, ale nieobowiązkowym Gminy. Aby realizować to fakultatywne zadanie własne, należy opracować GPR – dokument, który pokazuje, jak w założonej perspektywie kilku lat rozwiązać problemy obszaru i społeczności lokalnej lub chociaż jak wydatnie zmniejszyć ich natężenie. Władze Gminy decydują o przystąpieniu do tego procesu, jeśli dojdą do wniosku, że na niektórych obszarach Gminy nie jest możliwe rozwiązanie problemów przy użyciu standardowych, sektorowych działań.

Kwestie związane z rewitalizacją terenów miejskich i wiejskich reguluje ustawa o rewitalizacji, z 9 października 2015 roku. Ustawa określa obowiązkowe elementy GPR i zwraca szczególną uwagę na partycypacyjny charakter prac. Gminny program rewitalizacji w myśl ustawy jest programem rozwiązującym przede wszystkim problemy społeczne. Zgodnie z art. 2.1.: „Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.”

Rewitalizacja daje możliwość połączenia sił wielu instytucji i podmiotów, które wspólnie mogą rozwiązać złożone problemy. Zgodnie z ustawą zaplanowanie tego procesu następuje niejako w dwóch etapach. Pierwszym jest wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Następuje ono w drodze uchwały rady Gminy, tzw. uchwały delimitacyjnej. Drugim etapem jest opracowanie i uchwalenie dokumentu, na podstawie którego rewitalizacja będzie prowadzona – gminnego programu rewitalizacji (GPR), który jest wieloletnim programem działań w sferze społecznej oraz

gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej, lub środowiskowej (w zależności od zidentyfikowanych zjawisk kryzysowych). Jego realizacja ma spowodować wyprowadzenie wyznaczonych obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju.

1.1. Gminny Program Rewitalizacji a Lokalny Program Rewitalizacji

Tworzenie dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030 poprzedziły działania rewitalizacyjne realizowane w oparciu o Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2016-2023 (LPR). Zgodnie z zasadą ciągłości w planowaniu przed przystąpieniem do tworzenia GPR analizie poddano doświadczenia z realizacji LPR. Opracowanie gminnego programu rewitalizacji dla Gminy Nielisz jest związane z przejściem z pozaustawowego programu rewitalizacji na gminny program rewitalizacji. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2016-2023 był pierwszym dokumentem, w którym wyznaczono obszar rewitalizacji i wytyczono plan działania w zakresie rewitalizacji.

LPR opracowany był według tzw. procedury pozaustawowej zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 oraz Zasadami programowania, wdrażania i wsparcia rewitalizacji w województwie lubelskim. Przejściowe przepisy o rewitalizacji dopuściły obowiązywanie programów rewitalizacji opracowanych wg tej procedury do końca roku 2023. Lokalny Program Rewitalizacji został wpisany do wykazu prowadzonego przez Marszałka Województwa Lubelskiego, co było jednoznaczne z pozytywną weryfikacją i umożliwieniem przedsięwzięciom zawartym w tym dokumencie do ubiegania się o współfinansowanie ze środków UE na rewitalizację.

Poniższe tabele przedstawiają projekty wpisane do Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2016-2023 wraz z opisem stanu realizacji.

Tabela 1. Lista projektów wpisanych do Lokalnego Program Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2016-2023

Lp.	Tytuł projektu	Wnioskodawca	Stan realizacji	Finansowanie	Wartość projektu
1	Rewitalizacja dworu w Stawie Noakowskim	Gmina Nielisz	Projekt zrealizowany	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020	Wartość projektu: 4 350 676,50 zł Dofinansowanie z UE: 3 000 179,00 zł
2	Przebudowa budynku w miejscowości Średnie Duże	Gmina Nielisz	Projekt nie jest realizowany z powodu braku środków finansowych.		
3	Wiek seniora a wigor juniora	Gmina Nielisz	Projekt nie jest realizowany z powodu braku środków finansowych.		
4	Aktywizacja osób bezrobotnych	Gmina Nielisz	Projekt nie jest realizowany z powodu braku środków finansowych.		
5	Start we własnej firmie	Gmina Nielisz	Projekt nie jest realizowany z powodu braku środków finansowych.		
6	Niepełnosprawni są wśród nas	Gmina Nielisz	Projekt nie jest realizowany z powodu braku środków finansowych.		

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. – opracowanie na podstawie Lokalnego Program Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2016-2023

Rewitalizacja dworu w Stawie Noakowskim

Dzięki funduszom UE zrealizowany został projekt wpisany do LPR - Rewitalizacja dworu w Stawie Noakowskim. Dwór w Stawie Noakowskim jest typowym przykładem stylu zwanego „dworem polskim”. Zastosowano w jego architekturze stylizację klasycystyczną. Jest zbudowany z cegły i białego kamienia na zaprawie wapiennej. Dnia 27 września 2019 r. podpisana została umowa o dofinansowanie projektu. W ramach rewitalizacji powstały między innymi: sala ćwiczeń siłowych, sauna, hol z recepcją, kuchnia i bar, sala szkoleniowo-konferencyjna, sala do ćwiczeń fitness, sala warsztatów kultury, sala wypoczynkowa, pokoje noclegowe dla 14 osób wraz z łazienkami, aleje piesze i łąki kwietne, 2 punkty widokowe, altana z grillem, wędzarnią z piecem chlebowym, 2 altany wypoczynkowe, siłownia zewnętrzna. Projekt zrealizowany został w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, Działanie 13.4 Rewitalizacja obszarów wiejskich.

Projekt miał na celu wyprowadzenie obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Nielisz z sytuacji kryzysowej oraz wzmocnienie potencjałów rozwojowych tego obszaru poprzez rewitalizację dworu w Stawie Noakowskim podlegającego ochronie konserwatorskiej. Projekt ukierunkowany był w szczególności na poprawę jakości korzystania z przestrzeni, likwidację izolacji obszarów problemowych oraz poprawę jakości życia mieszkańców obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Nielisz.

Zakres przedsięwzięcia obejmował zmianę sposobu użytkowania budynku z funkcji byłej szkoły na funkcję usługową oraz wykonaniu prac remontowo-konserwatorskich dawnego dworu i parku. Obecnie możliwa jest organizacja konferencji, szkoleń i warsztatów międzypokoleniowych, stwarzających możliwości rozwoju kompetencji społecznych mieszkańców i wykorzystania ich talentów. Projekt stwarza warunki dla aktywności i rekreacji plenerowej mieszkańców. Grupę docelową projektu, która odniesie bezpośrednie korzyści z realizacji projektu na poziomie jego realizacji stanowią mieszkańcy obszaru zdegradowanego oraz osoby biorące udział w organizowanych konferencjach i warsztatach. Realizacja projektu umożliwiła mieszkańcom aktywizację i integrację ze społeczeństwem. Realizacja projektu wpłynęła na powstanie nowych miejsc pracy. Zredukowana zostanie emisja zanieczyszczeń do powietrza poprzez montaż instalacji urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii (latarnie hybrydowe) oraz zastosowanie oświetlenia LED.

Rysunek 1. Dwór po rewitalizacji w ramach projektu pn. „Rewitalizacja dworu w Stawie Noakowskim”

Źródło: Zasoby Gminy Nielisz

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gmina Nielisz planuje kontynuację działań „miękkich” wpisanych do Lokalnego Programu Rewitalizacji. Ponadto Gmina Nielisz realizowała projekt (nie wpisany na listę przedsięwzięć w ramach LPR), którego założenia były komplementarne z założeniami LPR. Gmina posiada Dzienny Dom Senior+. Placówka z liczbą 15 miejsc utworzona została w 2019 roku i od stycznia 2020 roku świadczy usługi pozwalające osobom starszym, nieaktywnym zawodowo, na aktywne spędzenie czasu wolnego poprzez m.in. terapię zajęciową a także usługi socjalne, realizowany jest również szereg działań na rzecz aktywizacji, aktywności ruchowej jak również działania edukacyjne, kulturowo-oświatowe oraz prozdrowotne. Projekt stanowi odpowiedź na lokalne potrzeby w zakresie zapobiegania wykluczeniu społecznemu i marginalizacji osób starszych. Jest to dość mocno rysujący się problem na terenie Gminy Nielisz i istotny w skali

innych grup społecznych, spowodowany starzeniem się społeczeństwa i związanymi z tym ograniczeniami (niepełność, choroby, osamotnienie, wycofanie i izolacja społeczna) oraz barierami wynikającymi z zamieszkania na wsi (utrudnienia komunikacyjne, ograniczenia w dostępie do dóbr kultury, stereotypy). Efektem podjętych działań było:

1. zmniejszenie wykluczenia społecznego osób starszych,
2. przełamanie poczucia bezradności osób starszych,
3. wzrost poczucia własnej wartości osób starszych,
4. zwiększenie zaangażowania ludzi starszych do wykonywania czynności,
5. zwiększenie motywacji seniorów i aktywności społeczno-kulturalnej,
6. zwiększenie wiedzy na temat praw i obowiązków seniorów,
7. zwiększenie zaradności w sprawach codziennych,
8. poprawa sprawności motoryczno-ruchowej w wyniku rehabilitacji.

1.2. Struktura Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030

Niniejszy **Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030** (zwany dalej GPR) został sporządzony w zgodzie z przepisami ustawy o rewitalizacji zwanej dalej Ustawą, i obejmuje swym zakresem całość zamierzeń rewitalizacyjnych w Gminie Nielisz na lata 2024-2030. Ustawa w art. 15 ust. 1 wskazuje wymagany zakres zawartości gminnego programu rewitalizacji. Gminny Program Rewitalizacji zawiera w szczególności:

1. szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2, obejmującą analizę negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru,
2. opis sposobu realizacji przez gminny program rewitalizacji dokumentów strategicznych gminy, w tym strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego, oraz strategii rozwiązywania problemów społecznych,
3. opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji,

4. cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1,
5. opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym, w tym:
 - a) listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wraz z ich opisami zawierającymi w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia: nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji, opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania,
 - b) charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań, o których mowa w pkt 4,
6. mechanizmy integrowania działań, o których mowa w pkt 4, oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
7. szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych,
8. opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, wskazanie kosztów tego zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu,
- 8a) opis sposobu zapewnienia udziału interesariuszy w procesie rewitalizacji, w tym w ramach Komitetu Rewitalizacji,
9. system monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji,
10. określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 611 oraz z 2021 r. poz. 11),

11. określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3;
12. wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji, o której mowa w art. 25, wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania;
13. wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, w tym:
 - a) wskazanie zakresu niezbędnych zmian w planie ogólnym gminy,
 - b) wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany,
 - c) w przypadku wskazania konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37f ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – wskazanie granic obszarów, dla których plan ten będzie procedowany łącznie z procedurą scaleń i podziałów nieruchomości, a także wytyczne w zakresie ustaleń tego planu;
14. załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali co najmniej 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej, a w przypadku jej braku – z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej w rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne.

Niniejszy dokument zachowuje w pełni strukturę wskazaną w Ustawie, jako zalecaną.

Etapy prac nad opracowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji

Etap I:

Diagnoza sytuacji Gminy: zbieranie danych w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Etap II:

Konsultacje społeczne dotyczące projektu uchwały Rady Gminy Nielisz w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Nielisz

Etap III:

Podjęcie uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Nielisz.

Uchwała nr XLI/295/2022 Rady Gminy Nielisz z dnia 17 listopada 2022 r w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nielisz.

Etap IV:

Podjęcie Uchwały o przystąpieniu do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji

Uchwała nr XLIII/316/2023 Rady Gminy Nielisz z dnia 14 marca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia gminnego programu rewitalizacji na lata 2021-2030.

Etap V:

Konsultacje społeczne dotyczące określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

Etap VI:

Opracowanie projektu GPR.

Etap VII:

Skierowanie projektu GPR do konsultacji społecznych i zaopiniowania przez instytucje zewnętrzne.

Etap VIII:

Podjęcie uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Nielisz

Etap IX:

Wyznaczenie składu Komitetu Rewitalizacji.

Etap X:

Uchwalenie GPR przez Radę Gminy Nielisz.

1.3. Podstawa prawna

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030 został opracowany na podstawie Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z 2023 r. poz. 28,1688).

Dokument stanowi wieloletni program działań Gminy w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej, zmierzający do wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do jego zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji, przed przystąpieniem do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji, Gmina musi przejść procedurę identyfikacji i wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji.

Procedura ta jest opisana w ustawie i polega na zidentyfikowaniu obszaru Gminy znajdującego się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, który może zostać uznany za zdegradowany, gdy dodatkowo występuje na nim co najmniej jedno z negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

OBSZAR ZDEGRADOWANY

Zgodnie z art. 9.ust.1. Ustawy o rewitalizacji, obszar zdegradowany jest to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu **koncentracji negatywnych zjawisk społecznych**, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego,

a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim **ponadto co najmniej jednego** z negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno- funkcjonalnych, technicznych.

Po spełnieniu przez dany obszar przesłanek uznania go za zdegradowany, jego całość lub część może zostać uznana za obszar rewitalizacji. Istotnym warunkiem do wyznaczenia obszaru rewitalizacji jest fakt, iż obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni Gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców Gminy.

OBSZAR REWITALIZACJI

zgodnie z art. 10.ust.1. Ustawy o rewitalizacji, jest to obszar obejmujący **całość lub część obszaru zdegradowanego**, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego Gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji **nie może być większy niż 20% powierzchni Gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców Gminy**. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

Zarówno obszar zdegradowany, jak i obszar rewitalizacji cechują się tym, iż stanowią pewne całości, o wytyczonych granicach. Możliwa jest łatwa identyfikacja terenów zawierających się w obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji, jak również poza nimi.

Ponadto, obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji muszą obejmować miejsca koncentracji zabudowy i zamieszkania ludności, gdyż tylko w takich jednostkach objawiają się problemy społeczne, które stanowią główny wyznacznik obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. W przypadku, gdy obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji składają się z podobszarów, podobszary te posiadają te same cechy.

Gmina Nielisz przystąpiła do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. W tym celu dokonano delimitacji poszczególnych

obszarów i poddano je diagnozie, by możliwe było zidentyfikowanie tych części Gminy, w których negatywne zjawiska społeczne cechują się dużą koncentracją.

Przyjęta w niniejszym opracowaniu procedura delimitacji spełnia wymogi Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z 2023 r. poz. 28,1688). Procedura ta składa się z kilku następujących po sobie etapów:

- Etap I polega na wyznaczeniu tzw. jednostek urbanistycznych (zamieszkałych), jako najmniejsze, niepodzielne na kolejnych etapach postępowania obszary Gminy dla których możliwe jest pozyskanie danych dotyczących w szczególności zjawisk społecznych (art. 9 ustawy), a także gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych. Podział na jednostki urbanistyczne opiera się na szeregu zdefiniowanych czynników, został on skonsultowany i zatwierdzony przez władze Gminy.
- W kolejnym etapie pozyskano niezbędne dane statystyczne oraz przeprowadzono analizę wskaźnikową wyznaczonych uprzednio jednostek urbanistycznych. Analiza dotyczyła przede wszystkim sfery społecznej, jednak zgodnie z zapisami ustawy zebrano również informacje dotyczące negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.
- Ostatnim etapem jest wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Za obszar zdegradowany uznano te jednostki urbanistyczne, w których w wyniku przeprowadzonej analizy wskaźnikowej zdiagnozowano kryzys z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz zidentyfikowano problemy w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Spośród zdegradowanych jednostek urbanistycznych wybrano obszar rewitalizacji:

- **OBSZAR A: Nielisz,**
- **OBSZAR G: Nawóz.**

Pełna analiza jednostek urbanistycznych wyznaczonych na terenie Gminy Nielisz wraz z metodologią przeprowadzenia badania i wykorzystanymi

danymi znajduje się w dokumencie „Diagnoza i delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji”.

Po przeprowadzonej procedurze wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, Rada Gminy Nielisz drogą uchwały przyjęła zidentyfikowany obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji, dzięki czemu możliwe jest objęcie wyznaczonego obszaru procesem rewitalizacji.

1.4. Diagnoza i delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji - podsumowanie

W wyniku przeprowadzonej analizy wyznaczono jednostki, które spełniają warunki ustawowe i mogą być uznane za obszar zdegradowany. Są to jednostki:

- OBSZAR A: Nielisz,
- OBSZAR B: Średnie Duże, Średnie Małe, Kolonia Emska,
- OBSZAR D: Ujazdów, Staw Noakowski-Kolonia, Staw Noakowski, Staw Ujazdowski, Staw Ujazdowski-Kolonia,
- OBSZAR G: Nawóz.

Tabela 2. Wynik przeprowadzonej delimitacji i diagnozy obszaru zdegradowanego

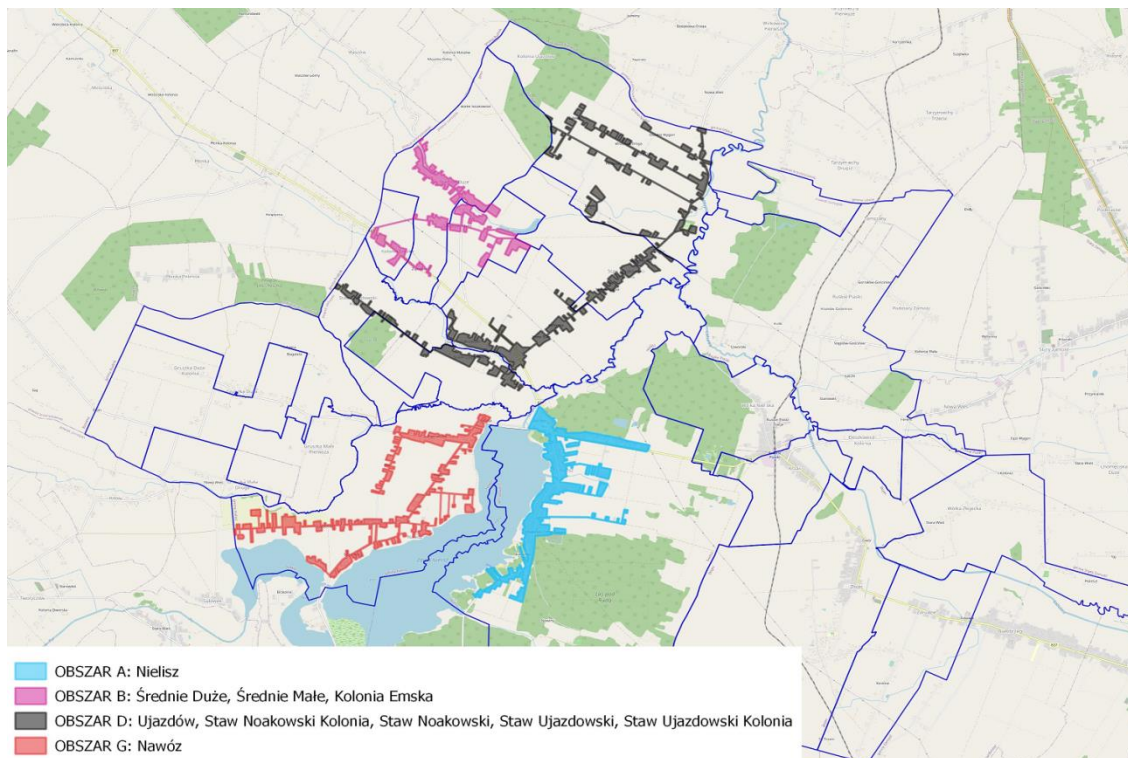
obszar	sfera społeczna	sfera środowiskowa	sfera techniczna	sfera gospodarcza	sfera funkcjonalno-przestrzenna	obszar zdegradowany
OBSZAR A	TAK	TAK	NIE	TAK	TAK	TAK
OBSZAR B	TAK	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK
OBSZAR C	NIE	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE
OBSZAR D	TAK	TAK	NIE	TAK	TAK	TAK
OBSZAR E	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE
OBSZAR F	NIE	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
OBSZAR G	TAK	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. – opracowanie własne

Na pozostałych obszarach, pomimo występowania degradacji w sferach technicznej lub gospodarczej lub środowiskowej lub przestrzenno-funkcjonalnej, nie występuje degradacja w sferze społecznej.

W czterech jednostkach zidentyfikowano koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, gdzie w każdej z nich także wystąpiło co najmniej jedno negatywne zjawisko z pozostałych sfer.

Mapa 2. Obszary zdegradowane w Gminie Nielisz

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie podkładu mapowego udostępnionego przez Starostwo Powiatowe w Zamościu

Wyznaczone w wyniku przeprowadzonej diagnozy i analizy obszary zdegradowane przekraczają ograniczenia ustawowe, zgodnie z którymi obszar rewitalizacji nie może przekraczać 20% powierzchni gminy i obejmować więcej niż 30% mieszkańców. W związku z powyższym konieczne było zawężenie obszaru zdegradowanego. W tym celu posłużono się przede wszystkim wyznaczeniem obszarów, które posiadają potencjał do realizacji działań służących przeciwdziałaniu występującym problemom a przede wszystkim dają możliwości przywrócenia do życia zdegradowanej części Gminy i uzupełnienie jej o nowe funkcje. Dla precyzyjnego wyboru obszaru rewitalizacji, kluczowe było wskazanie dokładnych miejsc występowania tych problemów - miejsc o szczególnym ogniskowaniu się problemów, gdzie działania realizowane na tych obszarach będą miały pozytywny wpływ na mieszkańców z całej Gminy Nielisz.

Ponadto, celem rewitalizacji jest „ożywienie” zdegradowanej przestrzeni. Obejmuje ona aspekt: ekonomiczny, społeczny i przestrzenny. Uspołecznienie procesu rewitalizacji jest wymogiem ogólnym, a jego ważnym zadaniem jest propagowanie aktywnych postaw wśród mieszkańców tak, aby uruchomić potencjał ludzi i miejsca. Propagowanie aktywnych postaw umożliwiają organizacje, związki, stowarzyszenia a ścisła współpraca umożliwi Gminie prowadzenie kompleksowych działań rewitalizacyjnych na wyznaczonym obszarze przy włączeniu w aktywizację, lokalną społeczność.

Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji Gminy Nielisz wyznaczony został w oparciu o wnioski wynikające z:

- diagnozy zjawisk kryzysowych w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej,
- wywiadów z pracownikami Urzędu Gminy Nielisz, w trakcie których zidentyfikowano miejsca i obiekty, które ze względu na swój potencjał rozwojowy zasługują na objęcie działaniami rewitalizacyjnymi,
- wywiadów pogłębionych z przedstawicielami lokalnych instytucji,
- analizy aktualnych dokumentów strategicznych, programowych i planistycznych, w zakresie komplementarności rozstrzygnięć w nich zawartych z możliwymi do podjęcia działaniami rewitalizacyjnymi.

W ten sposób uzyskano 2 obszary rewitalizacji. Przeprowadzone badania wskazały nagromadzenie negatywnych zjawisk we wspomnianych obszarach. Skala występujących na tych obszarach problemów potwierdzona została zarówno diagnozą wskaźnikową, jak również serią wywiadów pogłębionych z przedstawicielami Urzędu Gminy w Nieliszu czy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej odnoszących się bezpośrednio do możliwości jakie posiada Gmina Nielisz aby przywrócić do życia zdegradowane części Gminy i uzupełnić je o nowe funkcje. Realizacja przyszłych projektów rewitalizacyjnych - infrastrukturalnych na wybranych obszarach doprowadzi do ożywienia, poprawy funkcjonalności, estetyki i wygody użytkowania obiektów. Ponadto realizacja projektów aktywizujących na wspomnianych obszarach poprawi jakość życia mieszkańców.

Za obszar rewitalizacji uznane zostały całe powierzchnie zurbanizowane danego obszaru. Uznano bowiem, że tylko taka formuła przyczyni się do wprowadzenia kompleksowych działań w zakresie zrównoważonego rozwoju społecznego, połączonego z rozwojem gospodarczym oraz infrastrukturalno-przestrzennym, przy aktywnym udziale wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizowanego.

OBSZAR REWITALIZACJI:

- POWIERZCHNIA: 3,86 km² – co stanowi 3,2 % powierzchni całej Gminy Nielisz,
- LICZBA MIESZKAŃCÓW: 1196 osób – co stanowi 21,51% wszystkich mieszkańców Gminy Nielisz.

Obszar rewitalizacji:

- OBSZAR A: Nielisz,
- OBSZAR G: Nawóz.

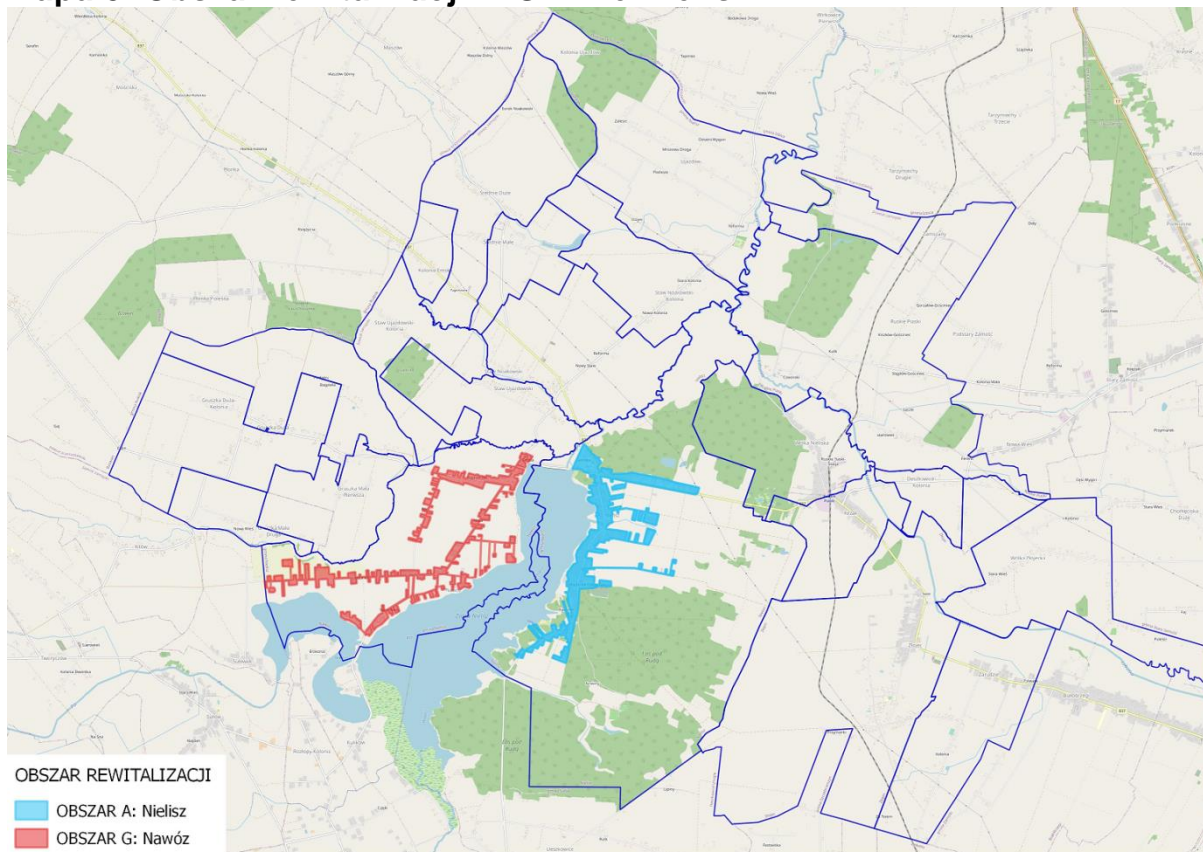
Tabela 3. Powierzchnia i liczba ludności obszaru rewitalizacji

Lp.	Nazwa obszaru	Liczba ludności	% całości ludności Gminy	Powierzchnia w km ²	% powierzchni Gminy
1.	OBSZAR A: Nielisz	775	13,94	1,33	1,1
2.	OBSZAR G: Nawóz	421	7,57	1,03	0,85
RAZEM OBSZAR REWITALIZACJI		1196	21,51	3,86	1,95

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. – opracowanie własne

Poniższa mapa przedstawia obszar zdegradowany objęty rewitalizacją.

Mapa 3. Obszar rewitalizacji w Gminie Nielisz

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie podkładu mapowego udostępnionego przez Starostwo Powiatowe w Zamościu

1.5. Obszar geograficzny

1.5.1. Obszar Gminy Nielisz

Gmina Nielisz leży w województwie lubelskim, w północnej części powiatu zamojskiego. W granicach Gmin Nielisz i Sułów z zaporą czołową w Nieliszu zlokalizowany jest jeden z największych w Polsce południowo-wschodniej zbiornik retencyjno-rekreacyjny o całkowitej powierzchni ok. 950 ha, o pojemności 19,5 mln m³ wody i długości linii brzegowej 32,7 km, którego istnienie możliwe jest dzięki wodom rzek Wieprz i Por. Gmina ma charakter rolniczo-leśny. Zdecydowanie dominują agrocenozy z dużym udziałem 11 rodzajów użytków zielonych w dolinach rzek. Użytki rolne stanowią 80% powierzchni Gminy (z tego 64,3% grunty orne), a ekosystemy leśne zaledwie

14,9%. Ekosystemy wodne stanowią 9,2% powierzchni Gminy, w tym ekosystem wodny zbiornika Nielisz zajmuje 8,3% powierzchni Gminy.

Poszczególne miejscowości Gminy charakteryzują się cechami typowymi dla obszarów wiejskich: specyficzny otwarty krajobraz, niska gęstość zaludnienia, przewaga ludności zatrudnionej w rolnictwie i leśnictwie, rzadka zabudowa i rozproszone osadnictwo, specyficzna kultura i tradycje. Z uwagi na specyficzne cechy przestrzeni Gminy, wyznaczenie jednostek urbanistycznych jako obszarów spójnych, dających się wyodrębnić jako pewne całości pod względem społecznym, morfologicznym, funkcjonalnym i przestrzennym, było w dużym stopniu utrudnione.

Na podstawie analizy powyższych czynników wyznaczono 7 jednostek urbanistycznych:

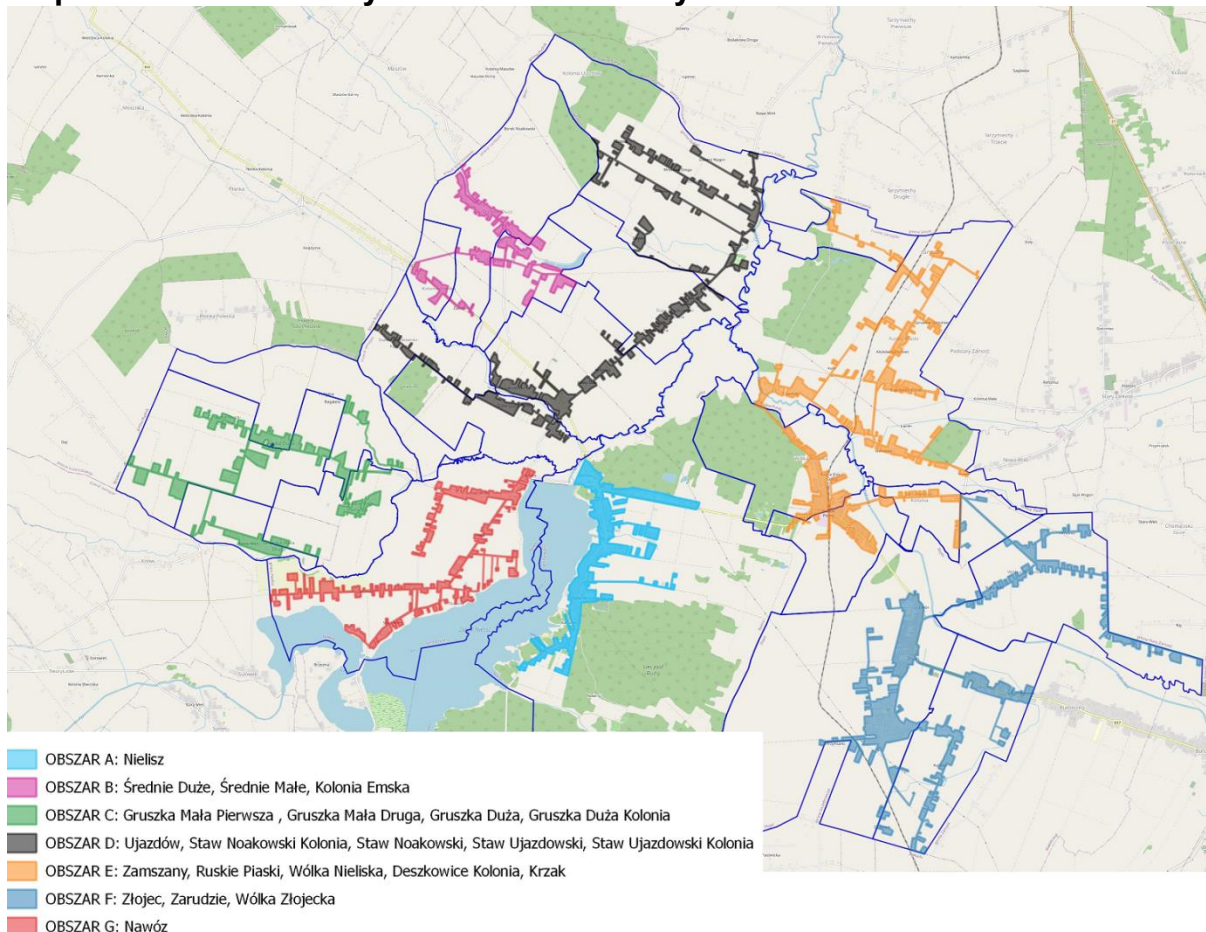
Tabela 4. Podział Gminy Nielisz na jednostki urbanistyczne

Lp.	Nazwa obszaru	Liczba ludności w 2020 r.	% całości ludności Gminy	Powierzchnia w km ²	% powierzchni Gminy
1.	OBSZAR A: Nielisz	775	13,9	1,3	1,1
2.	OBSZAR B: Średnie Duże, Średnie Małe, Kolonia Emska	473	8,5	0,7	0,6
3.	OBSZAR C: Gruszka Mała Pierwsza, Gruszka Mała Druga, Gruszka Duża, Gruszka Duża-Kolonia	428	7,7	1,3	1,0
4.	OBSZAR D: Ujazdów, Staw Noakowski-Kolonia, Staw Noakowski, Staw Ujazdowski, Staw Ujazdowski-Kolonia	1034	18,6	1,69	1,39
5.	OBSZAR E: Ruskie Piaski, Wólka Nieliska, Deszkowice-Kolonia, Krzak, Zamszany	1139	20,5	1,94	1,60
6.	OBSZAR F: Złojec, Zarudzie, Wólka Złojcka	1289	23,2	2,32	1,92
7.	OBSZAR G: Nawóz	421	7,6	1,03	0,85
RAZEM		5559	100	10,28	8,46

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Urzędu Gminy Nielisz

Jednostką urbanistyczną największą pod względem liczby ludności jest obszar F. Największy pod względem powierzchni jest obszar F. Najmniejszą powierzchnioowo jednostką jest obszar B, najmniejszą jednostką pod względem liczby ludności jest obszar G.

Mapa 4. Podział Gminy Nielisz na obszary

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie podkładu mapowego udostępnionego przez Starostwo Powiatowe w Zamościu

1.5.2. Obszar objęty rewitalizacją

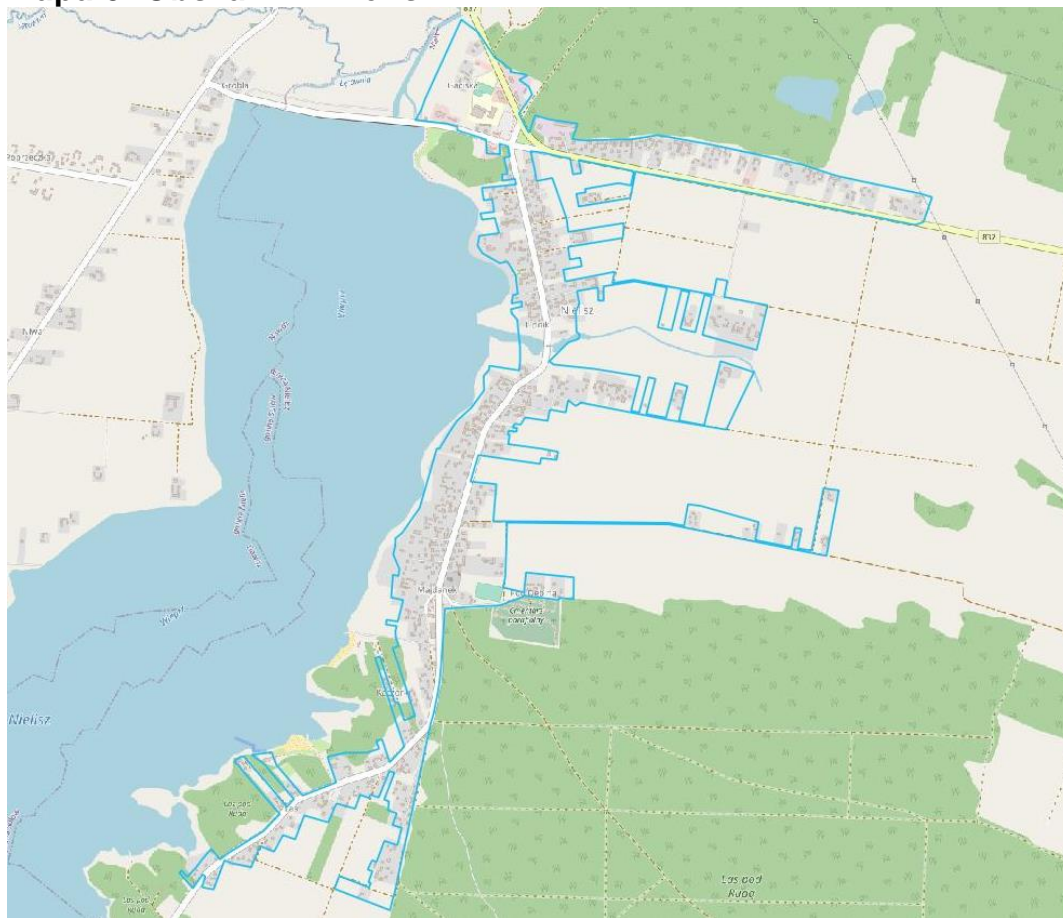
OB SZAR A: Nielisz

Obszar A obejmuje część zabudowaną miejscowości Nielisz. Nielisz jest siedzibą Gminy, położony w jej południowej części, przy drodze wojewódzkiej nr 837, jednak jego centrum i większa część zabudowań usytuowane są przy drodze powiatowej nr 3205L relacji Nielisz–Michalów–

Szczebrzeszyn. Obszar jest głównym ośrodkiem administracyjnym, gospodarczym i społecznym Gminy, oddziałującym na całą jej społeczność i skupiającym funkcje pozamieszkańcowskie, w tym także na skalę ponadgminną. Na terenie Nielisza funkcjonują gminne instytucje publiczne: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Kultury, Szkoła Podstawowa im. Jana Króla. W miejscowości działa posterunek Policji, ośrodek zdrowia, apteka. Zabudowa miejscowości koncentruje się wokół zbiornika retencyjno-rekreacyjnego. We wsi Nielisz funkcjonuje jednostka OSP.

Nielisz nie jest typową wsią jednonulicową, z zabudową skoncentrowaną wyłącznie wzdłuż głównej drogi. Na terenie obszaru rozwinęły się wieloulicowe osiedla, położone w pewnym oddaleniu od drogi wojewódzkiej nr 837, o zwartej zabudowie, skupiające większą liczbę budynków na mniejszym obszarze, zmniejszające niekorzystne zjawisko sytuowania zabudowy mieszkalnej bezpośrednio wzdłuż dróg o dużym natężeniu ruchu. W miejscowości przestrzennie wykształca się także obszar o funkcji centrum, a nad zbiornikiem i na obszarach przyległych rozwija się funkcja turystyczno-rekreacyjna.

Mapa 5. Obszar A - Nielisz

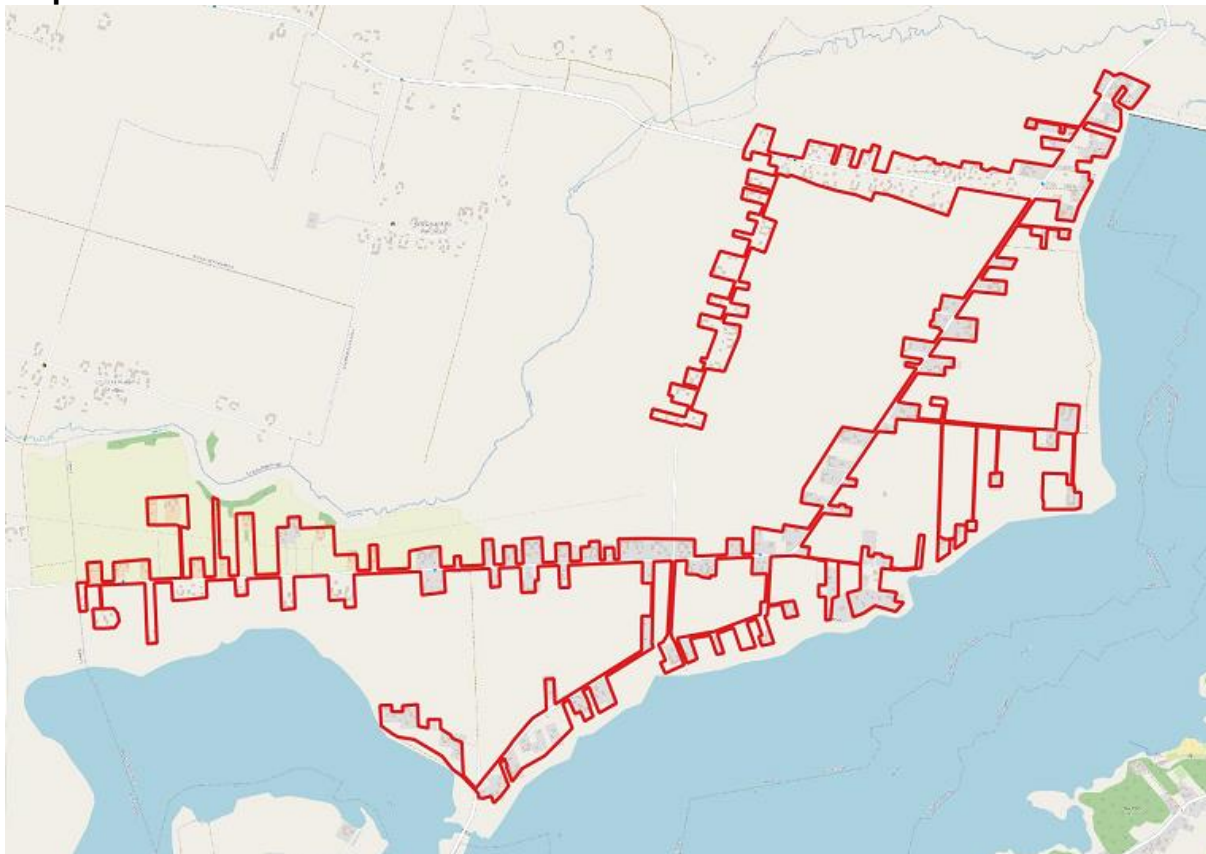

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie podkładu mapowego udostępnionego przez Starostwo Powiatowe w Zamościu

OBSZAR G: Nawóz

Obszar obejmuje tereny koncentracji zabudowy wsi Nawóz – miejscowości położonej bezpośrednio przy zbiorniku retencyjno-rekreacyjnym. Jego główną osią jest droga powiatowa nr 3206L relacji Grobla-Kulików-Deszkowice. Nawóz cechuje się mniejszym skupieniem zabudowy oraz większym udziałem funkcji rolniczej od usytuowanego na przeciwległym brzegu zbiornika Nielisza, jednak posiada potencjał zarówno do rozwoju działalności turystycznej i agroturystycznej na skalę ponadlokalną, jak też innych funkcji pozamieszkańczych (gospodarczych, społecznych), które pełniłby co najmniej na rzecz miejscowości położonych w południowo-zachodniej części Gminy. W miejscowości Nawóz funkcjonuje jednostka OSP.

Mapa 6. Obszar G - Nawóz

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie podkładu mapowego udostępnionego przez Starostwo Powiatowe w Zamościu

Obszary A: Nielisz oraz G: Nawóz, wybrane do rewitalizacji w wyniku diagnozy mającej na celu wyznaczenie obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji, stanowią podobszary obszaru rewitalizacji.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na obszarze rewitalizacji

Obszar szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z art. 16 pkt 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2023 r., poz. 1478) to:

- a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,

- c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- d) pas techniczny.

Wyznaczony obszar rewitalizacji w niewielkiej części położony jest w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, gdzie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%) lub prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%). Zasięg obszaru szczególnego zagrożenia powodzią został przedstawiony w części graficznej (załączniki do GPR).

Zgodnie z wymogami art. 77 ust. 1 pkt 3 wymienionej ustawy Prawo wodne w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się jedynie:

- a) gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w szczególności ich składowania,
- b) lokalizowania nowych cmentarzy.

Przedsięwzięcia infrastrukturalne przewidziane do realizacji w ramach GPR nie będą łamać ww. zakazów gdyż zlokalizowane zostaną poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią. Ze względu na skalę i charakter i lokalizację przedsięwzięć z całą pewnością nie będą one miały wpływu na zagrożenie powodziowe na terenie Gminy Nielisz.

2. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA

2.1. Analiza zjawisk negatywnych – analiza wskaźnikowa

SFERA SPOŁECZNA

Zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji, obszar może zostać uznany za zdegradowany jeśli znajduje się w stanie kryzysowym z powodu

koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Do zbadania negatywnych zjawisk o charakterze społecznym w poszczególnych jednostkach Gminy Nielisz, wykorzystano niżej zaprezentowane wskaźniki. Zostały one ujęte w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, żeby ich wartości były porównywalne dla poszczególnych obszarów.

Bezrobocie

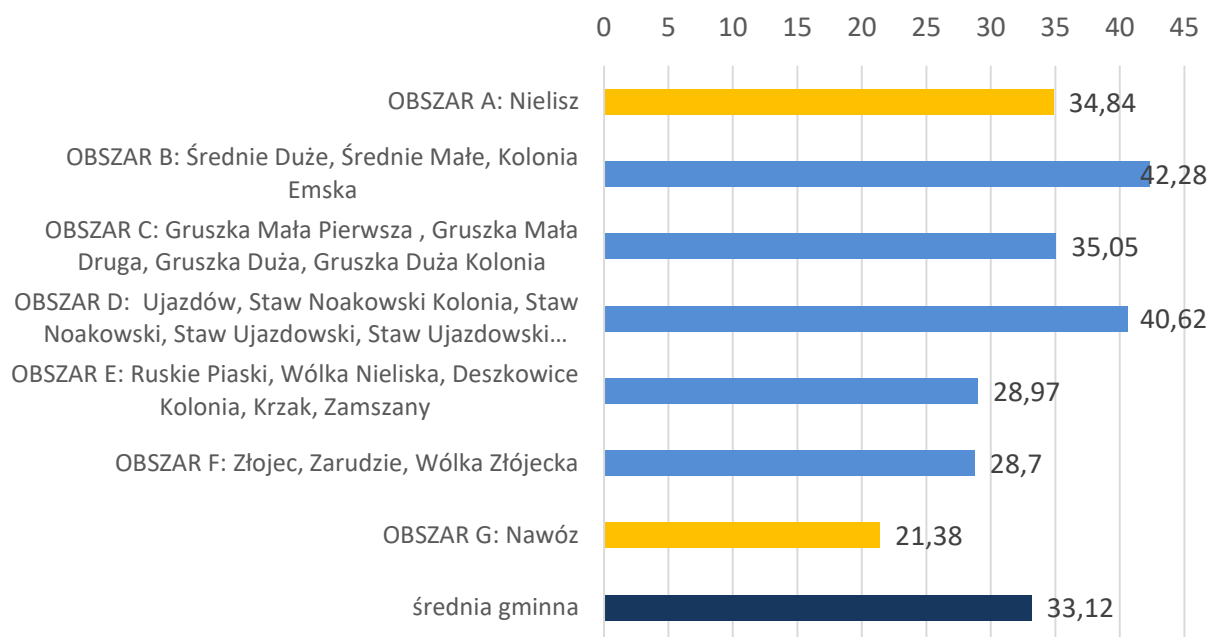
Do pogłębionego zbadania zjawiska bezrobocia zastosowano trzy wskaźniki, ujęte w przeliczeniu na 1000 mieszkańców:

- Liczba osób bezrobotnych,
- Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia,
- Liczba osób długotrwale bezrobotnych.

Liczba osób bezrobotnych

Oba podobszary obszaru rewitalizacji cechowały się inną tendencją związaną z liczbą bezrobotnych ogółem w 2020 roku. Podobszar A. Nielisz należał do obszarów, w których zidentyfikowano najwyższą wartość wskaźnika „Liczba bezrobotnych na 1000 mieszkańców”, wyższą również od średniej gminnej. Podobszar G. Nawóz był jednostką o najniższej wartości tego wskaźnika.

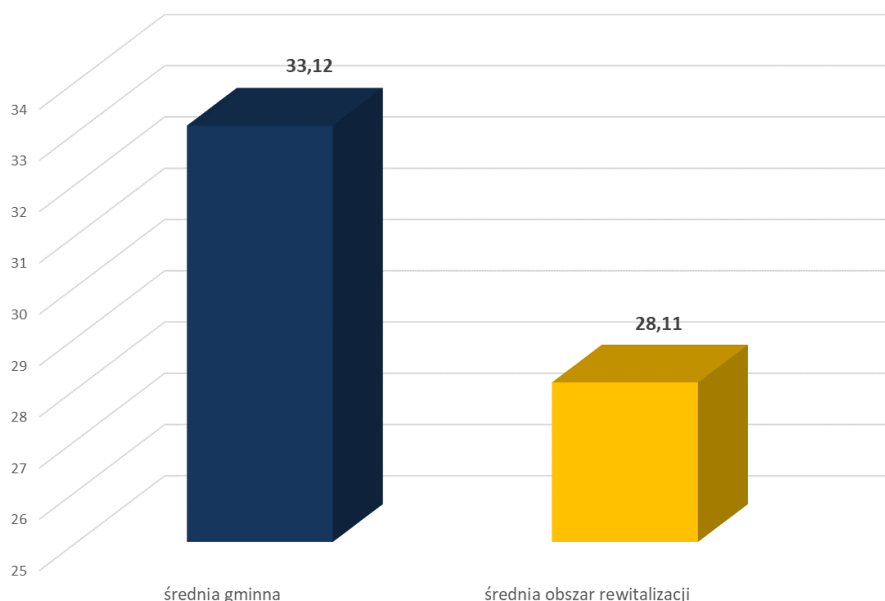
Wykres 1. Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz 2020 roku (na 1000 mieszkańców)

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Zamościu

Łączna średnia wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji była niższa od średniej gminnej.

Wykres 2. Porównanie wartości wskaźnika „Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)” dla obszaru rewitalizacji i średniej gminnej

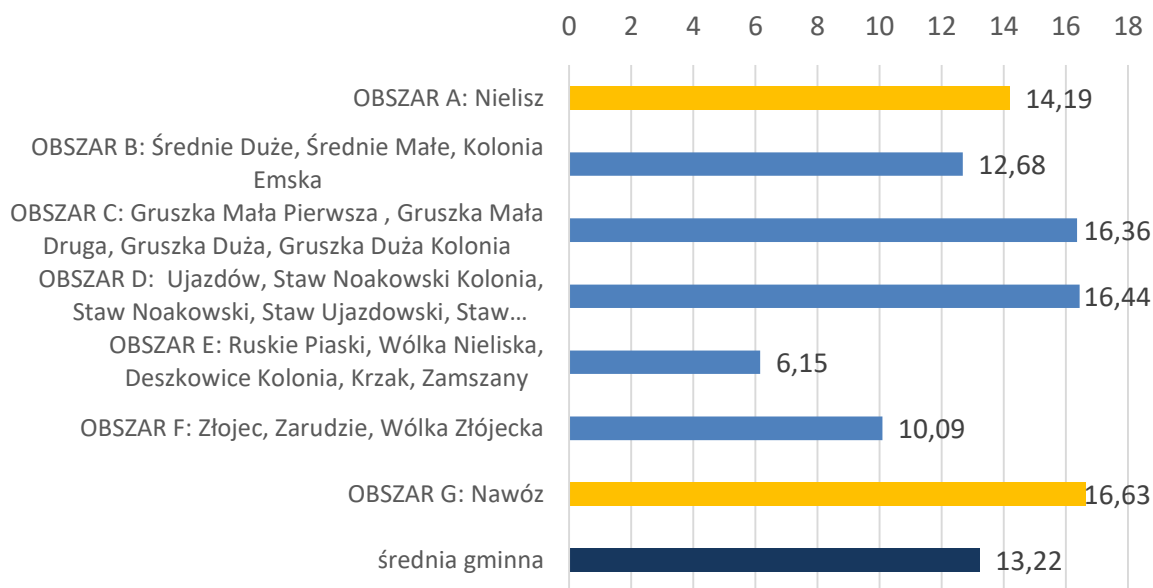

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Zamościu

Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia

W przypadku liczby bezrobotnych do trzydziestego roku życia, oba podobszary obszaru rewitalizacji w 2020 roku charakteryzowały się podobnymi trendami. Zarówno w podobszarze A, jak i w podobszarze G wartość wskaźnika „liczba osób bezrobotnych poniżej 30 roku życia na 1000 mieszkańców” należała do najwyższych na terenie Gminy Nielisz. Podobszar G jest jednostką o najwyższej wartości tego wskaźnika wśród wszystkich wyznaczonych obszarów.

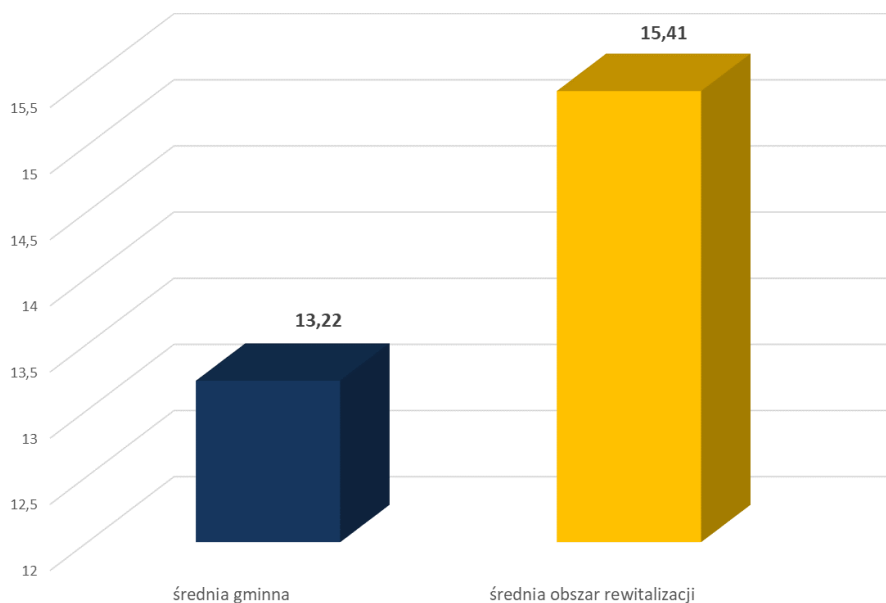
Wykres 3. Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Zamościu

Wysokie wartości wskaźnika przełożyły się na średnią dla obszaru rewitalizacji – jest ona wyższa od średniej wartości wskaźnika dla całej Gminy.

Wykres 4. Porównanie wartości wskaźnika „Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz 2020 roku (na 1000 mieszkańców)” dla obszaru rewitalizacji i średniej gminnej

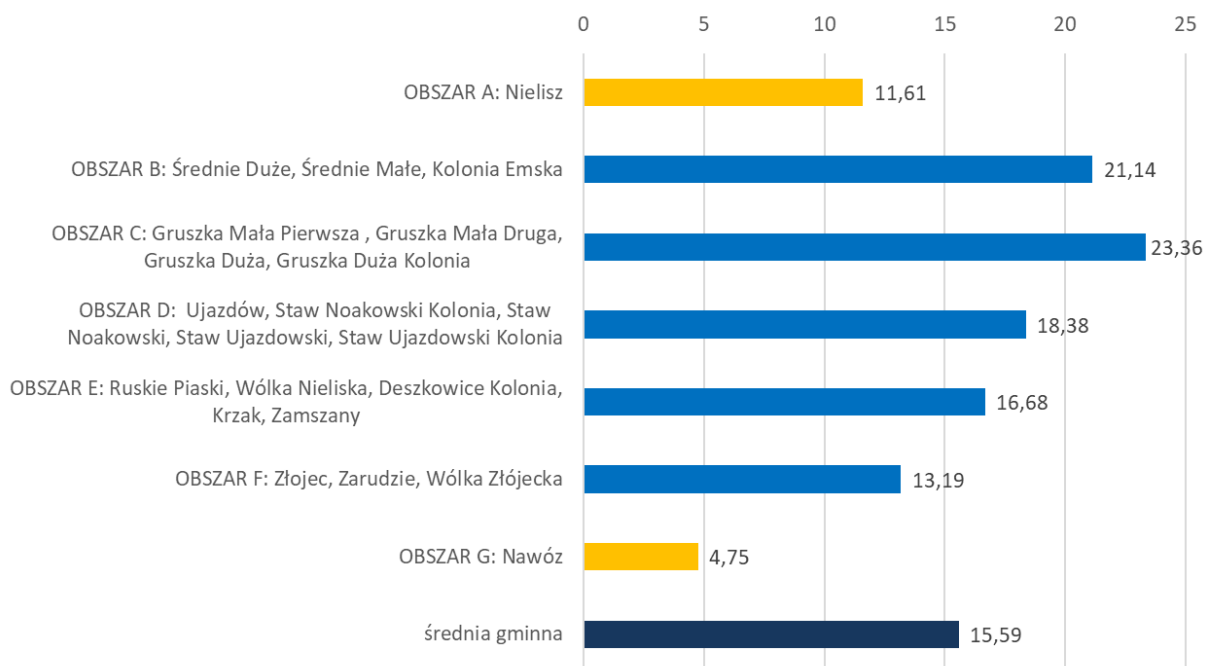

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Zamościu

Liczba osób długotrwale bezrobotnych

W przypadku wskaźnika „Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców”, obszar rewitalizacji w 2020 cechował się dużo korzystniejszymi wartościami, niż pozostała część Gminy. W obu podobszarach odnotowano najniższe wartości tego wskaźnika.

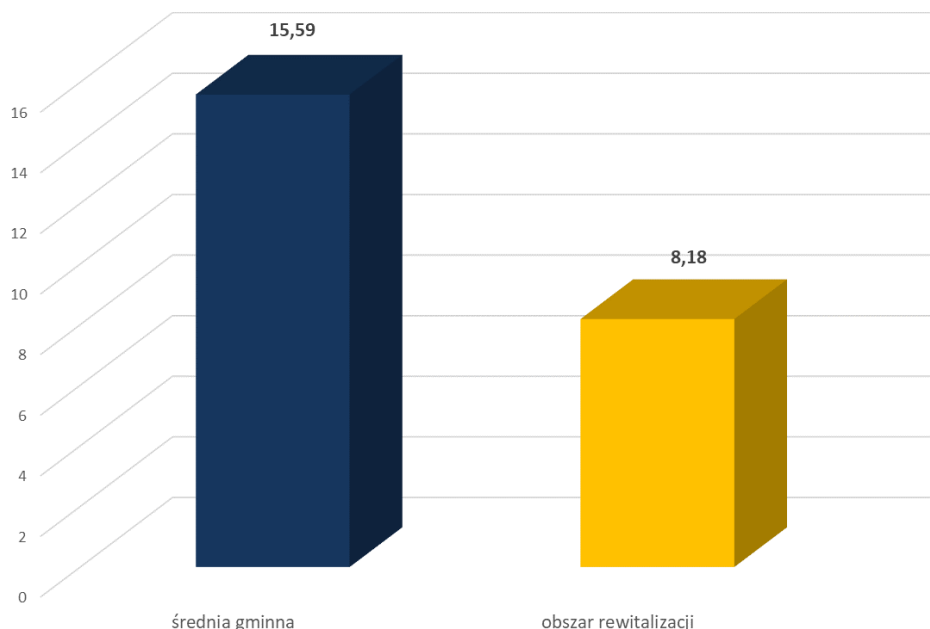
Wykres 5. Liczba osób długotrwale bezrobotnych w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Zamościu

Średnia wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji była dużo niższa od średniej gminnej.

Wykres 6. Porównanie wartości wskaźnika „Liczba długotrwale bezrobotnych w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)” dla obszaru rewitalizacji i średniej gminnej

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Zamościu

Przestępczość

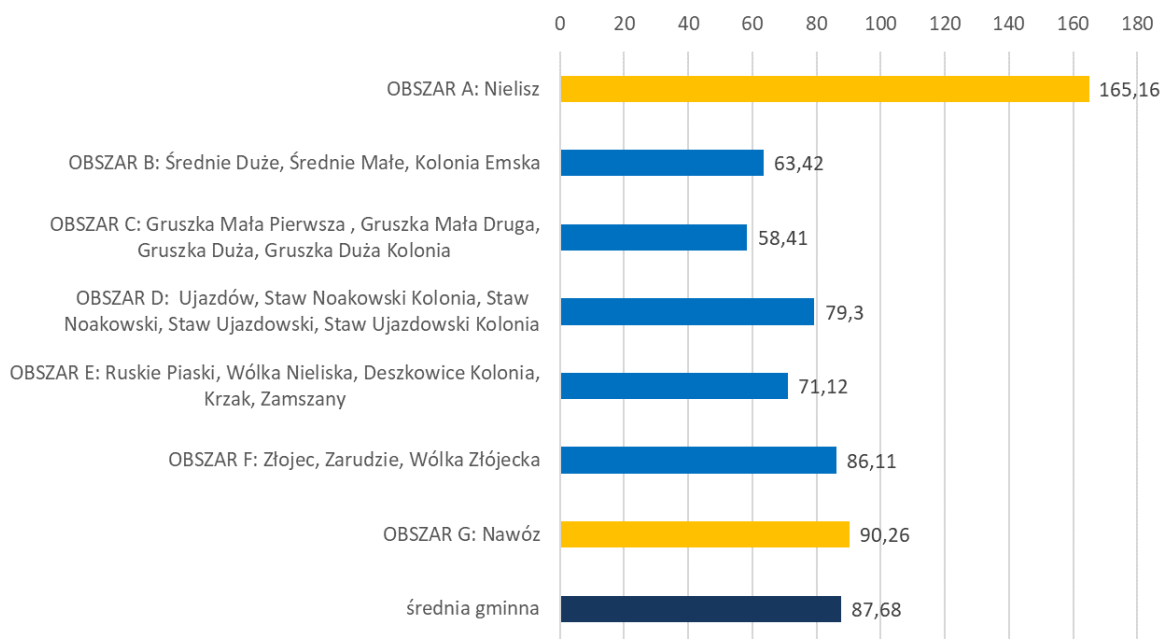
Ustawa o rewitalizacji do głównych problemów sfery społecznej zalicza wysoki poziom przestępczości na danym obszarze. Przestępczość zmniejsza poczucie bezpieczeństwa mieszkańców, obniża jakość życia, wpływa negatywnie na integrację lokalnej społeczności. Do opisu tego kryterium posłużono się danymi dotyczącymi liczby popełnionych wykroczeń, przestępstw oraz mandatów.

Liczba interwencji policyjnych

Oba podobszary obszaru rewitalizacji wyróżniają się negatywnie na tle Gminy pod kątem liczby interwencji policyjnych. Oba podobszary jako jedyne charakteryzowały się wyższą od średniej gminnej wartością wskaźnika „Liczba interwencji policyjnych w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz

w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)”, przy czym dla podobszaru A. Nielisz, wskaźnik ten był wyższy od średniej o ponad 88%.

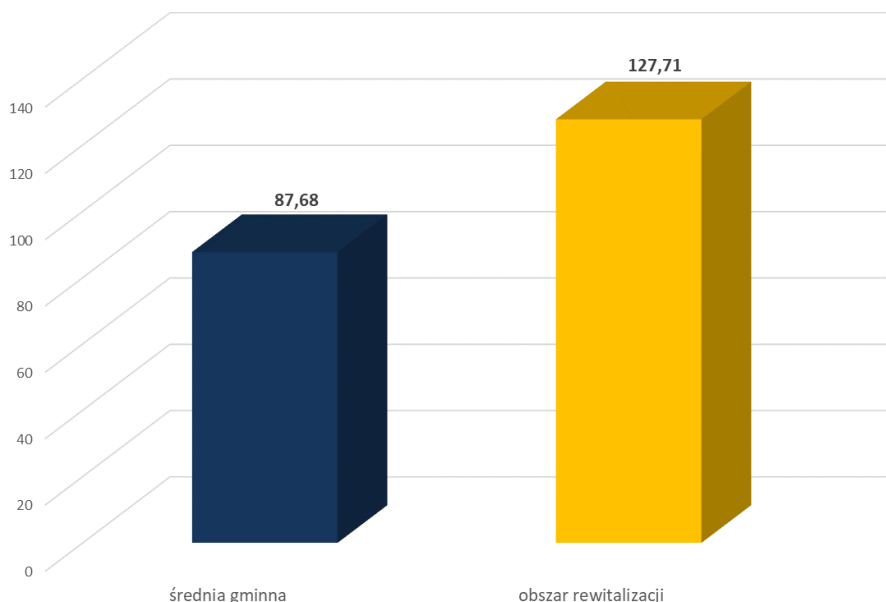
Wykres 7. Liczba interwencji policyjnych w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Komendy Miejskiej Policji w Zamościu

Średnia wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji również była znacznie wyższa od średniej gminnej.

Wykres 8. Porównanie wartości wskaźnika „Liczba policyjnych interwencji w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)” dla obszaru rewitalizacji i średniej gminnej

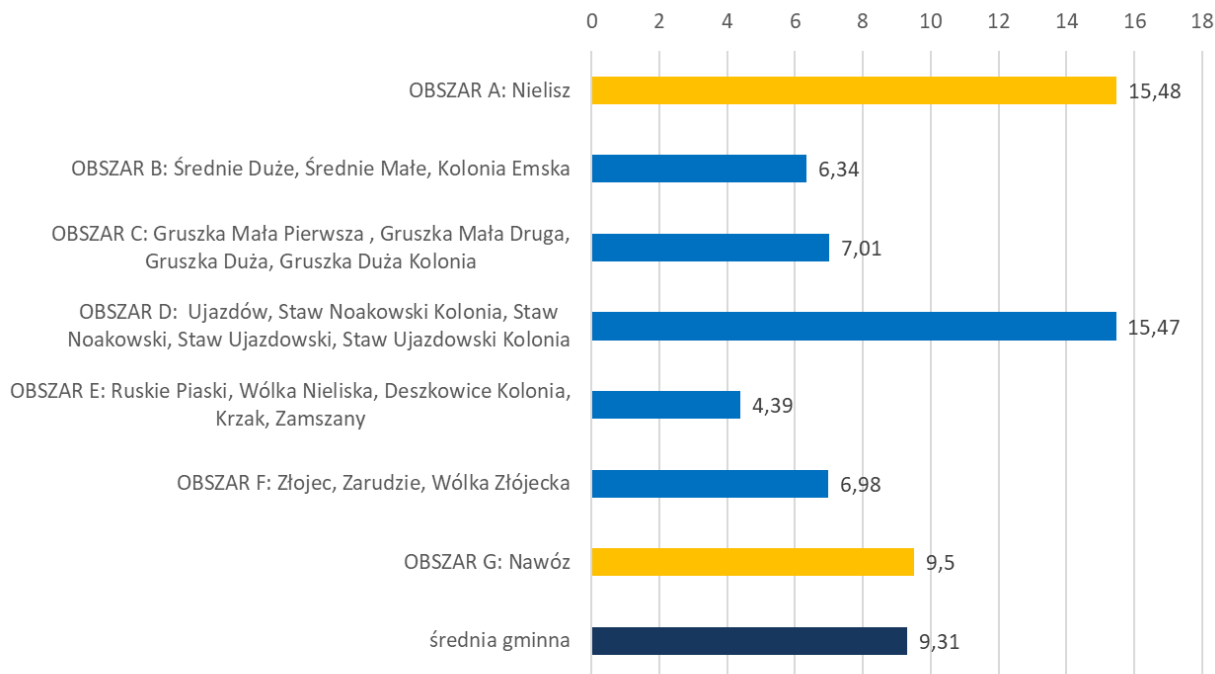

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Komendy Miejskiej Policji w Zamościu

Liczba przestępstw

Wskaźnik dotyczący liczb przestępstw na 1000 mieszkańców w obu podobszarach obszaru rewitalizacji kształtował się w podobny sposób, jak wskaźnik dotyczący interwencji. Podobszar A. Nielisz cechował się najwyższą wartością wskaźnika. Podobszar G. Nawóz, pomimo znacznie mniejszej wartości wskaźnika, także plasował się ponad średnią gminną.

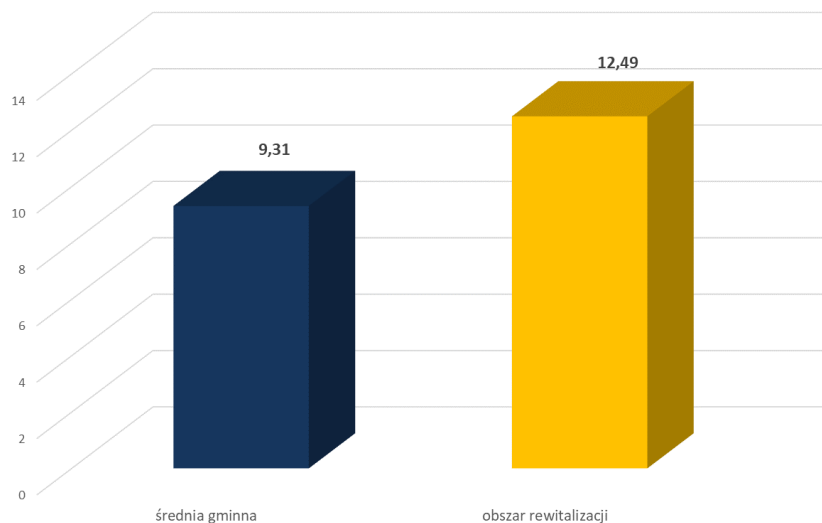
Wykres 9. Liczba przestępstw w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Komendy Miejskiej Policji w Zamościu

Średnia dla obszaru rewitalizacji była dla tego zjawiska wyższa, od średniej gminnej.

Wykres 10. Porównanie wartości wskaźnika „Liczba przestępstw w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)” dla obszaru rewitalizacji i średniej gminnej

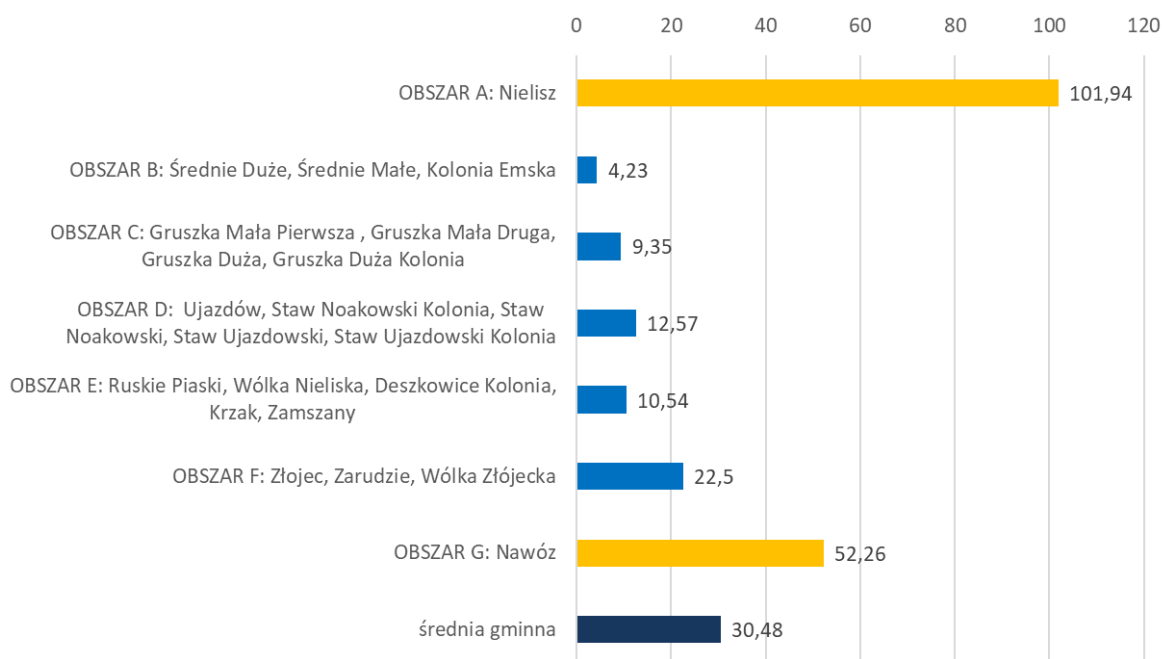

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Komendy Miejskiej Policji w Zamościu

Liczba wykroczeń

Również w przypadku liczby wykroczeń, podobszary A. Nielisz oraz G. Nawóz były jednostkami o najwyższej wartości wskaźnika w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

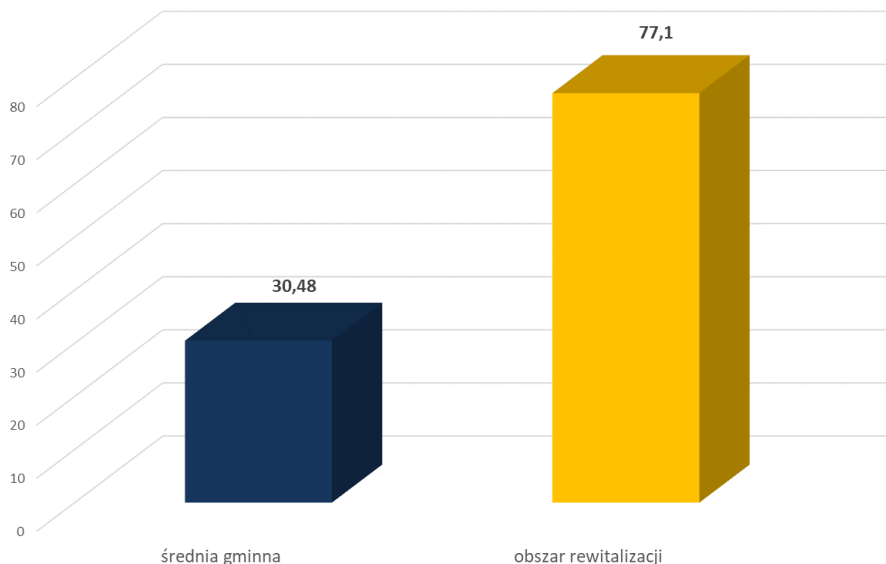
Wykres 11. Liczba wykroczeń w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Komendy Miejskiej Policji w Zamościu

Przełożyło się to także na średnią wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji, która była znaczenie wyższa, od średniej gminnej.

Wykres 12. Porównanie wartości wskaźnika „Liczba wykroczeń w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)” dla obszaru rewitalizacji i średniej gminnej

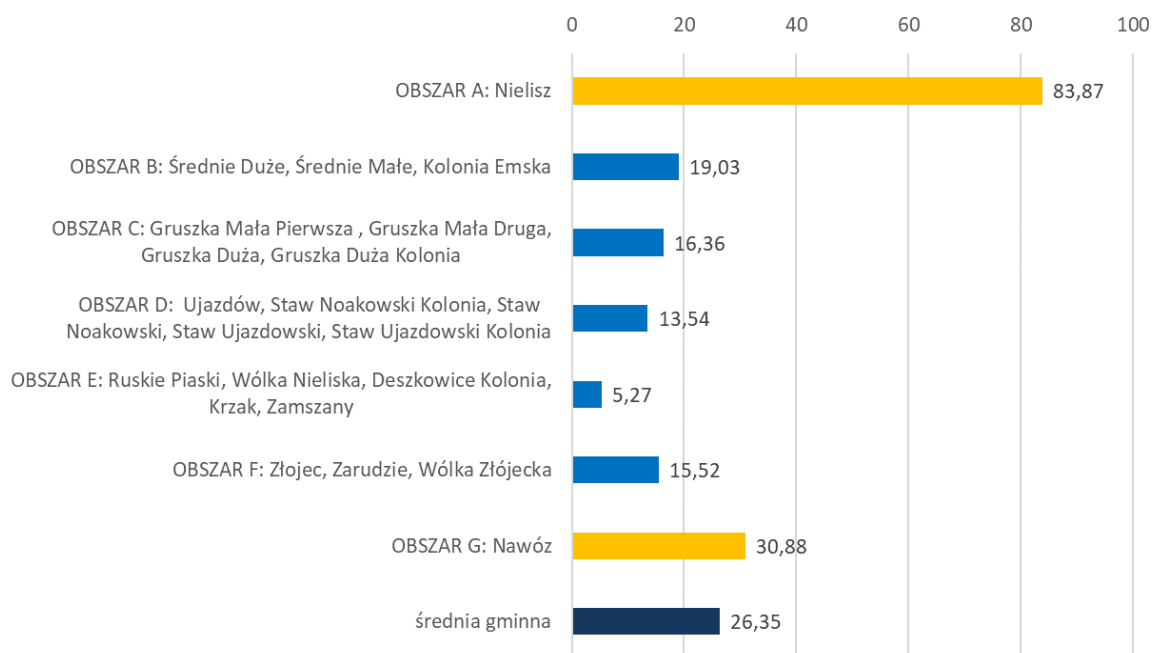

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Komendy Miejskiej Policji w Zamościu

Liczba mandatów

Pod względem liczby mandatów, największą wartością wskaźnika w Gminie Nielisz, podobnie jak w przypadku wykroczeń, cechowały się oba podobszary obszaru rewitalizacji.

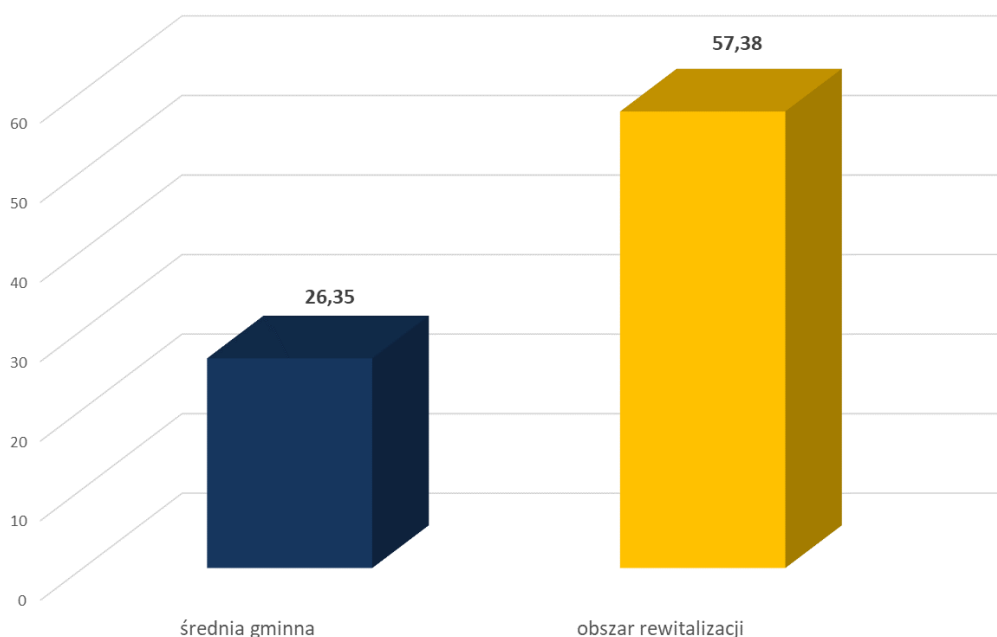
Wykres 13. Liczba mandatów w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Komendy Miejskiej Policji w Zamościu

Z tego względu również średnia dla obszaru rewitalizacji była wyższa, od średniej dla Gminy.

Wykres 14. Porównanie wartości wskaźnika „Liczba mandatów w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)” dla obszaru rewitalizacji i średniej gminnej

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Komendy Miejskiej Policji w Zamościu

Pozostałe zjawiska społeczne

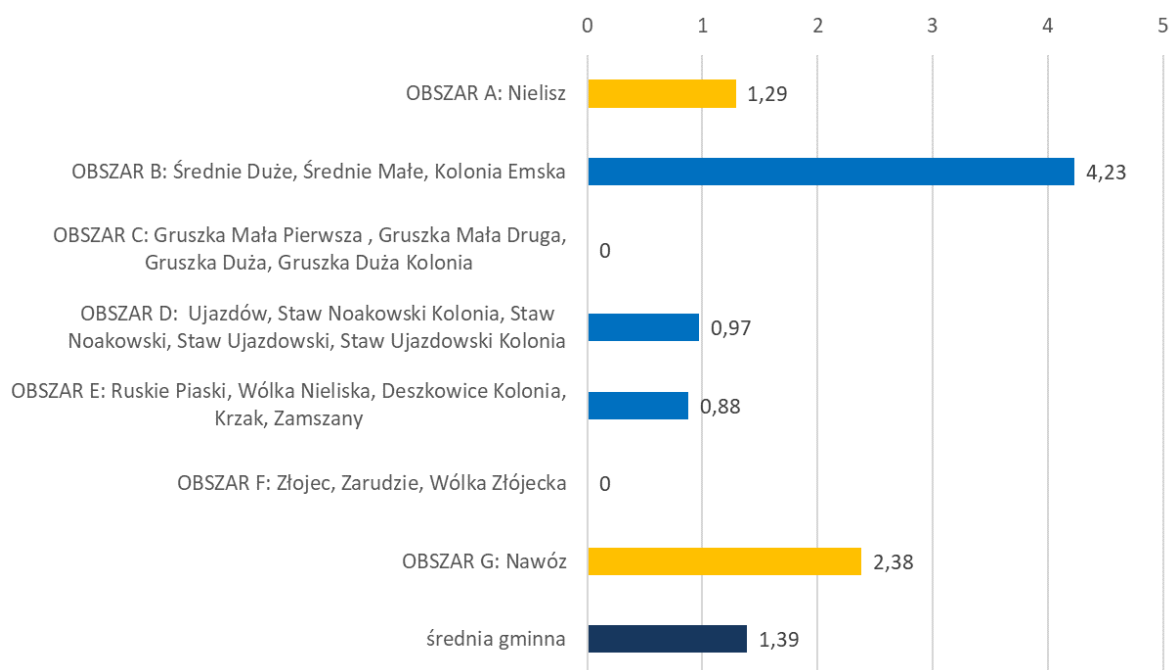
Diagnostując stan obecny obszaru rewitalizacji wzięto również pod uwagę te zjawiska społeczne, które opisują dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Biorąc pod uwagę specyfikę lokalnej społeczności oraz pojawiające się w jej obrębie problemy, zdecydowano się na badanie poszczególnych obszarów Gminy Nielisz za pomocą następujących zjawisk:

- Liczba rodzin niepełnych,
- Potrzeba ochrony macierzyństwa,
- Wsparcie udzielone osobom starszym.

Rodziny niepełne

Zjawisko niepełnych rodzin istnieje w obu podobszarach obszaru rewitalizacji, jednak nie z największym nasileniem. Wartość wskaźnika dla podobszaru A. Nielisz w 2020 roku była nieco niższa, niż średnia gminna. Podobszar G. Nawóz charakteryzował się wartością wskaźnika wyższą, niż średnia dla Gminy, jednak nie była ona tak duża, jak w przypadku podobszaru B.

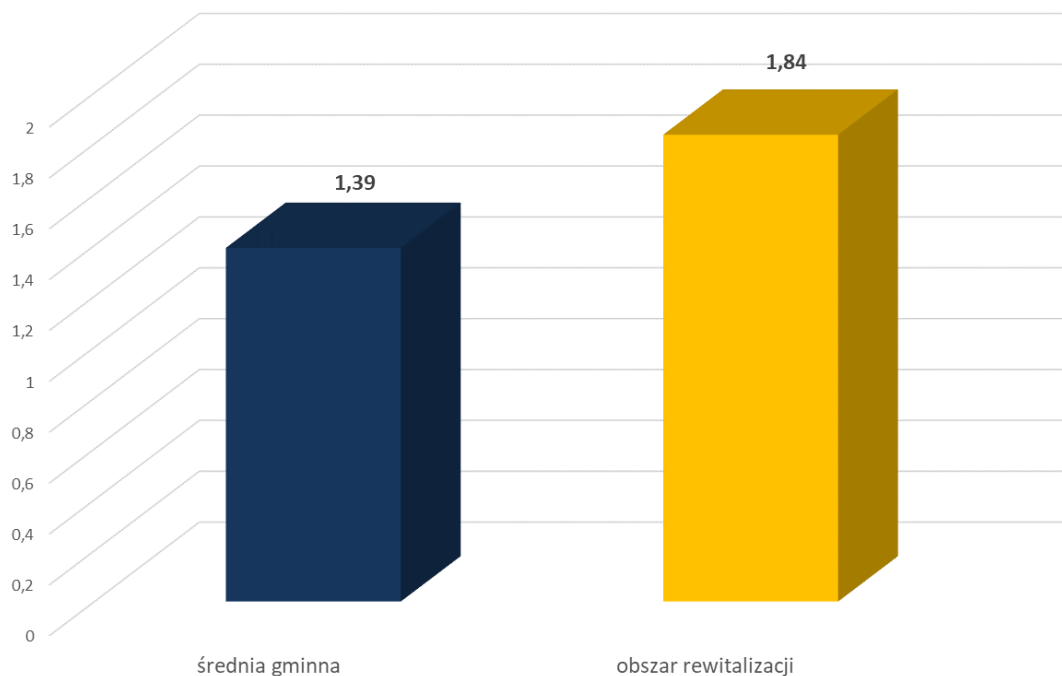
Wykres 15. Liczba rodzin niepełnych w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Średnia wskaźnika „Liczba rodzin niepełnych w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)” była wyższa, od średniej gminnej.

Wykres 16. Porównanie wartości wskaźnika „Liczba rodzin niepełnych w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)” dla obszaru rewitalizacji i średniej gminnej

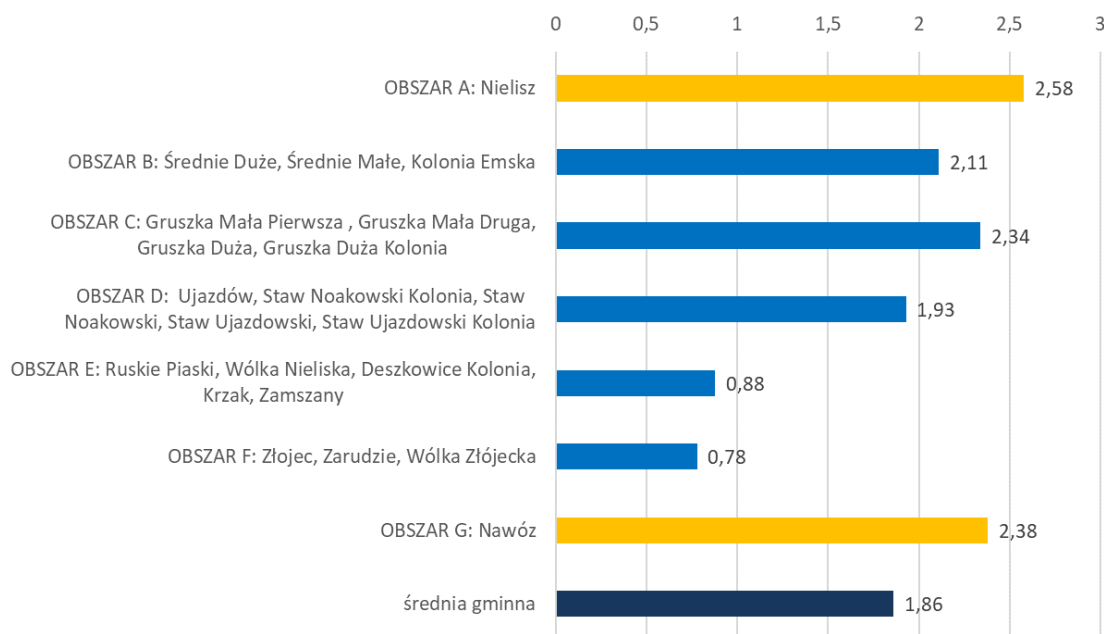

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Potrzeba ochrony macierzyństwa

Pod względem świadczeń udzielonych z tytułu ochrony macierzyństwa, oba podobszary obszaru rewitalizacji osiągnęły najwyższe wartości spośród wszystkich badanych obszarów.

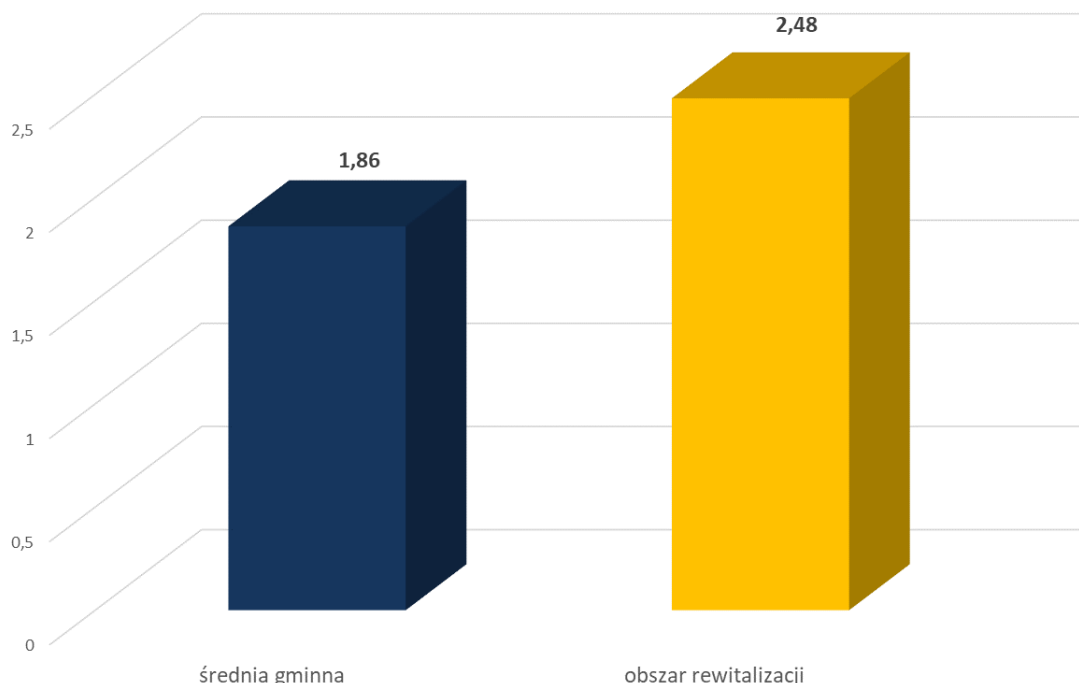
Wykres 17. Liczba przyznanych świadczeń z tytułu ochrony macierzyństwa w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Również średnia wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji jest znacznie większa, niż średnia gminna.

Wykres 18. Porównanie wartości wskaźnika „Liczba przyznanych świadczeń z tytułu ochrony macierzyństwa w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)” dla obszaru rewitalizacji i średniej gminnej

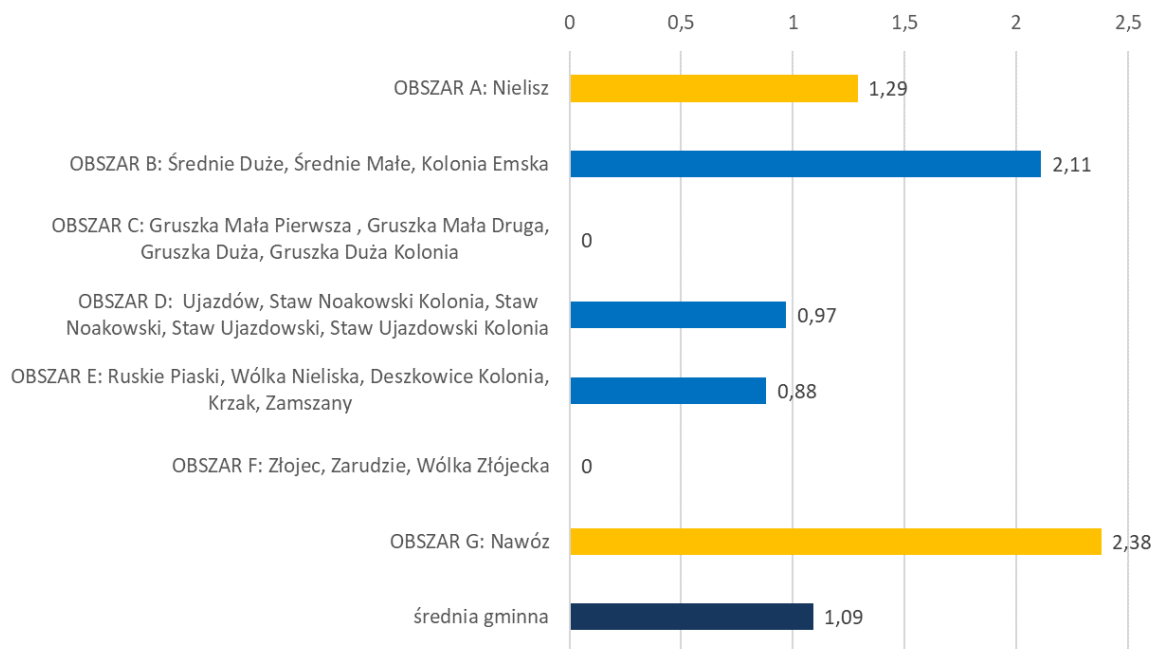

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Wsparcie udzielone osobom starszym

Pod względem świadczeń udzielanych na rzecz osób starszych (w różnych formach: w miejscu zamieszkania podopiecznego, w formie dziennego pobytu w ośrodku wsparcia albo stałego zamieszkania w domu pomocy społecznej), oba podobszary obszaru rewitalizacji plasowały się w 2020 roku powyżej średniej dla Gminy, przy czym podobszar G. Nawóz cechował się najwyższą wartością wskaźnika spośród wszystkich badanych jednostek.

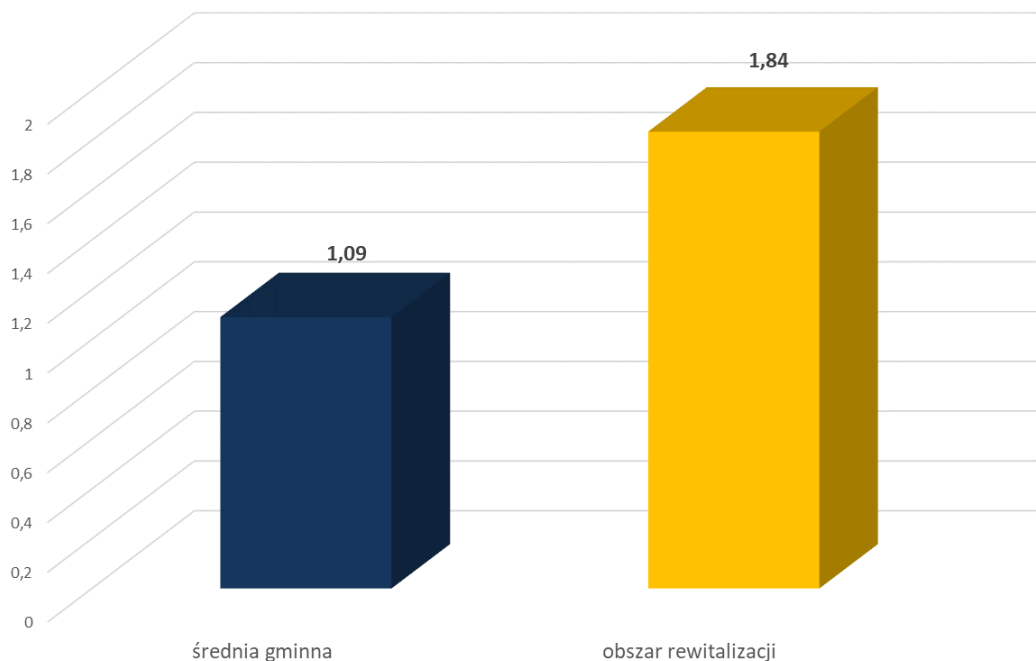
Wykres 19. Liczba przyznanych świadczeń osobom starszym w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Także średnia dla obszaru rewitalizacji łącznie jest wyższa od średniej gminnej.

Wykres 20. Porównanie wartości wskaźnika „Liczba przyznanych świadczeń z osobom starszym w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)” dla obszaru rewitalizacji i średniej gminnej

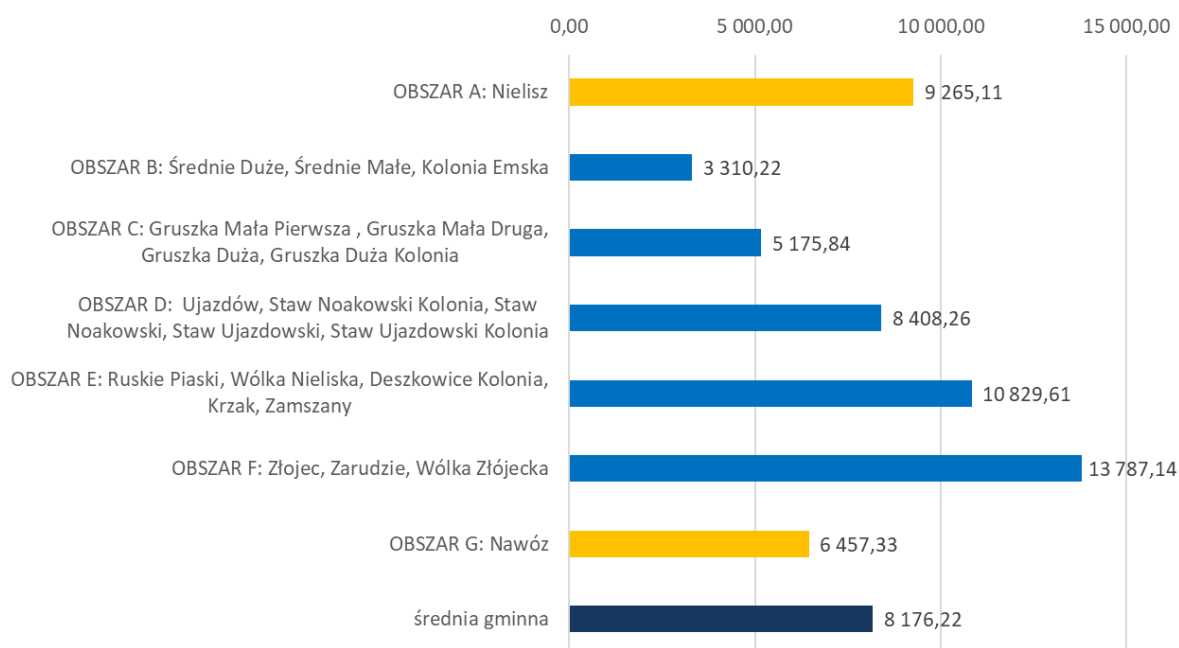

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

OCHRONA ŚRODOWISKA

Do zbadania negatywnych zjawisk związanych z zagrożeniami dla środowiska i koniecznością jego ochrony zastosowano wskaźnik związany z wielkością emisji pyłów PM. Podobszary obszaru rewitalizacji cechują się odmienną ilością emisji tych zanieczyszczeń. Podobszar A. Nielisz jest jednym z obszarów, dla których wielkość emisji kształtował się powyżej średniej, natomiast podobszar G. Nawóz charakteryzował się wielkością emisji poniżej średniej dla Gminy.

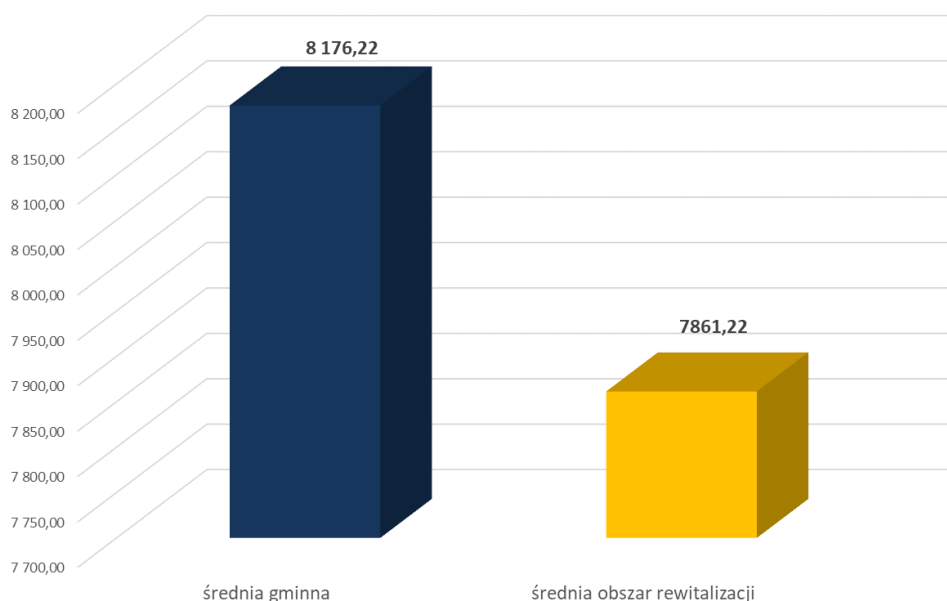
Wykres 21. Wielkość emisji pyłów PM w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (kg/rok)

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska

Średnia dla obszaru rewitalizacji jest niższa, od średniej gminnej.

Wykres 22. Porównanie wielkości emisji pyłów PM w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku dla obszaru rewitalizacji i średniej gminnej

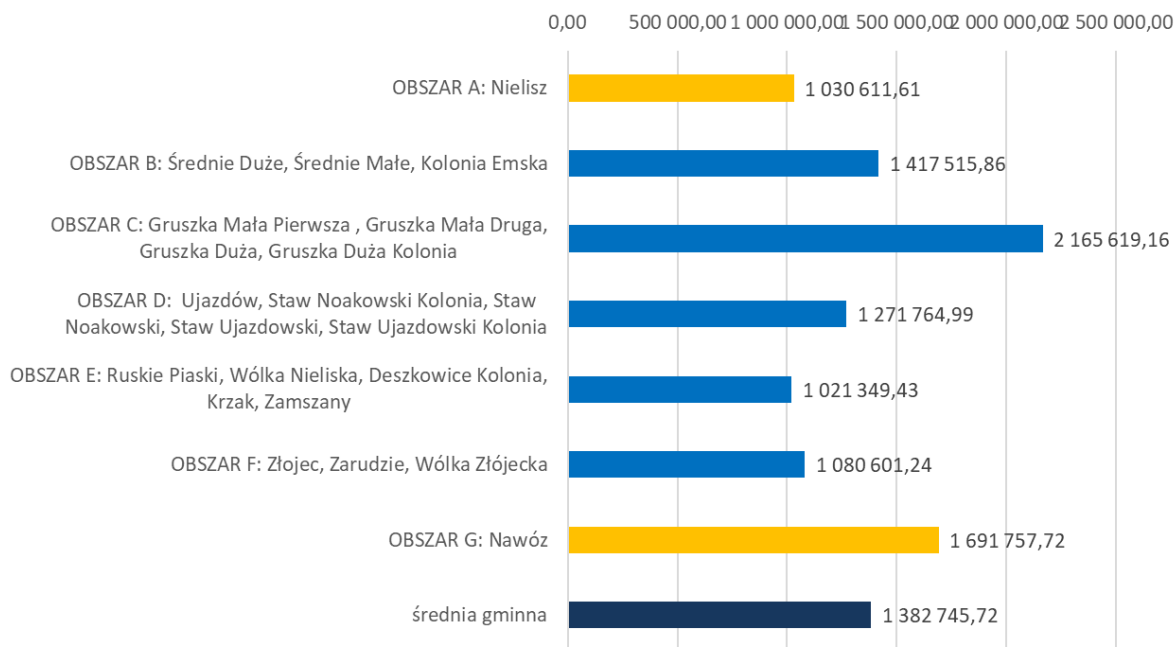

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska

SFERA TECHNICZNA

Do problemów związanych ze sferą techniczną na terenie Gminy Nielisz zaliczono pozostały do usunięcia azbest z dachów budynków w poszczególnych obszarach, z uwagi na fakt, iż jest on niebezpieczny dla zdrowia i powinien zostać jak najszybciej zutylizowany. Pod względem liczby kilogramów azbestu, który pozostał do unieszkodliwienia, drugim obszarem Gminy Nielisz był podobszar G obszaru rewitalizacji. W obrębie obszaru A problem istniał z mniejszym natężeniem.

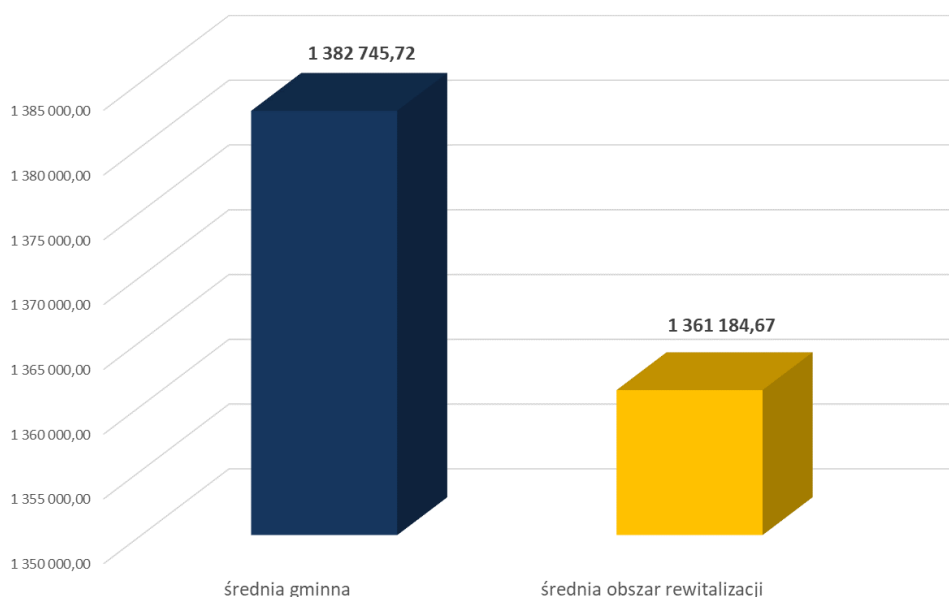
Wykres 23. Ilość azbestu pozostałego do unieszkodliwienia w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (kg)

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych bazy azbestowej: www.bazaazbestowa.gov.pl

Średnia gminna dla obszaru rewitalizacji była niższa od średniej gminnej.

Wykres 24. Porównanie ilości azbestu pozostałego do utylizacji w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku dla obszaru rewitalizacji i średniej gminnej

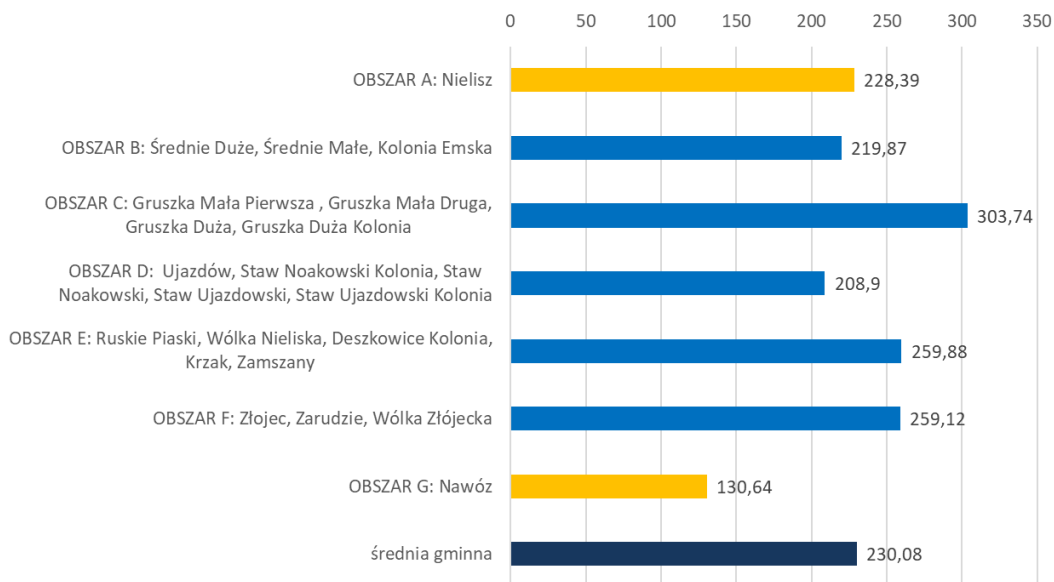
Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych bazy azbestowej: www.bazaazbestowa.gov.pl

SFERA GOSPODARCZA

Funkcjonowanie sfery gospodarczej zostało zbadane za pomocą podstawowego wskaźnika aktywności gospodarczej, określonego jako liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców w 2020 roku.

Podobszary obszaru rewitalizacji cechowały się niższymi wartościami wskaźnika od średniej dla Gminy. Szczególnie negatywnie wyróżniał się podobszar G, który był jednostką o najniższej aktywności gospodarczej spośród wszystkich obszarów.

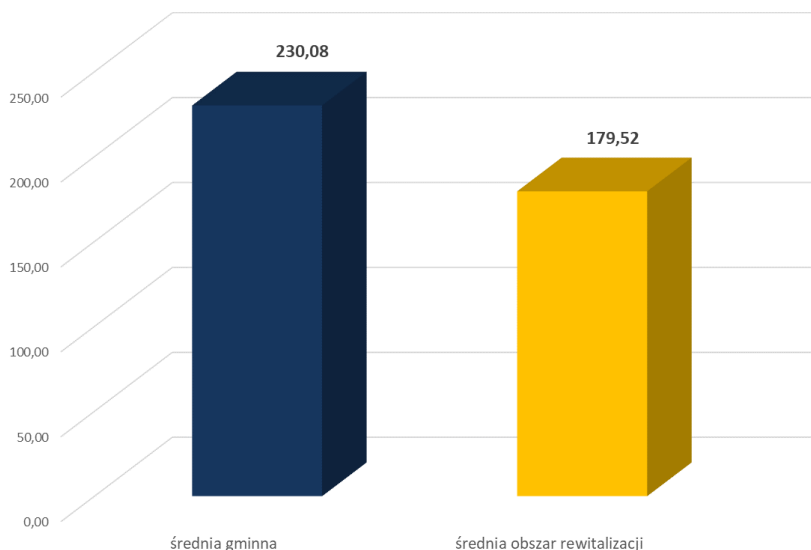
Wykres 25. Liczba podmiotów gospodarczych w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Obszar rewitalizacji cechuje się zauważalnie niższą wartością wskaźnika od średniej gminnej.

Wykres 26. Porównanie wartości wskaźnika „Liczba podmiotów gospodarczych w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)” dla obszaru rewitalizacji i średniej gminnej

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Wnioski z analizy wskaźnikowej dla obszaru rewitalizacji

- Podobszary wchodzące w skład obszaru rewitalizacji cechowały się wyższą wartością wskaźnika „Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia w poszczególnych obszarach Gminy Nielisz w 2020 roku na 1000 mieszkańców” od wartości wskaźnika dla całej Gminy. Łączny wskaźnik dla obszaru rewitalizacji również był wyższy od średniej gminnej. Oznacza to, iż obszar rewitalizacji jest miejscem koncentracji problemów związanych z bezrobociem młodych ludzi. Ponadto, podobszar A był także jednym z obszarów, dla których ogólna liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców w 2020 roku była wyższa od średniej gminnej,
- Podobszary obszaru rewitalizacji należą do obszarów o najwyższych wartościach wskaźników dotyczących liczby wykroczeń, przestępstw oraz mandatów na 1000 mieszkańców. Oznacza to, że obszar rewitalizacji jest

- obszarem, który koncentruje problemy związane z bezpieczeństwem na terenie Gminy,
- Podobszar G należał do obszarów, które cechowały się większą liczbą rodzin niepełnych w 2020 roku, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, niż wynosiła średnia dla Gminy. Również łączna średnia dla obszaru rewitalizacji była większa, od wskaźnika gminnego. Oznacza to, że w obrębie obszaru rewitalizacji występuje potrzeba wsparcia rodzin niepełnych,
 - Oba podobszary obszaru rewitalizacji osiągnęły najwyższe wartości wskaźnika „Liczba przyznanych świadczeń z tytułu ochrony macierzyństwa w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)” spośród wszystkich badanych obszarów. Również średnia dla obszaru rewitalizacji była znacznie wyższa od średniej dla gminy. Oznacza to, że w obrębie obszaru rewitalizacji występuje potrzeba wsparcia rodzin z dziećmi,
 - Oba podobszary obszaru rewitalizacji należały do jednostek, dla których wartość wskaźnika „Liczba przyznanych świadczeń osobom starszym w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)” była wyższa od średniej gminnej. Również średnia dla obszaru rewitalizacji kształtowała się powyżej średniej wartości wskaźnika dla całej gminy. Na obszarze rewitalizacji koncentrują się problemy ze wsparciem osób starszych i zaspokojeniem ich potrzeb,
 - Podobszar A należał do jednostek, w obrębie których emisja pyłów PM była w 2020 roku wyższa od średniej dla gminy. Pomimo, iż wskaźnik dla podobszaru G nie był tak wysoki i średnia dla tego obszaru nie przekraczała średniej gminnej, to problem związany z emisją zanieczyszczeń powietrza jest duży na terenie całej Gminy i każda z jednostek, w tym podobszary obszaru rewitalizacji wymagają interwencji w tym zakresie. Podstawowym źródłem zanieczyszczeń są źródła niskiej emisji,
 - Podobszar G należał do jednostek dla których ilość azbestu pozostałego do unieszkodliwienia była w 2020 roku większa od średniej gminnej. Podobszar A nie przekroczył średniego wskaźnika dla Gminy, jednak

pozostający i niezutylizowany azbest należy do problemów związanych z ochroną środowiska na terenie całej gminy, w tym także w obrębie obszaru rewitalizacji,

- Oba podobszary obszaru rewitalizacji w 2020 roku cechowały się mniejszą aktywnością gospodarczą, liczoną jako „Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców”. Średnia dla obszaru była dużo niższa od średniej gminnej. Niska aktywność gospodarcza jest problemem zwłaszcza w kontekście faktu, iż podobszar A. Nielisz jest centrum gminy, także gospodarczym, natomiast obszar G położony jest nad zbiornikiem, co ułatwia prowadzenie działalności w branży turystycznej. Oba obszary powinny koncentrować działalność gospodarczą, tymczasem jest ona w ich obrębie zauważalnie niższa.

2.2. Analiza zjawisk negatywnych – analiza jakościowa

SFERA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA

Poza negatywnymi zjawiskami sfery społecznej zidentyfikowanymi za pomocą analizy wskaźnikowej, w obu podobszarach obszaru rewitalizacji można także wyodrębnić pewne negatywne zjawiska odczuwalnie wpływające na funkcjonowanie sfery społecznej, które zostały poddane analizie jakościowej:

Zmniejszanie się liczby ludności obszaru rewitalizacji

Obszar całej Gminy dotknięty jest spadkiem liczby mieszkańców. W porównaniu do roku 2015, tylko obszar E cechował się nieznacznym wzrostem liczby mieszkańców, w pozostałych jednostkach odnotowano zmniejszenie się liczby osób zamieszkujących dany obszar. Oznacza to, że również oba podobszary obszaru rewitalizacji doświadczają tego zjawiska. Spadek liczby ludności w skali lokalnej prowadzi między innymi do zmniejszenia się popytu na usługi, zarówno gospodarcze i społeczne (w tym także kulturalne i edukacyjne), pojawienia się trudności w funkcjonowaniu lokalnego rynku pracy oraz do nasilania się zjawiska starzenia się lokalnej społeczności, z uwagi na fakt, iż spadek liczby ludności jest wywoływany

zarówno przez ujemny przyrost naturalny, jak i migracje, przy czym częściej migrują osoby młode, pracujące.

Postępowanie zjawiska starzenia się lokalnej społeczności

W obu podobszarach obszaru rewitalizacji, podobnie jak na terenie całej Gminy, postępuje zjawisko starzenia się lokalnej społeczności. Zjawisko starzenia się społeczeństw, jest jednym z najbardziej charakterystycznych trendów demograficznych cechującym zarówno kraje o najbardziej rozwiniętych gospodarkach, jak również grupę państw o niższym poziomie rozwoju, w których tryb życia społeczeństw, cechy struktury demograficznej i różnorodne zjawiska socjologiczne mają podobny przebieg. Do głównych przyczyn i czynników wpływających na wielkość zjawiska należą:

- wydłużenie przeciętnej długości życia ludzkiego,
- rozwój medycyny,
- spadek dzietności.

Na terenie obu podobszarów obszaru rewitalizacji liczba i udział osób starszych w liczbie ludności ogółem wzrastają, co niesie za sobą określone konsekwencje, takie jak wzrost zapotrzebowania na usługi zdrowotne, socjalne i opiekuńcze, wzrost popytu na ofertę kulturalną i społeczną adresowaną do seniorów.

Dostępność oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjno-sportowej i społecznej miasta Zamość

Oba podobszary obszaru rewitalizacji położone są w niedalekiej odległości od miasta Zamość i są z nim dobrze skomunikowane. Pod kątem dostępności oferty kulturalnej, edukacyjnej, rekreacyjno-sportowej, społecznej, bliskość Zamościa stanowi duże udogodnienie dla mieszkańców, gdyż miasto oferuje szeroki wachlarz różnorodnych usług i przedsięwzięć tego typu. Jednocześnie, bogactwo oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjno-sportowej i społecznej Zamościa tworzy dużą konkurencję dla oferty gminnej, w tym dostępnej w obrębie obu podobszarów obszaru rewitalizacji. Z tego względu, przedsięwzięcia kulturalne, edukacyjne, rekreacyjno-sportowe i społeczne realizowane w obrębie podobszarów

obszaru rewitalizacji powinny skupiać się na potrzebach lokalnej społeczności, jej tradycjach i miejscowych, unikalnych walorach, by stały się one rzeczywistą alternatywą dla mieszkańców w tym zakresie.

Obecność mieszkańców związanych z miastem, traktujących obszar rewitalizacji wyłącznie jako miejsce zamieszkania

Z uwagi na bliskość Zamościa, w obrębie obu podobszarów obszaru rewitalizacji mieszkają również osoby, które traktują obszar rewitalizacji głównie lub jedynie jako miejsce zamieszkania. Osoby te pracują, uczą się, prowadzą działalność oraz korzystają z oferty edukacyjnej i kulturalnej dostępnej na terenie Zamościa. Istnieje potrzeba włączenia tych mieszkańców w większym stopniu w życie lokalnej społeczności oraz zachęcenia ich do spędzania czasu wolnego na terenie obszaru rewitalizacji i korzystania z dostępnej oferty kulturalnej, społecznej, rekreacyjnej.

Bezrobocie

W obrębie obu podobszarów obszaru rewitalizacji koncentruje się problem bezrobocia wśród ludzi młodych. Specyfika lokalnej gospodarki sprawia, iż szukanie pracy na terenie Gminy oraz w obrębie podobszarów - obszaru rewitalizacji jest utrudnione, co jest wynikiem takich czynników jak:

- niewystarczająca liczba miejsc pracy w sektorze usług rynkowych i zawodach pozarolniczych,
- dominacja tradycyjnych branż w gospodarce, brak miejsc pracy dla osób wysoko wykwalifikowanych,
- niedostateczna aktywność gospodarcza obszaru, przekładająca się na niedostateczną liczbę miejsc pracy.

Problem związany z bezrobociem sprawia, iż w obu podobszarach obszaru rewitalizacji diagnozuje się zjawisko odpływu ludzi młodych, wykształconych, poszukujących pracy w wysoko rozwiniętych sektorach gospodarki. Ponadto, w obu podobszarach obszaru rewitalizacji występuje także ryzyko bezrobocia ukrytego.

Funkcjonowanie lokalnej gospodarki

Gospodarka obu podobszarów obszaru rewitalizacji jest gospodarką w przeważającej mierze oparta na branżach tradycyjnych i rolnictwie. Sektor usług rynkowych jest niedostatecznie rozwinięty. Bardzo mało podmiotów gospodarczych prowadzi działalność w branżach innowacyjnych, z miejscami pracy dla osób wysoko wykwalifikowanych. Rolnictwo obu podobszarów wykazuje cechy typowe dla terenów wiejskich tej części regionu – rozdrobnienie gospodarstw, ich niska specjalizacja, duży udział produkcji na własne potrzeby. Problemem jest także niewystarczająco rozwinięta branża turystyczna i okołoturystyczna, co jest tym bardziej niekorzystne biorąc pod uwagę fakt, iż każdy z podobszarów obszaru rewitalizacji posiada szczególnie dogodne walory do rozwoju turystyki, z uwagi na położenie przy zbiorniku rekreacyjno-retencyjnym oraz posiadane walory przyrodniczo-krajobrazowe.

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

W toku analizy jakościowej zidentyfikowano następujące problemy sfery przestrzenno-funkcjonalnej, które ustawa definiuje jako w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niską jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niską jakość terenów publicznych:

- w podobszarze G. Nawóz obszaru rewitalizacji znajduje się budynek dawnej Szkoły Podstawowej oraz boisko. Dodatkowo obok na tym samym terenie znajduje się budynek dawnego domu nauczyciela, który w chwili obecnej pełni funkcję mieszkań socjalnych. Budynek ten znajduje się w złym stanie technicznym i zgodnie z przeprowadzonym przeglądem technicznym została wydana decyzja Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego o wyłączeniu budynku z dalszego użytkowania. Zarówno budynek dawnej szkoły wraz z domem nauczyciela, jak i otaczający je teren w przeszłości pełnił ważne funkcje na rzecz lokalnej społeczności. Na obszarach wiejskich, szkoły podstawowe, poza realizacją działań

edukacyjnych, wykonują na rzecz lokalnej społeczności szereg inicjatyw, takich jak organizacja imprez okolicznościowych, angażowanie rodziców i uczniów w różnorodne wydarzenia, w tym akcje charytatywne, itp. Działalność ta ma korzystny wpływ na lokalną społeczność i przyczynia się do zwiększenia jej integracji i aktywności. Po likwidacji placówki obiekt i jego otoczenie nie są wykorzystywane na rzecz mieszkańców:

- w obu podobszarach przestrzeń publiczną posiada dużo cech typowych dla przestrzeni wiejskich (niewielki udział wyodrębnionych i zagospodarowanych przestrzeni publicznych, przestrzeń koncentrująca się wzdłuż dróg) i nie wszędzie jest efektywnie zagospodarowana na rzecz szerszego wykorzystania na cele społeczne. Szczególnym problemem jest niefunkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznych przy budynkach użyteczności publicznej. Problem ten występuje między innymi w miejscowości Nawóz, na terenie przy budynku dawnej szkoły;
- w podobszarze A. Nielisz istnieje potrzeba zwiększenia stopnia wykorzystania istniejących obiektów infrastruktury społecznej i rekreacyjnej na rzecz mieszkańców, w tym w zakresie promowania zdrowego trybu życia oraz poprawy aktywności i integracji lokalnej społeczności. Obecnie istniejące obiekty tego typu (hala sportowa w Nieliszu, kompleks boisk „Orlik”, place zabaw, ogólnodostępna infrastruktura rekreacyjna nad zbiornikiem wodnym, siłownia zewnętrzna w miejscowości Nielisz) nie są wykorzystywane pod tym względem w wystarczającym stopniu;
- w obu podobszarach obszaru rewitalizacji zidentyfikowano odcinki dróg gminnych znajdujące się w złym stanie technicznym. Odcinki te przebiegają przez obszar zabudowany. Duże natężenie ruchu oraz przejazd pojazdów ciężarowych o dużej masie powoduje niszczenie istniejącej nawierzchni, która utwardzona jest częściowo kruszywem. W wyniku tego powstają wyboje, a stan techniczny tych odcinków można zakwalifikować jako zły, pomimo prowadzonych zabiegów utrzymaniowych. Problemy techniczne z infrastrukturą drogową wpływają

- niekorzystnie na spójność i funkcjonalność sieci oraz obniżają jakość życia lokalnej społeczności;
- w obu podobszarach obszaru rewitalizacji funkcjonują nieenergooszczędne oprawy oświetlenia ulicznego. Oprawy te wymagają poboru nawet do ponad dwóch razy więcej mocy, by uzyskać podobny efekt oświetleniowy, co coraz powszechniej stosowane oprawy LED. Ponadto, zawierają one szkodliwe dla środowiska substancje, które sprawiają, że są trudniejsze do utylizacji, ale także mogą powodować wydostanie się szkodliwych substancji do otoczenia np. w przypadku uszkodzenia. Oprawy sodowe lub rtęciowe nie osiągają również pełnej jasności po zapaleniu, co powoduje powstanie opóźnienia w osiągnięciu docelowego poziomu oświetlenia i zwiększa pobór mocy w początkowej fazie uruchomienia oprawy. System oświetlenia oparty na oprawach tego typu jest dużo mniej efektywny energetycznie w porównaniu do dostępnej i coraz szerzej stosowanej technologii LED. Niedostatki w systemie oświetlenia ulicznego wpływają negatywnie na jakość życia mieszkańców obszaru rewitalizacji;
 - podobszar A Nielisz stanowi główny ośrodek administracyjny, gospodarczy i społeczny Gminy, oddziałujący na całą jej społeczność i skupiający funkcje pozamieszkańcowskie, w tym także na skalę ponadgminną. Na terenie Nielisza funkcjonują gminne instytucje publiczne. Obecnie mają one siedziby w budynkach, które są nieefektywne energetycznie, a także są niedostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Ogrzewanie i dostarczanie energii elektrycznej do tych budynków wpływa negatywnie na jakość powietrza na terenie podobszaru rewitalizacji oraz na duże wykorzystanie paliw kopalnych w procesie dostaw energii. Skutkuje to pogorszeniem zdrowia mieszkańców obszaru i zmniejszeniem jakości ich życia. Ponadto, osoby z niepełnosprawnościami często nie mogą w pełni korzystać z tych obiektów, z uwagi na problemy z ich dostępnością i brakiem lub zbyt małą liczbą udogodnień, co może wpływać niekorzystnie na ich udział w życiu lokalnej społeczności.

WYNIKI ANALIZY JAKOŚCIOWEJ DOKONANEJ PRZEZ ANKIETOWANYCH

W celu pogłębienia jakościowej analizy stanu obecnego podobszarów obszaru rewitalizacji, przeprowadzono badanie ankietowe. Udział w badaniu mogli wziąć wszyscy zainteresowani, nie tylko osoby bezpośrednio związane z obszarem rewitalizacji (mieszkańcy obszaru), lecz także inne grupy interesariuszy (mieszkańcy pozostałej części Gminy, przedsiębiorcy, itp.), którzy w jakiś sposób z niego korzystają (np. pracują w jego obrębie, korzystają z ofert placówek edukacyjnych, kulturalnych, itp.) i są w stanie ocenić jego rozwój i funkcjonowanie.

W przeważającej części w badaniu ankietowym udział wzięli mieszkańcy obszaru rewitalizacji (ponad 73% badanych). Respondenci mieli za zadanie między innymi wyrażenie opinii dotyczącej jakości życia w obrębie podobszarów obszaru rewitalizacji poprzez ocenienie poszczególnych elementów mających wpływ na poziom życia i rozwoju obszaru za pomocą pięciostopniowej skali ocen, gdzie 1 oznaczało „bardzo złe”, 2 – „złe”, 3 – „średnie”, 4 – „dobre”, 5 – „bardzo dobre”. Wyniki oceny zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 5. Wyniki badania ankietowego – ocena obecnego poziomu rozwoju obszaru

OCENIANY ELEMENT	ŚREDNIA OCENA
SFERA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA	
Udział mieszkańców w życiu kulturalnym i społecznym	3,79
Bezpieczeństwo	3,79
Wsparcie rodzin	3,79
Wsparcie osób starszych	3,95
Zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu	3,68
Wydarzenia kulturalno-rekreacyjne	4,05
Warunki do prowadzenia działalności gospodarczej	3,05
Warunki do prowadzenia działalności rolniczej	3,53
Wykorzystanie walorów do rozwoju turystyki	3,89
Poziom bezrobocia	2,95

Lokalny rynek pracy	2,63
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	
Poziom rozwoju bazy turystyczno-wypoczynkowej	4,00
Poziom rozwoju infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i jej dostępność dla mieszkańców	3,79
Poziom rozwoju infrastruktury kulturalnej i jej dostępność dla mieszkańców	3,74
Jakość i dostępność terenów rekreacyjnych	4,21
Estetyka otoczenia	4,11
Organizacja zieleni i zagospodarowanie terenów zielonych	3,89
Dostęp do usług i handlu	4,05
Jakość dróg gminnych	3,26
Poziom rozwoju sieci wodociągowej	3,11
Stan środowiska naturalnego	3,79
Zapotrzebowanie na odnawialne źródła energii	4,21

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o.

Osoby biorące udział w badaniu ocenili źle (ocena poniżej 3) funkcjonowanie lokalnego rynku pracy oraz poziom bezrobocia, co potwierdza, że w obrębie podobszarów obszaru rewitalizacji koncentrują się problemy związane z bezrobociem. Dobrze (ocena powyżej 4) oceniono wydarzenia kulturalno-rekreacyjne, odbywające się na terenie podobszarów rewitalizacji, jakość i dostępność terenów rekreacyjnych, estetykę otoczenia, dostęp do usług i handlu oraz zapotrzebowanie na odnawialne źródła energii. Pozostałe elementy zostały ocenione na poziomie przeciętnym (ocena 3,0 – 3,99).

Ankietowani mogli również w ramach pytania otwartego indywidualnie wskazać najpoważniejsze według nich problemy związane z jakością życia/prowadzeniem działalności/korzystaniem z obiektów użyteczności publicznej na terenie podobszarów obszaru rewitalizacji oraz mocne strony w tym zakresie. Najczęściej powtarzającymi się wśród odpowiedzi respondentów problemami były:

- problemy z komunikacją publiczną,
- brak kanalizacji,

- niedostateczna jakość dróg,
- brak oświetlenia ulicznego.

Natomiast wśród mocnych stron obszaru najczęściej wskazywano:

- rozwój turystyki,
- obiekty o charakterze społecznym położone w obrębie obszaru,
- infrastruktura typu place zabaw, plaże,
- atrakcyjność obszaru rewitalizacji jako miejsca wypoczynku i rekreacji.

Oceny ankietowanych odzwierciedlają fakt, iż podobszary obszaru rewitalizacji są miejscami koncentracji usług społecznych na rzecz mieszkańców całej Gminy, z dużą dostępnością usług komercyjnych i handlu, wysoką jakością i dostępnością terenów rekreacyjnych, głównie w otoczeniu zbiornika wodnego oraz z dużym potencjałem do rozwoju turystyki.

Jako główne kierunki działań, które powinny być uznano za priorytetowe w procesie rewitalizacji najwięcej wskazań otrzymały:

- poprawa stanu i rozwój obiektów o charakterze społecznym (58% wskazań),
- wspieranie walki z bezrobociem i rozwoju przedsiębiorczości (53%),
- aktywizacja życia społecznego przez prowadzenie działań miękkich (42%),
- poprawa bezpieczeństwa (37%).

Respondenci wskazali również przykładowe inwestycje i przedsięwzięcia, jakie według nich powinny być realizowane w ramach procesu rewitalizacji. Najczęściej wymieniano:

- poprawę stanu infrastruktury technicznej obszaru,
- zagospodarowanie byłej szkoły i domu nauczyciela w miejscowości Nawóz,
- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości,
- stworzenie i/lub rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjnej dla dzieci i młodzieży,
- rozwój turystyki, w tym także agroturystyki.

2.3. Analiza zjawisk negatywnych – podsumowanie

W toku analizy wskaźnikowej i jakościowej zidentyfikowano następujące problemy, występujące w obu podobszarach obszaru rewitalizacji:

Tabela 6. Podsumowanie analizy zjawisk negatywnych

SFERA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA, TECHNICZNA I ŚRODOWISKOWA
<ul style="list-style-type: none"> • zmniejszanie się liczby ludności, • duża liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia, na co wpływ mają negatywne zjawiska związane z gospodarką i rynkiem pracy obszaru, • duża liczba przestępstw, wykroczeń i mandatów, co wpływa na obniżenie bezpieczeństwa mieszkańców, • duża liczba rodzin niepełnych i świadczeń z tytułu ochrony macierzyństwa, • duża liczba świadczeń na rzecz osób starszych, • postępowanie zjawiska starzenia się lokalnej społeczności, • dostępność oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjno-sportowej i społecznej miasta Zamość, • obecność mieszkańców związanych z miastem, traktujących podobszary obszaru rewitalizacji wyłącznie jako miejsce zamieszkania, • niższa od średniej gminnej aktywność gospodarcza, pomimo dogodnych warunków do rozwoju branży turystycznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • emisja pyłów PM do atmosfery, głównie ze źródeł niskiej emisji, • azbest pozostały do unieszkodliwienia, • obiekt w przeszłości pełniący ważne funkcje społeczne obecnie niewykorzystywany lub niedostatecznie wykorzystywany z uwagi na zły stan techniczny, • niedostatecznie funkcjonalnie zagospodarowana przestrzeń publiczna podobszarów obszaru rewitalizacji, • potrzeba zwiększenia stopnia wykorzystania istniejących obiektów infrastruktury społecznej i rekreacyjnej na rzecz mieszkańców, w tym w zakresie promowania zdrowego trybu życia oraz poprawy aktywności i integracji lokalnej społeczności, • zły stan techniczny części dróg gminnych, • nieefektywne energetycznie oświetlenie uliczne, • problemy z funkcjonowaniem obiektów będących siedzibami gminnych instytucji - ich duża

	energochłonność i niedostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
--	--

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o.

2.4. Analiza lokalnych potencjałów

Przeprowadzona diagnoza wykazała, iż oba podobszary obszaru rewitalizacji posiadają mocne strony i potencjały rozwojowe, które powinny zostać wykorzystane w procesie rewitalizacji, do rozwiązania lub zminimalizowana skali zidentyfikowanych problemów. Do głównych z nich należą:

- Walory przyrodniczo-krajobrazowe – każdy z podobszarów obszaru rewitalizacji cechuje się atrakcyjnym położeniem oraz wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi. Oba podobszary położone są w bezpośrednim sąsiedztwie zbiornika retencyjno-rekreacyjnego, stanowiącego główną atrakcję turystyczną Gminy Nielisz. Zbiornik Nielisz jest jednym z największych po południowo-wschodniej stronie Polski zbiornikiem wodnym. Zlokalizowany w dorzeczu rzeki Wieprz i Por, otoczony pasem lasów iglastych rosnących na łagodnych zboczach okalających zbiornik, tworzy wraz z nimi atrakcyjny krajobraz oraz miejsce aktywnego wypoczynku na skalę ponadlokalną. Dzięki temu, podobszary obszaru rewitalizacji posiadają dogodne warunki do rozwoju rekreacji i turystyki, a także cechują się wysoką atrakcyjnością przyrodniczo-krajobrazową;
- Atrakcyjność turystyczna – z uwagi na położenie w bezpośrednim sąsiedztwie zbiornika, oba podobszary obszaru rewitalizacji cechują się wysoką atrakcyjnością turystyczną. Atrakcyjność turystyczna sprzyja nie tylko rozwojowi gospodarki oraz tworzeniu nowych miejsc pracy, lecz także ma wpływ na generowanie pozytywnych zjawisk społecznych - miejsca atrakcyjne turystycznie są wykorzystywane do rekreacji i czynnego wypoczynku przez mieszkańców, służą integracji i wspólnemu spędzaniu wolnego czasu przez lokalną społeczność;

- Posiadanie obiektów które są lub mogą być wykorzystane na cele społeczne – w obu podobszarach obszaru rewitalizacji znajdują się zarówno obiekty obecnie wykorzystywane na rzecz lokalnej społeczności jako siedziby instytucji publicznych (Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Kultury, Szkoła Podstawowa) lub miejsca aktywnego wypoczynku i rekreacji (hala sportowa w Nieliszu, kompleks boisk „Orlik”, place zabaw, ogólnodostępna infrastruktura rekreacyjna nad zbiornikiem wodnym, siłownia zewnętrzna w miejscowości Nielisz), jak również budynki i miejsca, które pełniły takie funkcje w przeszłości i powinny w dalszym ciągu służyć lokalnej społeczności (budynek dawnej Szkoły Podstawowej w miejscowości Nawóz wraz z boiskiem). Obiekty te, odpowiednio zagospodarowane i wykorzystane, stanowią potencjał do rozwoju oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjno-sportowej w obrębie podobszarów obszaru rewitalizacji.
- Bliskość miasta Zamość – pomimo części niekorzystnych efektów, jakie na sferę społeczną obu podobszarów obszaru rewitalizacji i całej Gminy wywiera bliskość miasta Zamość, położenie Gminy i podobszarów obszaru rewitalizacji w niedalekiej odległości od niego stanowi także lokalny potencjał rozwojowy. Mieszkańcy mają dostęp do miejskiego rynku pracy, miejskiej gospodarki, dóbr i usług oferowanych na terenie miasta. Wpływa to korzystnie na ogólną atrakcyjność Gminy i podobszarów obszaru rewitalizacji jako miejsc rozwoju osadnictwa.
- Dostępność komunikacyjna – zarówno oba podobszary obszaru rewitalizacji, jak również obszar całej Gminy, z racji swojego położenia cechują się wysoką dostępnością komunikacyjną. Wpływa to korzystnie zarówno na jakość życia mieszkańców, jak też zwiększa atrakcyjność obszaru dla turystów;
- Potencjał rozwoju sfery społecznej – mieszkańcy odczuwają potrzebę rozwoju sfery społecznej na terenie Gminy, w tym w obu podobszarach obszaru rewitalizacji. Postulowane są pomysły na zagospodarowanie niewykorzystywanych obiektów, modernizację i zwiększenie funkcjonalności istniejących obiektów infrastruktury społecznej, optymalne wykorzystanie miejsc rekreacyjnych i wypoczynkowych na rzecz lokalnej

społeczności. Świadczy to o zapotrzebowaniu mieszkańców na infrastrukturę i obiekty tego typu. W oparciu o nie można podejmować przedsięwzięcia zwiększające integrację i aktywność lokalnej społeczności.

- Potencjał rozwoju sfery gospodarczej - walory przyrodniczo-krajobrazowe obu podobszarów obszaru rewitalizacji, ich położenie oraz pełnione przez nie funkcje tworzą dogodne warunki do rozwoju lokalnej gospodarki, w tym branży turystycznej. Pełniejsze wykorzystanie posiadanych walorów i zasobów w procesie rozwoju społeczno-gospodarczego umożliwi zwiększenie aktywności gospodarczej podobszarów obszaru rewitalizacji i tworzenie nowych miejsc pracy w ich obrębie.

3. POWĄŻANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z 2023 r. poz. 28, 1688), gminny program rewitalizacji powinien zawierać w szczególności powiązania z dokumentami strategicznymi gminy, zwłaszcza ze strategią rozwoju gminy, strategią rozwoju ponadlokalnego oraz strategią rozwiązywania problemów społecznych.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030 pozostaje w zgodności z innymi dokumentami dotyczącymi rozwoju tego terenu, aby nie prowadzić działań sprzecznych z ogólnymi kierunkami rozwoju. Wzajemna komplementarność Gminnego Programu Rewitalizacji z innymi dokumentami strategicznymi podniesie efektywność podejmowanych działań oraz prawdopodobieństwo realizacji. Opracowane działania rewitalizacyjne będą spójne z najważniejszymi dokumentami strategicznymi odnoszącymi się do obszaru Gminy Nielisz.

Istotne jest obranie takich celów Gminnego Programu Rewitalizacji, by nie tylko nie wykluczały one działań, jakie mają być podjęte w ramach innych

dokumentów strategicznych, lecz by były wobec nich komplementarne i by wzajemnie wzmacniały swoje efekty.

Wymienione poniżej dokumenty były brane pod uwagę przy opracowaniu przedmiotowego Programu, jest on w pełni z nimi zgodny i wpisuje się w postulowane w nich kierunki prowadzenia polityki prorozwojowej, co zostanie udowodnione w niniejszym rozdziale. Planowane działania rewitalizacyjne powinny być spójne z założeniami głównych dokumentów planistycznych i strategicznych obowiązujących w Gminie.

Badanie zgodności Gminnego Programu Rewitalizacji z innymi dokumentami strategicznymi obowiązującymi na obszarze Gminy polega na porównaniu ich celów i obranych priorytetów. Zobrazowane zostało to w postaci zestawienia ich celów w formie tabelarycznej, dzięki czemu łatwo można odnaleźć wzajemne powiązania.

3.1. Strategia Rozwoju Gminy Nielisz na lata 2021-2027

Strategia jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania Gminą.

Pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości w poczynaniach władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Strategia umożliwi również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami Gminy, takimi jak: środowisko przyrodnicze, zasoby ludzkie, infrastruktura czy też środki finansowe. Wszystkie działania na rzecz miejscowej społeczności podejmowane na danym obszarze muszą wynikać z przyjętego, wieloletniego planu strategicznego, wykazywać zgodność z celami polityki rozwoju na poziomie regionalnym i krajowym oraz stanowić spójny zbiór uzupełniających się zadań i projektów, co nie tylko pozwala na skuteczne zarządzanie jednostką samorządu terytorialnego i podniesienie jakości życia mieszkańców, lecz także znacznie ułatwia ubieganie się o dofinansowanie ze źródeł zewnętrznych.

Strategia jest formalnym dokumentem, którego celem jest wskazanie wizji oraz strategicznych kierunków rozwoju Gminy w latach 2021-2027. Polityka rozwoju poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego

prowadzona jest w oparciu o długofalowe, kompleksowe dokumenty planistyczno-strategiczne. Opracowywane są one na szczeblu lokalnym, powiatowym i regionalnym. Strategia rozwoju określa kierunki prowadzenia polityki prorozwojowej w danej jednostce, jej cele i pożądane efekty. Pozwala na uporządkowanie i rozłożenie w czasie planowanych działań oraz opisuje, jak będzie się rozwijał dany obszar, co będzie wykorzystane jako atut, czego negatywny wpływ musi być neutralizowany. Zawiera zapis wizji - pożądanego obrazu danej jednostki oraz misji, której wypełnienie gwarantuje uzyskanie założonych efektów.

Strategia Rozwoju Gminy Nielisz na lata 2021-2027 jest kluczową deklaracją samorządu, w której definiuje on misję i wizję rozwoju Gminy:

Misja:

Prowadzenie kompleksowych działań prorozwojowych o charakterze zrównoważonym w oparciu o posiadane zasoby i walory, zmierzające do podniesienia atrakcyjności Gminy dla mieszkańców, przedsiębiorców i turystów

Wizja:

Gmina Nielisz gminą w pełni wykorzystującą swoje zasoby i potencjał w procesie zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, gwarantującą wysoką jakość życia, atrakcyjną dla przedsiębiorców i turystów.

W Strategii zostały wyznaczone następujące cele strategiczne i cele operacyjne, dążące do rozwoju Gminy Nielisz, które są spójne z Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030:

Tabela 7. Cele strategiczne i cele operacyjne zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Nielisz na lata 2021-2027 wpisujące się w cele Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030

Cele przyjęte w Gminnym Programie Rewitalizacji	Powiązane z nimi cele określone w Strategii Rozwoju Gminy Nielisz na lata 2021-2027	
	Cele strategiczne	Cele operacyjne
<p>Cel strategiczny I: Rozwój infrastruktury społecznej obszaru oraz zwiększenie funkcjonalności przestrzeni publicznej w celu tworzenia dogodnych warunków funkcjonowania sfery społecznej i gospodarczej</p> <p>Cel operacyjny I.1. Nadanie nowych funkcji i poprawa stanu obiektów wykorzystywanych na cele społeczne, edukacyjne, kulturalne, administracyjne</p> <p>Cel operacyjny I.2 Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na rzecz zwiększenia jej wykorzystania przez lokalną społeczność oraz poprawa stanu infrastruktury technicznej podobszarów obszaru rewitalizacji</p>	<p>I. Podniesienie jakości i funkcjonalności przestrzeni gminnej</p>	<p>I.2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej</p> <p>I.3. Funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni i nadanie jej nowych cech</p>
<p>Cel strategiczny II Integracja mieszkańców i zwiększanie ich aktywności społecznej, zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym oraz wykluczeniom</p> <p>Cel operacyjny II.1 Zwiększenie możliwości</p>	<p>III. Wspieranie kapitału społecznego Gminy</p>	<p>III.1. Wspieranie aktywnej walki z bezrobociem</p> <p>III.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu</p>

<p>aktywnego spędzania czasu wolnego</p> <p>Cel operacyjny II.2 Wspieranie walki z bezrobociem i rozwoju przedsiębiorczości</p> <p>Cel operacyjny II.3 Podejmowanie działań na rzecz aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym</p>		
---	--	--

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie Strategii Rozwoju Gminy Nielisz na lata 2021-2027

Cele strategiczne Strategii pokrywają się z celami GPR, których akcent pada przede wszystkim na kwestie społeczno-gospodarcze oraz przestrzenno-funkcjonalno-środowiskowe. Z kolei, jeśli chodzi o cele operacyjne wyznaczone w Strategii to w przeważającym stopniu są one tożsame z celami i działaniami przyjętymi w GPR – jako odpowiedź na zdiagnozowane potrzeby podobszarów rewitalizacji. Cele operacyjne przedstawione powyżej wprost odwołują się do konieczności prowadzenia procesu rewitalizacji, którego wyrazem jest niniejszy program rewitalizacji. W związku z powyższym można uznać, że oba dokumenty są spójne i komplementarne, a ich realizacja przyczyni się do wzmocnienia efektów prowadzonych działań w ramach obu polityk.

3.2. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023–2032

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023-2032 zwraca uwagę na kluczowe kwestie społeczne z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy, na ich niezaspokojone potrzeby oraz wytycza kierunki działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepodatnych, dolegliwych i negatywnych. Głównie jednak zajmuje się tworzeniem mechanizmów, które

wzmacniają efektywność dokonywanych zmian. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023-2032 stanowi dokument ujmujący wieloletnie cele i uwarunkowania rozwoju jednostki terytorialnej z uwzględnieniem zewnętrznych i wewnętrznych czynników o charakterze gospodarczym, społecznym i terytorialnym w ujęciu długoterminowym. Strategia ta jest dokumentem planistycznym, który przede wszystkim diagnozuje sytuację społeczno-gospodarczą Gminy, jej słabe i mocne strony oraz priorytetowe kierunki rozwoju. Strategia ta została opracowana jako narzędzie dla władz lokalnych oraz podmiotów spełniających istotną rolę z punktu widzenia rozwoju Gminy, dzięki któremu będą one mogły racjonalnie organizować swoje działania w kilkuletnim horyzoncie czasowym.

Misja Gminy Nielisz, która opisana jest w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023-2032: Gmina Nielisz zapewnia równe szanse rozwoju swoim mieszkańcom, przeciwdziała marginalizacji najsłabszych grup społecznych przy wykorzystaniu aktywności i współpracy organizacji, instytucji i całej społeczności lokalnej. Natomiast wizją Gminy jest: Gmina bezpieczna, przyjazna środowisku, otwarta na potrzeby społeczności lokalnej.

Wypełnienie przyjętej wizji i misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych w SRPS celów strategicznych i celów operacyjnych, które są spójne z Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030.

Tabela 8. Cele strategiczne i cele operacyjne zawarte w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023–2032 wpisujące się w cele Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030

Cele przyjęte w Gminnym Programie Rewitalizacji	Powiązane z nimi cele określone w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023–2032	
	Cele strategiczne	Cele operacyjne
	1. Organizacja kompleksowych działań na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu	1. Podejmowanie działań służących ograniczeniu skali długotrwałego bezrobocia i ubóstwa,

<p>Cel strategiczny II Integracja mieszkańców i zwiększanie ich aktywności społecznej, zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym oraz wykluczeniom</p> <p>Cel operacyjny II.1 Zwiększenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego</p> <p>Cel operacyjny II.2 Wspieranie walki z bezrobociem i rozwoju przedsiębiorczości</p> <p>Cel operacyjny II.3 Podejmowanie działań na rzecz aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym</p>	<p>społecznemu wynikającemu z bezrobocia, ubóstwa, bezdomności i uzależnień.</p>	<p>2. Rozwijanie gminnego modelu przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności,</p> <p>3. Rozbudowa i wzmacnianie systemu przeciwdziałania i rozwiązywania problemów uzależnień.</p>
	<p>2. Zintegrowany system wspierania rodzin, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.</p>	<p>1. Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,</p> <p>2. Tworzenie warunków dla prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży,</p> <p>3. Popularyzacja aktywnego wypoczynku przez uprawianie sportu i rekreację,</p> <p>4. Zapewnienie pomocy rodzinom z dysfunkcjami w przewyciężaniu trudności,</p> <p>5. Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego.</p>
	<p>3. Organizacja działań zmierzających do poprawy jakości życia i funkcjonowania w społeczeństwie seniorów i osób niepełnosprawnych</p>	<p>1. Rozwijanie usług społecznych na rzecz osób starszych,</p> <p>2. Tworzenie oferty edukacyjnej skierowanej do osób starszych,</p> <p>3. Wspieranie aktywności społecznej promującej</p>

		<p>integrację wewnątrz i międzypokoleniową,</p> <p>4. Działania na rzecz partycypacji społecznej osób starszych,</p> <p>5. Realizacja działań w dziedzinie promocji zdrowia,</p> <p>6. Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do usług społecznych, w tym opieki i rehabilitacji,</p> <p>7. Integracja ze środowiskiem osób niepełnosprawnych.</p>
	<p>4. Rozwój aktywności obywatelskiej oraz wzmocnienie potencjału pracowniczego służb społecznych.</p>	<p>1. Wspieranie działalności grup obywatelskich i organizacji pozarządowych.</p>

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023–2032

W związku z nagromadzeniem na obszarze rewitalizacji problemów społecznych, powiązania GPR z opisaną wyżej Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023–2032, przejawiają się we wspólnych celach, które w sposób integralny harmonizują się.

Kluczowym czynnikiem planowanych działań rewitalizacyjnych jest aktywne uczestnictwo i zaangażowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nieliszu, który jest także jednym z ważnych interesariuszy Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030.

4. WIZJA STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji pozwala na określenie, jaki jest planowany całościowy efekt wdrożenia przyjętego Programu i jak docelowo ma wyglądać objęty nim obszar rewitalizacji. W przypadku Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030, obszar rewitalizacji składa się z dwóch podobszarów: A. Nielisz oraz G. Nawóz, które, jak wykazała diagnoza stanu obecnego, borykają się z podobnymi problemami sfery społecznej, gospodarczej, przestrzennej. W związku z tym, wizja stanu obu podobszarów po przeprowadzeniu rewitalizacji została określona następująco:

- **Podobszary obszaru rewitalizacji miejscami koncentracji pożądaných procesów społecznych i gospodarczych, wyposażonymi w niezbędną infrastrukturę i funkcjonalną przestrzeń.**

Wizja podkreśla, iż działania rewitalizacyjne będą miały na celu wzmocnienie korzystnych procesów gospodarczych i społecznych w obrębie obu podobszarów obszaru rewitalizacji, w wyniku czego staną się one miejscami ich koncentracji. Bazę materialną dla zjawisk sfery gospodarczej i społecznej stanowić będą odpowiednio rozwinięta infrastruktura oraz funkcjonalnie zagospodarowana przestrzeń. Dzięki efektom rewitalizacji podobszary nią objęte cechowały się będą dogodnymi warunkami wszechstronnego rozwoju, zarówno społecznego, jak i gospodarczego oraz zapewniały będą wysoką jakość życia mieszkańcom.

5. CELE REWITALIZACJI ORAZ ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ

Zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji, rewitalizacja stanowi proces wprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane

terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji. Istotą procesu rewitalizacji jest podjęcie komplementarnej interwencji w sferze społecznej, gospodarczej, techniczno-przestrzennej obszaru rewitalizacji oraz realizacja przedsięwzięć, które umożliwią rozwiązanie zidentyfikowanych problemów, z powodu których obszar objęty programem został uznany za zdegradowany.

W toku diagnozy stanu obecnego zdiagnozowano zjawiska problemowe, z uwagi na które oba podobszary obszaru rewitalizacji zostały uznane za zdegradowane oraz określono wynikające z nich główne potrzeby lokalnej społeczności. Ich zestawienie prezentuje się następująco:

Tabela 9. Potrzeby lokalnej społeczności podobszarów obszaru rewitalizacji

PROBLEMY PODOBSZARÓW OBSZARU REWITALIZACJI	WYNIKAJĄCE Z NICH POTRZEBY
<ul style="list-style-type: none"> • zmniejszanie się liczby ludności, • dostępność oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjno-sportowej i społecznej miasta Zamość, • obecność mieszkańców związanych z miastem, traktujących obszar rewitalizacji wyłącznie jako miejsce zamieszkania, 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie atrakcyjności podobszarów obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania, • zwiększenie jakości oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjno-sportowej w obrębie podobszarów obszaru rewitalizacji, • zwiększenie integracji i aktywności lokalnej społeczności,
<ul style="list-style-type: none"> • duża liczba świadczeń na rzecz osób starszych, • postępowanie zjawiska starzenia się lokalnej społeczności, 	<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie osób starszych i zaspokojenie ich potrzeb, w tym także kulturalnych i społecznych,
<ul style="list-style-type: none"> • duża liczba rodzin niepełnych i świadczeń z tytułu ochrony macierzyństwa, 	<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie rodzin z dziećmi w trudnej sytuacji
<ul style="list-style-type: none"> • duża liczba przestępstw, wykroczeń i mandatów, co wpływa na obniżenie bezpieczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, • działania profilaktyczne w zakresie

mieszkańców,	bezpieczeństwa,
<ul style="list-style-type: none"> duża liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia, na co wpływ mają negatywne zjawiska związane z gospodarką i rynkiem pracy obszaru, 	<ul style="list-style-type: none"> wsparcie i aktywizacja osób bezrobotnych, w szczególności do 30 roku życia,
<ul style="list-style-type: none"> niższa od średniej gminnej aktywność gospodarcza, pomimo dogodnych warunków do rozwoju branży turystycznej, 	<ul style="list-style-type: none"> zwiększenie zainteresowania prowadzeniem własnej działalności gospodarczej w podobszarach obszaru rewitalizacji, w tym w branży turystycznej,
<ul style="list-style-type: none"> emisja pyłów PM do atmosfery, głównie ze źródeł niskiej emisji, azbest pozostały do unieszkodliwienia, 	<ul style="list-style-type: none"> zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców,
<ul style="list-style-type: none"> obiekt w przeszłości pełniący ważne funkcje społeczne obecnie niewykorzystywany lub niedostatecznie wykorzystywany z uwagi na zły stan techniczny, 	<ul style="list-style-type: none"> zagospodarowanie obiektu wraz z otoczeniem oraz nadanie mu nowych funkcji, wykorzystanie obiektu i jego otoczenia na rzecz rozwiązania problemów lokalnej społeczności obszaru rewitalizacji,
<ul style="list-style-type: none"> niedostatecznie funkcjonalnie zagospodarowana przestrzeń publiczna podobszarów obszaru rewitalizacji 	<ul style="list-style-type: none"> zwiększenie funkcjonalności przestrzeni publicznej i jej wykorzystania na rzecz lokalnej społeczności
<ul style="list-style-type: none"> niedostatecznie wykorzystane istniejące obiekty infrastruktury społecznej i rekreacyjnej na rzecz promowania zdrowego trybu życia wśród mieszkańców oraz poprawy aktywności i integracji lokalnej społeczności, 	<ul style="list-style-type: none"> potrzeba zwiększenia stopnia wykorzystania istniejących obiektów infrastruktury społecznej i rekreacyjnej na rzecz mieszkańców, w tym w zakresie promowania zdrowego trybu życia oraz poprawy aktywności i integracji lokalnej społeczności,
<ul style="list-style-type: none"> zły stan techniczny części dróg gminnych, 	<ul style="list-style-type: none"> poprawa stanu technicznego sieci dróg gminnych,

<ul style="list-style-type: none"> nieefektywne energetycznie oświetlenie uliczne, 	<ul style="list-style-type: none"> zwiększenie efektywności energetycznej oświetlenia i wymiana opraw,
<ul style="list-style-type: none"> problemy z funkcjonowaniem obiektów będących siedzibami gminnych instytucji - ich duża energochłonność i niedostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. 	<ul style="list-style-type: none"> zapewnienie energooszczędnych i dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami siedzib gminnych instytucji.

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o.

Na podstawie zidentyfikowanych problemów i wynikających z nich potrzeb, określono cele Gminnego Programu Rewitalizacji. Z uwagi na charakter rewitalizacji, która nie jest jednorazowym przedsięwzięciem, lecz stanowi kilkuletni proces oddziaływania na obszar objęty Gminnym Programem Rewitalizacji, konieczne było wyznaczenie zarówno celów strategicznych, obejmujących cały okres wdrażania procesu rewitalizacji, jak i celów operacyjnych, przyporządkowanych efektom krótkookresowym.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030 zakłada osiągnięcie następujących celów strategicznych oraz przyporządkowanych im celów operacyjnych:

Tabela 10. Cele Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030

CEL STRATEGICZNY I	CEL STRATEGICZNY II
Rozwój infrastruktury społecznej obszaru oraz zwiększenie funkcjonalności przestrzeni publicznej w celu tworzenia dogodnych warunków funkcjonowania sfery społecznej i gospodarczej	Integracja mieszkańców i zwiększanie ich aktywności społecznej, zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym oraz wykluczeniom
CELE OPERACYJNE	CELE OPERACYJNE
Cel operacyjny I.1.	Cel operacyjny II.1

<p>Nadanie nowych funkcji i poprawa stanu obiektów wykorzystywanych na cele społeczne, edukacyjne, kulturalne, administracyjne</p> <p>Cel operacyjny I.2</p> <p>Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na rzecz zwiększenia jej wykorzystania przez lokalną społeczność oraz poprawa stanu infrastruktury technicznej podobszarów obszaru rewitalizacji</p>	<p>Zwiększenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego</p> <p>Cel operacyjny II.2</p> <p>Wspieranie walki z bezrobociem i rozwoju przedsiębiorczości</p> <p>Cel operacyjny II.3</p> <p>Podjęmowanie działań na rzecz aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym</p>
---	--

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o.

Cel strategiczny I zakłada poprawę stanu infrastruktury społecznej podobszarów obszaru rewitalizacji oraz zwiększenie jakości ich przestrzeni. W ramach celu zakłada się bezpośrednią interwencję w infrastrukturę i przestrzeń podobszarów, ich bardziej funkcjonalne zagospodarowanie i wykorzystanie, poprawę ich estetyki, nadanie nowych cech i funkcji, co nie tylko poprawi jakość życia mieszkańców, lecz także uczyni podobszary bardziej atrakcyjnymi dla innych podmiotów – inwestorów, przedsiębiorców, odwiedzających. Osiągnięcie trwałej, długookresowej poprawy zagospodarowania przestrzeni i stanu infrastruktury społecznej w istotnym stopniu przyczyni się do podniesienia jakości życia mieszkańców i sprzyjać będzie generowaniu pozytywnych zjawisk społecznych i gospodarczych.

Cel strategiczny II ukierunkowany jest na rozwój sfery społecznej podobszarów obszaru rewitalizacji i przeciwdziałanie zidentyfikowanym problemom związanym z ich gospodarką. W jego ramach zaplanowano realizację przedsięwzięć umożliwiających zarówno aktywizację życia społecznego, integrację mieszkańców, zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym jak też zakładających interwencję w obszarze rozwoju przedsiębiorczości, w tym wykorzystanie zasobów i walorów obu podobszarów obszaru rewitalizacji w działalności gospodarczej.

Poszczególnym celom strategicznym przyporządkowano następujące cele operacyjne:

1. Cel strategiczny I: Rozwój infrastruktury społecznej obszaru oraz zwiększenie funkcjonalności przestrzeni publicznej w celu tworzenia dogodnych warunków funkcjonowania sfery społecznej i gospodarczej:
 - Cel operacyjny I.1. Nadanie nowych funkcji i poprawa stanu obiektów wykorzystywanych na cele społeczne, edukacyjne, kulturalne, administracyjne – cel zakłada podjęcie działań na rzecz istniejących w obrębie podobszarów obszaru rewitalizacji obiektów, które dzięki nadaniu nowych funkcji i poprawie ich stanu zapewnią bazę materialną do świadczenia wysokiej jakości usług społecznych oraz zapewnią mieszkańcom możliwość aktywnego wypoczynku. Ukierunkowany jest również na poprawę stanu siedzib instytucji funkcjonujących w obrębie podobszarów obszaru rewitalizacji, w tym zmniejszenia ich energochłonności i dostosowania do osób z niepełnosprawnościami.
 - Cel operacyjny I.2. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na rzecz zwiększenia jej wykorzystania przez lokalną społeczność oraz poprawa stanu infrastruktury technicznej obszaru – z uwagi na specyfikę przestrzeni podobszarów obszaru rewitalizacji (przestrzeń wiejska, z niewielkim udziałem wyodrębnionych i zagospodarowanych przestrzeni publicznych) w ramach celu założono zwiększenie stopnia wykorzystania dostępnej przestrzeni na rzecz lokalnej społeczności i bardziej funkcjonalne jej zagospodarowanie. Dzięki temu, przestrzeń publiczna podobszarów obszaru rewitalizacji także będzie stanowić bazę materialną dla korzystnych zjawisk sfery społecznej i gospodarczej. Ponadto, cel zakłada również poprawę stanu tych elementów infrastruktury technicznej obu podobszarów, których braki zidentyfikowano w procesie diagnozy.

2. Cel strategiczny II. Integracja mieszkańców i zwiększanie ich aktywności społecznej, zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym oraz wykluczeniom:
- Cel operacyjny II.1. Zwiększenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego – cel zakłada realizację przedsięwzięć ukierunkowanych na rozwój oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjno-sportowej w obrębie podobszarów obszaru rewitalizacji, które pozwolą na zwiększenie aktywności mieszkańców, wzmocnienia więzi społecznych i zachęcenia do czynnego udziału w życiu lokalnej społeczności. W ramach celu realizowane będą również działania na rzecz poprawy poczucia bezpieczeństwa oraz zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców, co również przełoży się na zwiększenie udziału mieszkańców w lokalnych inicjatywach społecznych i będzie miało wpływ na rozwiązanie problemów każdego z podobszarów obszaru rewitalizacji.
 - Cel operacyjny II.2. Wspieranie walki z bezrobociem i rozwoju przedsiębiorczości – cel ukierunkowany jest na zidentyfikowane potrzeby w sferze gospodarczej podobszarów. Zakłada wspieranie osób bezrobotnych, szczególnie do 30 roku życia oraz promowanie rozwoju przedsiębiorczości i zachęcanie do działalności w branży turystycznej.
 - Cel operacyjny II.3. Podejmowanie działań na rzecz aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym - do grup najbardziej narażonych na marginalizację społeczną należą seniorzy, osoby znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej, osoby niepełnosprawne, rodziny z dziećmi w trudnej sytuacji. Cel grupuje przedsięwzięcia, które mają na celu ich wsparcie, integrację oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

Wyznaczonym celom odpowiadają kierunki działań, które określają ogólne rodzaje i założenia przedsięwzięć, jakie będą realizowane w ramach rewitalizacji i przyczynią się do osiągnięcia przyjętych celów. Kierunki działań

są bezpośrednio skorelowane z wynikającymi ze zidentyfikowanych problemów potrzebami. Ich zestawienie prezentuje się następująco:

Tabela 11. Powiązania kierunków działań z celami oraz wynikającymi z nich potrzebami

CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	POTRZEBY, NA KTÓRE ODPOWIADA KIERUNEK DZIAŁAŃ
<p>I. Rozwój infrastruktury społecznej obszaru oraz zwiększenie funkcjonalności przestrzeni publicznej w celu tworzenia dogodnych warunków funkcjonowania sfery społecznej i gospodarczej</p>	<p>Cel operacyjny I.1. Nadanie nowych funkcji i poprawa stanu obiektów wykorzystywanych na cele społeczne, edukacyjne, kulturalne, administracyjne</p>	<p>- modernizacja istniejącego w miejscowości Nawóz obiektu w celu nadania mu nowych funkcji i wykorzystania go na rzecz lokalnej społeczności,</p>	<p>- zagospodarowanie obiektu wraz z otoczeniem oraz nadanie mu nowych funkcji, - wykorzystanie obiektu i jego otoczenia na rzecz rozwiązania problemów lokalnej społeczności podobszarów obszaru rewitalizacji, - zwiększenie funkcjonalności przestrzeni publicznej i jej wykorzystania na rzecz lokalnej społeczności, - zwiększenie atrakcyjności podobszarów obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania</p>

		<p>- poprawa stanu technicznego obiektów wykorzystywanych jako siedziby gminnych instytucji, zmniejszenie ich energochłonności oraz zwiększenie ich dostępności dla osób z niepełnosprawnościami,</p> <p>- budowa nowych siedzib gminnych instytucji w przypadku, gdy poprawa stanu istniejących obiektów i ich dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych jest technicznie utrudnione lub ekonomicznie mniej opłacalne</p>	<p>- zapewnienie energooszczędnych i dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami siedzib gminnych instytucji.</p>
	<p>Cel operacyjny I.2 Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na rzecz zwiększenia jej wykorzystania przez lokalną społeczność oraz poprawa stanu infrastruktury technicznej podobszarów obszaru rewitalizacji</p>	<p>- modernizacja przestrzeni publicznej przy istniejącym obiekcie w miejscowości Nawóz poprzez utworzenie w jej obrębie elementów infrastruktury rekreacyjnej oraz organizację zieleni i ciągów komunikacyjnych</p>	<p>- zagospodarowanie obiektu wraz z otoczeniem oraz nadanie mu nowych funkcji,</p> <p>- zwiększenie funkcjonalności przestrzeni publicznej i jej wykorzystania na rzecz lokalnej społeczności,</p> <p>- zwiększenie atrakcyjności</p>

			<p>podobszarów obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie jakości oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjno-sportowej w obrębie obszaru rewitalizacji - zwiększenie integracji i aktywności lokalnej społeczności
		- modernizacja oświetlenia ulicznego	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie efektywności energetycznej oświetlenia i wymiana opraw - zwiększenie atrakcyjności podobszarów obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania
		- modernizacja gminnych dróg w obrębie obu podobszarów obszaru rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa stanu technicznego sieci dróg gminnych - zwiększenie atrakcyjności podobszarów obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania

<p>II. Integracja mieszkańców i zwiększanie ich aktywności społecznej, zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym oraz wykluczeniom</p>	<p>Cel operacyjny II.1</p> <p>Zwiększenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego</p>	<p>- organizacja przedsięwzięć edukacyjnych, kulturalnych, rekreacyjno-sportowych, aktywizujących i zwiększających integrację lokalnej społeczności oraz promujących zdrowy tryb życia w obrębie istniejących obiektów infrastruktury społecznej i rekreacyjnej w obu podobszarach obszaru rewitalizacji oraz w zmodernizowanym obiekcie w miejscowości Nawóz</p>	<p>- potrzeba zwiększenia stopnia wykorzystania istniejących obiektów infrastruktury społecznej i rekreacyjnej na rzecz mieszkańców, w tym w zakresie promowania zdrowego trybu życia oraz poprawy aktywności i integracji lokalnej społeczności</p> <p>- wykorzystanie obiektu i jego otoczenia na rzecz rozwiązania problemów lokalnej społeczności obszaru rewitalizacji</p> <p>- zwiększenie jakości oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjno-sportowej w obrębie podobszarów obszaru rewitalizacji</p> <p>- zwiększenie integracji i aktywności lokalnej społeczności</p> <p>- zwiększenie atrakcyjności podobszarów obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania</p>
		<p>- organizacja działań</p>	<p>- zwiększenie</p>

		<p>mających na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców podobszarów obszaru rewitalizacji, w tym poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym</p>	<p>poczucia bezpieczeństwa mieszkańców</p> <ul style="list-style-type: none"> - działania profilaktyczne w zakresie bezpieczeństwa - zwiększenie atrakcyjności podobszarów obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania
		<p>- organizacja działań mających na celu zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców, w szczególności związanych z negatywnym wpływem źródeł niskiej emisji na jakość powietrza oraz koniecznością wymiany azbestowych pokryć dachowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców - zwiększenie atrakcyjności podobszarów obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania
	<p>Cel operacyjny II.2 Wspieranie walki z bezrobociem i rozwoju przedsiębiorczości</p>	<p>- organizacja szkoleń/warsztatów/spotkań informacyjnych dla osób bezrobotnych, w szczególności do 30 roku życia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wsparcie i aktywizacja osób bezrobotnych, w szczególności do 30 roku życia - zwiększenie atrakcyjności podobszarów obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania

		<ul style="list-style-type: none"> - organizacja szkoleń szkoleń/warsztatów/ spotkań informacyjnych dla osób zainteresowanych założeniem działalności gospodarczej, szczególnie w dziedzinie turystyki 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie zainteresowania prowadzeniem własnej działalności gospodarczej w podobszarach obszaru rewitalizacji, w tym w branży turystycznej - zwiększenie atrakcyjności podobszarów obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania
	<p>Cel operacyjny II.3</p> <p>Podjęmowanie działań na rzecz aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym</p>	<ul style="list-style-type: none"> - organizacja zajęć edukacyjnych, kulturalnych, społecznych i integracyjnych dla seniorów 	<ul style="list-style-type: none"> - wsparcie osób starszych i zaspokojenie ich potrzeb, w tym także kulturalnych i społecznych - zwiększenie atrakcyjności podobszarów obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania
		<ul style="list-style-type: none"> - podejmowanie działań na rzecz rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> - wsparcie rodzin z dziećmi w trudnej sytuacji - zwiększenie atrakcyjności podobszarów obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o.

6. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Poniżej zaprezentowano wszystkie przedsięwzięcia podstawowe i dopuszczalne, które zaplanowano do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne przedstawione w GPR zostały wybrane w procesie partycypacyjnego modelu społecznego. Potencjalni beneficjenci programu mieli możliwość wpisania własnych projektów do GPR. Projekty można było zgłaszać na „formularzu karty przedsięwzięcia”, który opublikowany był na stronie Urzędu Gminy Nielisz w terminie od 06.12.2023 roku do 20.12.2023 roku drogą elektroniczną, drogą korespondencyjną na adres Urzędu Gminy Nielisz oraz bezpośrednio w siedzibie Urzędu Gminy Nielisz. „Formularze karty przedsięwzięcia” były rozdawane również podczas spotkań (proces opracowywania projektów i tworzenia wizji) organizowanych przez Urząd Gminy Nielisz.

Realizacja przedsięwzięć podstawowych jest kluczowa do powodzenia procesu rewitalizacji. Przedsięwzięcia dopuszczalne są istotne z punktu widzenia potrzeb obu podobszarów obszaru rewitalizacji i mają za zadanie swym oddziaływaniem uzupełniać zaplanowane przedsięwzięcia podstawowe. Cele, które dzięki realizacji tych przedsięwzięć powinny zostać osiągnięte korelują się z wyznaczonymi celami rewitalizacji.

Projekty podstawowe w sposób bezpośredni przyczynią się do ograniczenia zjawisk kryzysowych, wskazanych w sferze społecznej. Realizacja tych przedsięwzięć jest niezbędna dla uzyskania efektów rewitalizacji. Projekty z listy podstawowej w większości będą ubiegać się o pozyskanie środków z UE na realizację np. z Programu Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027. Natomiast projekty uzupełniające będą wzmacniać ich efekty i przyczynią się do poprawy sytuacji w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej w poszczególnych podobszarach obszaru rewitalizacji. Ich finansowanie zostało lub zostanie zapewnione ze środków własnych Gminy oraz środków krajowych takich jak np. Polski Ład i inne.

Projekty wpisywane na listę do GPR były weryfikowane pod względem położenia w podobszarach obszaru rewitalizacji, zapewnienia spójności z celami wyznaczonymi w Gminnym Programie Rewitalizacji oraz odpowiedzi na zdiagnozowane problemy w obszarze rewitalizacji. Na etapie przyjmowania projektów do Gminnego Programu Rewitalizacji nie zakładano weryfikacji projektów pod kątem ich gotowości do realizacji. W GPR znajdują się projekty o różnym stopniu gotowości do wykonania. Założenie takie przyjęto ze względu na długi czasokres obowiązywania dokumentu tj. do 2030 roku. Opracowanie dokumentacji projektowej i uzyskanie odpowiednich pozwoleń to złożony proces wymagający odpowiedniego czasu. Część potencjalnych beneficjentów przystąpi do opracowywania dokumentacji i jej uzgadniania w trakcie obowiązywania GPR.

Działania rewitalizacyjne zaplanowano tak, aby były odpowiedzią na wykazane w diagnozie i ankietach problemy społeczne oraz inne negatywne zjawiska. Przedsięwzięcia są wzajemnie powiązane tematycznie i przestrzennie. Poza projektami o charakterze inwestycyjnym (projekty twarde - infrastrukturalne) na liście znalazły się również projekty z zakresu integracji społecznej, czy też edukacji zwane projektami „miękkimi”. Projekty miękkie są ściśle powiązane z planowanymi inwestycjami i są adresowane zarówno do mieszkańców poszczególnych podobszarów obszaru rewitalizacji jak i całej Gminy.

Realizacja zaplanowanych przedsięwzięć przyczyni się do niwelowania zdiagnozowanych problemów oraz będzie miała wpływ na poprawę sytuacji kryzysowej podobszarów obszaru rewitalizacji. Przedsięwzięcia miękkie mają charakter społeczny, odnoszą się do zidentyfikowanych potrzeb, pobudzają społeczność lokalną do większej aktywności i integracji oraz ją edukują w zakresie m.in. ekologii oraz bezpieczeństwa. Zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne dotyczą także poprawy dostępnej infrastruktury społecznej, technicznej oraz przestrzeni publicznej, aby mieszkańcy mogli w pełni z nich korzystać. Działania rewitalizacyjne mają także na celu wspieranie rozwoju przedsiębiorczości oraz aktywizację osób bezrobotnych.

Wszystkie projekty wpisane do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030 będą realizowane zgodnie z zasadami prawa polskiego oraz wspólnotowego. Każdy projekt przejdzie właściwą dla swojego charakteru weryfikację pod kątem zgodności z prawem i w celu realizacji uzyska wszelkie potrzebne pozwolenia i decyzje. Tylko pod tym warunkiem Beneficjenci Programu będą mogli ubiegać się o dofinansowanie zarówno ze źródeł krajowych jak i Unii Europejskiej. W przypadku uzyskania dofinansowania, każdy z potencjalnych beneficjentów będzie odpowiedzialny za prawidłowe udokumentowanie wykonania inwestycji, prawidłowe rozliczenie kosztów oraz udowodnienie realizacji założonych wskaźników produktów i rezultatów.

W ramach realizacji przedsięwzięć zarówno z listy podstawowej jak i uzupełniających, uwzględnione zostanie:

- a) przeciwdziałanie nadzwyczajnym zagrożeniom z tytułu poważnych awarii przemysłowych w zakresie:
 - zakazu sytuowania w obrębie zwartej zabudowy, zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenia wystąpienia poważnych awarii,
 - lokalizowania zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych w bezpiecznej odległości od osiedli mieszkaniowych, od obiektów użyteczności publicznej, od budynków zamieszkania zbiorowego, od dróg krajowych o znaczeniu państwowym, o czym mowa w art. 73 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (j.t. Dz.U. z 2022 r. poz. 2556 ze zm.),
- b) zapewnienie dróg pożarowych do budynków, które ich wymagają uwzględniając postanowienia określone w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 124, poz. 1030),
- c) zapewnienie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru zgodnie z wymaganiami określonymi

w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 124, poz. 1030).

6.1. Lista podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030 rewitalizacji planuje się zrealizować 10 podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych:

Tabela 12. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacji - Utworzenie kompleksu sportowo-rekreacyjnego w miejscowości Nawóz wraz z infrastrukturą techniczną i obiektami towarzyszącymi

Nazwa przedsięwzięcia:
Utworzenie kompleksu sportowo-rekreacyjnego w miejscowości Nawóz wraz z infrastrukturą techniczną i obiektami towarzyszącymi
Lokalizacja
Nawóz, działka nr 625 i nr 626, obręb Nawóz – przedsięwzięcie zlokalizowane jest w obszarze rewitalizacji, podobszar G. Nawóz
Inicjator odpowiedzialny za realizację zadania:
Gmina Nielisz
Zakres projektu:
Realizacja zadania będzie polegała na utworzeniu kompleksu sportowo-rekreacyjnego w miejscowości Nawóz wraz z infrastrukturą techniczną i obiektami towarzyszącymi. W ramach kompleksu sportowo-rekreacyjnego zostanie utworzone boisko wielofunkcyjne, które będzie składało się z boiska do gry w piłkę nożną, boiska wielofunkcyjnego do gry w koszykówkę i siatkówkę, kryty kort tenisowy, zespół trybun. Kompleks sportowy zawierać będzie również tereny zielone, ciągi komunikacyjno-pieszne, a także dojazdy i parkingi. Istniejący na działce budynek po byłej szkole zostanie zaadaptowany na zaplecze socjalno-sanitarne kompleksu sportowo-rekreacyjnego - stworzone zostaną w nim miejsca do organizacji spotkań, zajęć oraz innych przedsięwzięć edukacyjnych, kulturalnych, sportowo-

rekreacyjnych na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Ponadto, w zakres projektu wchodzi realizacja działań o charakterze miękkim, mających na celu między innymi aktywizację lokalnej społeczności oraz promowanie aktywności fizycznej. Po zakończeniu robót infrastrukturalnych, na bazie powstałej infrastruktury, w 2027 roku zaplanowano organizację:

1. Turnieju Piłki Nożnej o Puchar Wójta Gminy Nielisz,
2. Warsztatów plastycznych dla uczestników korzystających z oferty kompleksu,
3. Koncertu dzieci i młodzieży z GOK i Szkół Podstawowych Gminy Nielisz,
4. Finału konkursu fotograficznego - linia brzegowa i walory turystyczne miejscowości Nawóz.

Powyższe działania pozwolą na wykorzystanie powstałej infrastruktury do organizacji przedsięwzięć na rzecz lokalnej społeczności i będą w pełni komplementarne z pozostałymi działaniami, realizowanymi w ramach GPR.

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia:

Na obszarze rewitalizacji, w podobszarze G. Nawóz, znajduje się budynek dawnej szkoły podstawowej oraz boisko. Zarówno budynek dawnej szkoły w przeszłości pełnił ważne funkcje na rzecz lokalnej społeczności. Po likwidacji placówki obiekt i jego otoczenie nie są w pełni wykorzystywane na rzecz mieszkańców. Ponadto, w obu podobszarach obszaru rewitalizacji przestrzeń publiczna posiada dużo cech typowych dla przestrzeni wiejskich (niewielki udział wyodrębnionych i zagospodarowanych przestrzeni publicznych, przestrzeń koncentrująca się wzdłuż dróg) i nie wszędzie jest efektywnie zagospodarowana na rzecz szerszego wykorzystania na cele społeczne. Szczególnym problemem jest niefunkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznych przy budynkach użyteczności publicznej. Również przy budynku dawnej szkoły w miejscowości Nawóz znajduje się teren, który w chwili obecnej nie jest w pełni efektywnie zagospodarowany i wykorzystywany na rzecz lokalnej społeczności.

Ponadto, oba podobszary obszaru rewitalizacji położone są w niedalekiej odległości od miasta Zamość i są z nim dobrze skomunikowane. Pod kątem dostępności oferty kulturalnej, edukacyjnej, rekreacyjno-sportowej,

społecznej, bliskość Zamościa stanowi duże udogodnienie dla mieszkańców, gdyż miasto oferuje szeroki wachlarz różnorodnych usług i przedsięwzięć tego typu. Jednocześnie, bogactwo oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjno-sportowej i społecznej Zamościa tworzy dużą konkurencję dla oferty gminnej, w tym dostępnej w obrębie obu podobszarów obszaru rewitalizacji. Z tego względu, przedsięwzięcia kulturalne, edukacyjne, rekreacyjno-sportowe i społeczne realizowane w obrębie podobszarów obszaru rewitalizacji powinny skupiać się na potrzebach lokalnej społeczności, jej tradycjach i miejscowych, unikalnych walorach, by stały się one rzeczywistą alternatywą dla mieszkańców w tym zakresie.

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

Przedsięwzięcie odpowiada następującym celom rewitalizacji:

- Cel strategiczny I. Rozwój infrastruktury społecznej obszaru oraz zwiększenie funkcjonalności przestrzeni publicznej w celu tworzenia dogodnych warunków funkcjonowania sfery społecznej i gospodarczej
- Cel operacyjny I.1. Nadanie nowych funkcji i poprawa stanu obiektów wykorzystywanych na cele społeczne, edukacyjne, kulturalne, administracyjne,
- Cel operacyjny I.2. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na rzecz zwiększenia jej wykorzystania przez lokalną społeczność oraz poprawa stanu infrastruktury technicznej podobszarów obszaru rewitalizacji
- Cel strategiczny II. Integracja mieszkańców i zwiększanie ich aktywności społecznej, zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym oraz wykluczeniom,
- Cel operacyjny II.1. Zwiększenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego.

Realizacja projektu utworzenia kompleksu sportowo-rekreacyjnego w miejscowości Nawóz wraz z infrastrukturą techniczną i obiektami towarzyszącymi pozwoli zarówno na modernizację istniejącego budynku, nadanie mu nowych funkcji i ponowne wykorzystanie na rzecz lokalnej społeczności, jak też na całościowe i funkcjonalne zagospodarowanie jego otoczenia. Dzięki temu, powstanie kompleks sportowo-rekreacyjny, który

będzie szeroko dostępny dla mieszkańców rewitalizacji i możliwe będzie w nim organizowanie zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców, które będą miały na celu promowanie sportu, rekreacji i zdrowego trybu życia. Ponadto, w budynku po byłej szkole powstaną pomieszczenia, które będą zarówno zapleczem sanitarno-socjalnym kompleksu, , jak też umożliwią organizację różnorodnych przedsięwzięć edukacyjnych, kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Projekt odpowiada na następujące potrzeby:

- zagospodarowanie obiektu wraz z otoczeniem oraz nadanie mu nowych funkcji,
- wykorzystanie obiektu i jego otoczenia na rzecz rozwiązania problemów lokalnej społeczności obszaru rewitalizacji,
- zwiększenie funkcjonalności przestrzeni publicznej i jej wykorzystania na rzecz lokalnej społeczności,
- zwiększenie jakości oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjno-sportowej w obrębie obszaru rewitalizacji,
- zwiększenie integracji i aktywności lokalnej społeczności,
- zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania.

Rezultatem projektu będzie nowoutworzony kompleks sportowo-rekreacyjny w miejscowości Nawóz wraz z infrastrukturą techniczną i obiektami towarzyszącymi, który będzie wykorzystywany przez mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym dzieci i młodzież oraz odwiedzających obszar turystów do rekreacji i aktywnego spędzania wolnego czasu.

Sposób oceny rezultatu – za pomocą wskaźników produktu i rezultatu:

- liczba obiektów wykorzystywanych na cele społeczne, edukacyjne, kulturalne, administracyjne, którym nadano nowe funkcje (szt.),
- powierzchnia terenu, któremu nadano nowe funkcje (m²),
- liczba osób korzystających z infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i towarzyszącej (osoby/rocznie),
- liczba wydarzeń sportowo-rekreacyjnych organizowanych w obrębie kompleksu (szt./rocznie),
- liczba wydarzeń o charakterze społecznym, edukacyjnym, kulturalnym organizowanych w obrębie kompleksu (szt./rocznie).

Grupa docelowa:
dzieci, młodzież, osoby dorosłe, lokalne organizacje pozarządowe, mieszkańcy podobszarów obszaru rewitalizacji, turyści odwiedzający obszar rewitalizacji,
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:
10 000 000,00 zł
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia:
2024-2027
Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami:
Podjazd dla osób poruszających się na wózkach, odpowiednia szerokość drzwi i przejść, odpowiednia przestrzeń manewrowa, wydzielone miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami, toalety dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, duże, czytelne znaki systemu informacji wizualnej w kontrastowych kolorach, ułatwiający poruszanie się osobom niedowidzącym, możliwość wprowadzenia psa-przewodnika

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Urzędu Gminy Nielisz

Tabela 13. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacji - Organizacja cyklu wydarzeń sportowo-rekreacyjnych w obszarze rewitalizacji

Nazwa przedsięwzięcia:
Organizacja wydarzeń sportowo-rekreacyjnych w obszarze rewitalizacji
Lokalizacja
Infrastruktura sportowo-rekreacyjna w miejscowościach Nielisz i Nawóz (obszar rewitalizacji) – podobszar A. Nielisz, podobszar G. Nawóz
Inicjator odpowiedzialny za realizację zadania:
Gmina Nielisz, Gminny Ośrodek Kultury w Nieliszu
Zakres projektu:
Realizacja zadania będzie polegała na organizacji zawodów sportowych na bazie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, zlokalizowanej w obszarze rewitalizacji. Organizowane zawody, za każdym razem dotyczyć będą innego rodzaju sportu/aktywności oraz adresowane będą do innej grupy uczestników tak, aby zaktywizować różne grupy mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Początkowo, wydarzenia organizowane będą w oparciu o istniejące obiekty tego typu (hala sportowa w Nieliszu, kompleks boisk „Orlik”, place zabaw, ogólnodostępna infrastruktura rekreacyjna nad zbiornikiem wodnym, siłownia zewnętrzna w miejscowości Nielisz), od roku 2028 jednym z miejsc organizacji cyklu wydarzeń sportowo-rekreacyjnych stanie się nowoutworzony kompleks sportowo-rekreacyjny w miejscowości Nawóz wraz z infrastrukturą techniczną i obiektami towarzyszącymi. Plan wydarzeń:

- marsz nordic walking dla uczestników w każdym wieku, w tym dla grup dzieci, seniorów (różne stopnie trudności i długości tras);
- turniej piłki nożnej dla drużyn dziecięcych, młodzieżowych i dorosłych,
- bieg rodzinny dla uczestników w każdym wieku, w tym dla grup dzieci, seniorów (różne stopnie trudności i długości tras);
- turniej piłki siatkowej dla drużyn dziecięcych, młodzieżowych i dorosłych.

Każdemu wydarzeniu towarzyszyć będzie piknik rodzinny z atrakcjami dla uczestników w każdym wieku, połączony z promowaniem zdrowego trybu życia, pokazami ćwiczeń (np. aerobik, zumba), darmowymi badaniami profilaktycznymi w miarę możliwości, itp.

Ostateczny program wydarzeń sportowo-rekreacyjnych w obszarze rewitalizacji w kolejnych latach (2025-2030) będzie corocznie opracowywany przez Gminę Nielisz i GOK w konsultacji z placówkami edukacyjnymi, klubami sportowymi, organizacjami pozarządowymi oraz mieszkańcami obszaru rewitalizacji.

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia:

W obrębie podobszaru A. Nielisz zidentyfikowano problem związany z niewystarczającym wykorzystaniem istniejących obiektów sportowo-rekreacyjnych (hala sportowa w Nieliszu, kompleks boisk „Orlik”, place zabaw, ogólnodostępna infrastruktura rekreacyjna nad zbiornikiem wodnym, siłownia zewnętrzna w miejscowości Nielisz) na rzecz mieszkańców. Ponadto, po utworzeniu kompleksu sportowo-rekreacyjnego w podobszarze G. Nawóz wraz z infrastrukturą techniczną i obiektami towarzyszącymi, konieczna będzie organizacja również w jego obrębie różnorodnych przedsięwzięć, by był on szeroko wykorzystywany na rzecz lokalnej społeczności.

W obszarze rewitalizacji istnieje konieczność rozwoju między innymi oferty sportowo-rekreacyjnej, by stał się on bardziej atrakcyjny jako miejsce zamieszkania oraz mógł pod tym względem stanowić alternatywę dla oferty dostępnej w położonym w pobliżu Zamościu. Ponadto, istnieje potrzeba zwiększenia stopnia aktywnego udziału mieszkańców obszaru rewitalizacji w życiu lokalnej społeczności, w czym pomagają przedsięwzięcia sportowo-rekreacyjne, adresowane do uczestników w każdym wieku.

Dodatkowo, w obszarze rewitalizacji, podobnie jak na terenie całej Gminy, postępuje zjawisko starzenia się lokalnej społeczności. Niezbędne jest poszerzanie oferty czynnego spędzania czasu wolnego dla seniorów, stąd też konieczne jest włączanie działań na ich rzecz w przedsięwzięcia sportowo-rekreacyjne. Pozwoli to nie tylko na zapobieganie wykluczeniom tej grupy społecznej, ale jest również bardzo istotne z punktu widzenia promowania zdrowego trybu życia wśród osób starszych i zachęcania osób do aktywności fizycznej dostosowanej do stanu zdrowia i kondycji fizycznej.

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

Przedsięwzięcie odpowiada następującym celom rewitalizacji:

- Cel strategiczny II. Integracja mieszkańców i zwiększanie ich aktywności społecznej, zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym oraz wykluczeniom
- Cel operacyjny II.1. Zwiększenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego.

Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na organizację wydarzeń, dzięki którym zwiększy się stopień wykorzystania istniejących obiektów infrastruktury społecznej i rekreacyjnej na rzecz mieszkańców, zarówno już istniejącej (np. obiekty sportowe w podobszarze A. Nielisz), jak też planowanego do utworzenia kompleksu sportowo-rekreacyjnego w podobszarze G. Nawóz, który od momentu oddania do użytkowania ma być szeroko wykorzystywany na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji. Przedsięwzięcie będzie miało istotny wpływ na promowanie zdrowego trybu życia oraz poprawę aktywności i integracji lokalnej społeczności. Cykl wydarzeń sportowo-rekreacyjnych będzie łączył we wspólnych działaniach mieszkańców w różnym wieku, w tym

seniorów, promował zdrowy tryb życia, zwiększał zaangażowanie mieszkańców w życie lokalnej społeczności i wydarzenia organizowane na jej rzecz.

Projekt odpowiada na następujące potrzeby:

- potrzeba zwiększenia stopnia wykorzystania istniejących obiektów infrastruktury społecznej i rekreacyjnej na rzecz mieszkańców, w tym w zakresie promowania zdrowego trybu życia oraz poprawy aktywności i integracji lokalnej społeczności
- zagospodarowanie obiektu wraz z otoczeniem oraz nadanie mu nowych funkcji,
- wykorzystanie obiektu i jego otoczenia na rzecz rozwiązania problemów lokalnej społeczności podobszarów obszaru rewitalizacji,
- zwiększenie jakości oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjno-sportowej w obrębie podobszarów obszaru rewitalizacji,
- zwiększenie integracji i aktywności lokalnej społeczności,
- zwiększenie atrakcyjności podobszarów obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania.

Rezultatem projektu będą organizowane wydarzenia sportowo-rekreacyjnych, adresowanych do wszystkich mieszkańców podobszarów obszaru rewitalizacji, w tym do seniorów, rodzin z dziećmi, młodzieży. Zachęci on do rekreacji i aktywnego spędzania wolnego czasu.

Sposób oceny rezultatu – za pomocą wskaźników produktu i rezultatu:

- liczba zorganizowanych wydarzeń sportowo-rekreacyjnych (szt.),
- liczba wydarzeń sportowo-rekreacyjnych organizowanych w obrębie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej obszaru rewitalizacji (szt.),
- liczba osób biorących udział w wydarzeniach sportowo-rekreacyjnych (osoby/rocznie),
- liczba seniorów osób biorących udział w wydarzeniach sportowo-rekreacyjnych (osoby/rocznie).

Grupa docelowa:

dzieci, młodzież, osoby dorosłe, seniorzy, lokalne organizacje pozarządowe, mieszkańcy podobszarów obszaru rewitalizacji, kluby sportowe.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

170 000,00 zł
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia:
2025-2030
Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami:
Wydarzenia odbywać się będą w obrębie infrastruktury dostępnej dla osób ze szczególnymi potrzebami, wyposażonej w podjazd dla osób poruszających się na wózkach, odpowiednią szerokość drzwi i przejść, odpowiednią przestrzeń manewrową, wydzielone miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami, toalety dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, duże, czytelne znaki systemu informacji wizualnej w kontrastowych kolorach, ułatwiające poruszanie się osobom niedowidzącym, możliwość wprowadzenia psa-przewodnika.

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Urzędu Gminy Nielisz

Tabela 14. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacji - Organizacja cyklu przedsięwzięć adresowanych do osób w wieku 60+ „Aktywny senior”

Nazwa przedsięwzięcia:
Organizacja przedsięwzięć adresowanych do osób w wieku 60+ „Aktywny senior”
Lokalizacja
Kompleks sportowo-rekreacyjny w miejscowości Nawóz (podobszar G. Nawóz) Gminny Ośrodek Kultury w miejscowości Nielisz (podobszar A. Nielisz) Obszar rewitalizacji
Inicjator odpowiedzialny za realizację zadania:
Gmina Nielisz, Dzienny Dom Senior+, Biblioteka Publiczna Gminy Nielisz, Gminny Ośrodek Kultury w Nieliszu
Zakres projektu:
Realizacja zadania będzie polegała na organizacji cyklu przedsięwzięć adresowanych do osób w wieku 60+ w obiektach użyteczności publicznej zlokalizowanych w obrębie podobszarów obszaru rewitalizacji. Co najmniej

raz na rok odbywały się będą warsztaty, spotkania, zajęcia rekreacyjne, adresowane do osób od 60 roku życia.

Plan wydarzeń:

- spotkania edukacyjne dla seniorów, w zakresie podstawowej obsługi komputera/smartfona oraz przeciwdziałania oszustwom, na które najczęściej są narażeni (metoda „na wnuczka”),
- spotkania edukacyjne dla seniorów, dotyczące zdrowego trybu życia i odżywiania się, połączone ze wspólnym spacerem oraz warsztatami kulinarnymi,
- spotkania dla seniorów, dotyczące historii Gminy Nielisz, połączone ze zwiedzaniem obiektów zabytkowych, znajdujących się na terenie Gminy (jednodniowa wycieczka),
- spotkania dla seniorów, dotyczące czytelnictwa, korzystania z zasobów bibliotecznych, ciekawych nowości literackich.

Ostateczny program przedsięwzięć w kolejnych latach (2025-2030) będzie corocznie opracowywany przez Gminę Nielisz w konsultacji z osobami biorącymi udział w wydarzeniach, organizacjami pozarządowymi, GOK, DDS+.

Początkowo, głównym miejscem spotkań grupy seniorów będzie Gminny Ośrodek Kultury w miejscowości Nielisz, od roku 2028 jednym z miejsc organizacji spotkań stanie się nowoutworzony kompleks sportowo-rekreacyjny w miejscowości Nawóz – w szczególności budynek po byłej szkole, wchodzący w jego skład.

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia:

W podobnych obszarach rewitalizacji, podobnie jak na terenie całej Gminy, postępuje zjawisko starzenia się lokalnej społeczności. Liczba i udział osób starszych w liczbie ludności ogółem wzrastają, co niesie za sobą określone konsekwencje, takie jak wzrost zapotrzebowania na usługi zdrowotne, socjalne i opiekuńcze, wzrost popytu na ofertę kulturalną i społeczną adresowaną do seniorów. Niezbędne jest poszerzanie oferty czynnego spędzania czasu wolnego dla seniorów. Pozwoli to nie tylko na zapobieganie wykluczeniom tej grupy społecznej, ale jest również bardzo istotne z punktu widzenia zwiększania aktywności społecznej tej grupy i prowadzenia

zdrowego trybu życia.

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

Przedsięwzięcie odpowiada następującym celom rewitalizacji:

- Cel strategiczny II. Integracja mieszkańców i zwiększanie ich aktywności społecznej, zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym oraz wykluczeniom

Cel operacyjny II.3. Podejmowanie działań na rzecz aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na organizację wydarzeń, dzięki którym zwiększy się uczestnictwo seniorów w życiu lokalnej społeczności. Dzięki jego wdrożeniu znaczeni poszerzy się oferta działań adresowanych bezpośrednio do grupy osób w wieku od 60 lat, które zyskają możliwość uczestnictwa zarówno w zajęciach edukacyjnych, jak również kulturalnych, rekreacyjnych, integracyjnych, itp. Przedsięwzięcie umożliwi również pełniejsze wykorzystanie istniejącej w obrębie podobszarów obszaru rewitalizacji infrastruktury na rzecz lokalnej społeczności oraz wykorzystanie nowoutworzonego kompleksu do organizacji przedsięwzięć odpowiadających na zidentyfikowane problemy.

Projekt odpowiada na następujące potrzeby:

- potrzeba zwiększenia stopnia wykorzystania istniejących obiektów infrastruktury społecznej i rekreacyjnej na rzecz mieszkańców, w tym w zakresie promowania zdrowego trybu życia oraz poprawy aktywności i integracji lokalnej społeczności,
- wykorzystanie obiektu i jego otoczenia na rzecz rozwiązania problemów lokalnej społeczności podobszarów obszaru rewitalizacji,
- wsparcie osób starszych i zaspokojenie ich potrzeb, w tym także kulturalnych i społecznych,
- zwiększenie atrakcyjności podobszarów obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania.

Rezultatem projektu będzie organizowany corocznie cykl przedsięwzięć adresowanych do seniorów.

Sposób oceny rezultatu – za pomocą wskaźników produktu i rezultatu:

- liczba zorganizowanych przedsięwzięć dla seniorów (szt.), - liczba seniorów biorących udział w cyklu przedsięwzięć (osoby/rocznie).
Grupa docelowa:
seniorzy, lokalne organizacje pozarządowe
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:
80 000,00 zł
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia:
2025-2030
Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami:
Wydarzenia odbywać się będą w obrębie infrastruktury dostępnej dla osób ze szczególnymi potrzebami, wyposażonej w podjazd dla osób poruszających się na wózkach, odpowiednią szerokość drzwi i przejść, odpowiednią przestrzeń manewrową, wydzielone miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami, toalety dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, duże, czytelne znaki systemu informacji wizualnej w kontrastowych kolorach, ułatwiające poruszanie się osobom niedowidzącym, możliwość wprowadzenia psa-przewodnika.

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Urzędu Gminy Nielisz

Tabela 15. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacji - Organizacja cyklu przedsięwzięć z zakresu poprawy bezpieczeństwa

Nazwa przedsięwzięcia:
Organizacja przedsięwzięć z zakresu poprawy bezpieczeństwa
Lokalizacja
Kompleks sportowo-rekreacyjny w miejscowości Nawóz (podobszar G. Nawóz) Gminny Ośrodek Kultury w miejscowości Nielisz (podobszar A. Nielisz) Szkoła Podstawowa im. Jana Króla (podobszar A. Nielisz) Obszar rewitalizacji
Inicjator odpowiedzialny za realizację zadania:
Gmina Nielisz, Szkoła Podstawowa im. Jana Króla w Nieliszu, Szkoła Podstawowa im. Dzieci Zamojszczyzny w Złojcu

Zakres projektu:

Realizacja zadania będzie polegała na organizacji przedsięwzięć adresowanych do mieszkańców podobszarów obszaru rewitalizacji, które będą podejmować tematy związane z bezpieczeństwem, w tym bezpieczeństwem uczestników ruchu drogowego.

W ramach przedsięwzięcia będą miały miejsce wydarzenia edukacyjne, które zwracać będą uwagę na tematy związane z bezpieczeństwem, w którym uczestniczyć będą dzieci i młodzież szkolna oraz wszyscy mieszkańcy podobszarów obszaru rewitalizacji.

Plan wydarzeń:

- bezpieczeństwo w przestrzeni publicznej, diagnozowanie problemów związanych z bezpieczeństwem w obszarze rewitalizacji, propozycje działań na rzecz ich zmniejszenia,
- bezpieczeństwo w ruchu drogowym, połączone z rozdawaniem odblasków, kamizelek dla dzieci, itp.

Program przedsięwzięć w kolejnych latach (2025-2030) będzie opracowywany przez Gminę Nielisz w konsultacji z osobami biorącymi udział w wydarzeniach, organizacjami pozarządowymi, Policją.

Początkowo, głównym miejscem organizacji spotkań będzie Gminny Ośrodek Kultury w miejscowości Nielisz, Dwór w Stawie Noakowskim lub szkolne świetlice, od roku 2028 jednym z miejsc organizacji spotkań stanie się nowoutworzony kompleks sportowo-rekreacyjny w miejscowości Nawóz – w szczególności budynek po byłej szkole, wchodzący w jego skład. Zakłada się także przeprowadzenie działań wśród uczniów szkoły podstawowej, położonej w obrębie podobszaru A. Nielisz.

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia:

Podobszary obszaru rewitalizacji należą do obszarów o najwyższych wartościach wskaźników dotyczących liczby wykroczeń, przestępstw oraz mandatów na 1000 mieszkańców. Obszar rewitalizacji jest obszarem, na którym koncentrują się problemy związane z bezpieczeństwem na terenie Gminy.

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

Przedsięwzięcie odpowiada następującym celom rewitalizacji:

- Cel strategiczny II. Integracja mieszkańców i zwiększanie ich aktywności społecznej, zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym oraz wykluczeniom

Cel operacyjny II.1. Zwiększenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego.

Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na organizację wydarzeń, dzięki którym zwiększy się świadomość dotycząca niebezpieczeństw oraz zaproponowane zostaną działania na rzecz ich ograniczenia. Przedsięwzięcie umożliwi również pełniejsze wykorzystanie istniejącej w obrębie podobszarów obszaru rewitalizacji infrastruktury na rzecz lokalnej społeczności oraz wykorzystanie nowoutworzonego kompleksu do organizacji przedsięwzięć odpowiadających na zidentyfikowane problemy.

Projekt odpowiada na następujące potrzeby:

- potrzeba zwiększenia stopnia wykorzystania istniejących obiektów infrastruktury społecznej i rekreacyjnej na rzecz mieszkańców, w tym w zakresie promowania zdrowego trybu życia oraz poprawy aktywności i integracji lokalnej społeczności
- wykorzystanie obiektu i jego otoczenia na rzecz rozwiązania problemów lokalnej społeczności podobszarów obszaru rewitalizacji,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców,
- działania profilaktyczne w zakresie bezpieczeństwa,
- zwiększenie atrakcyjności podobszarów obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania.

Rezultatem projektu będzie organizowany cykl przedsięwzięć na rzecz bezpieczeństwa.

Sposób oceny rezultatu – za pomocą wskaźników produktu i rezultatu:

- liczba zorganizowanych przedsięwzięć na rzecz bezpieczeństwa (szt.),
- liczba osób biorących udział w przedsięwzięciach na rzecz bezpieczeństwa (osoby/rocznie).

Grupa docelowa:

Mieszkańcy podobszarów obszaru rewitalizacji, lokalne organizacje pozarządowe

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:
30 000,00 zł
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia:
2025-2030
Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami:
Wydarzenia odbywać się będą w obrębie infrastruktury dostępnej dla osób ze szczególnymi potrzebami, wyposażonej w podjazd dla osób poruszających się na wózkach, odpowiednią szerokość drzwi i przejść, odpowiednią przestrzeń manewrową, wydzielone miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami, toalety dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, duże, czytelne znaki systemu informacji wizualnej w kontrastowych kolorach, ułatwiające poruszanie się osobom niedowidzącym, możliwość wprowadzenia psa-przewodnika.

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Urzędu Gminy Nielisz

Tabela 16. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacji - Organizacja cyklu przedsięwzięć dla rodziców

Nazwa przedsięwzięcia:
Organizacja przedsięwzięć dla rodziców
Lokalizacja
Kompleks sportowo-rekreacyjny w miejscowości Nawóz (podobszar G. Nawóz) Gminny Ośrodek Kultury w miejscowości Nielisz (podobszar A. Nielisz) Obszar rewitalizacji
Inicjator odpowiedzialny za realizację zadania:
Gmina Nielisz, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoła Podstawowa im. Jana Króla w Nieliszu, Szkoła Podstawowa im. Dzieci Zamojszczyzny w Złojcu
Zakres projektu:
Realizacja zadania będzie polegała na organizacji przedsięwzięć adresowanych do rodziców i rodzin z podobszarów obszaru rewitalizacji (w tym do rodzin z dziećmi w trudnej sytuacji, rodzin niepełnych), które będą

podejmować tematy związane z rodzicielstwem oraz problemami i potrzebami dzieci i młodzieży.

Plan wydarzeń:

- spotkanie z psychologiem, dotyczące wyzwań współczesnego rodzicielstwa, w tym związanych z wykorzystaniem przez dzieci nowoczesnych technologii,
- spotkanie z pedagogiem szkolnym i/lub z psychiatrą, dotyczące problemów dzieci i młodzieży ze zdrowiem psychicznym.

Program cyklu przedsięwzięć w kolejnych latach (2025-2030) będzie corocznie układany przez Gminę Nielisz w konsultacji z rodzicami biorącymi udział w wydarzeniach, organizacjami pozarządowymi, nauczycielami i pedagogiem szkolnym.

Początkowo, głównym miejscem organizacji spotkań będzie Gminny Ośrodek Kultury w miejscowości Nielisz lub szkolne świetlice, od roku 2028 jednym z miejsc organizacji spotkań stanie się nowoutworzony kompleks sportowo-rekreacyjny w miejscowości Nawóz – budynek po byłej szkole, wchodzący w jego skład.

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia:

W obrębie podobszarów obszaru rewitalizacji występuje potrzeba wsparcia rodzin niepełnych (w szczególności w podobszarze G. Nawóz) oraz rodzin z dziećmi. Podobszar G należał do obszarów, które cechowały się większą liczbą rodzin niepełnych w 2020 roku, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, niż wynosiła średnia dla gminy. Oba podobszary obszaru rewitalizacji osiągnęły najwyższe wartości wskaźnika „Liczba przyznanych świadczeń z tytułu ochrony macierzyństwa w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)” spośród wszystkich badanych obszarów.

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

Przedsięwzięcie odpowiada następującym celom rewitalizacji:

- Cel strategiczny II. Integracja mieszkańców i zwiększanie ich aktywności społecznej, zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym oraz wykluczeniom

Cel operacyjny II.3. Podejmowanie działań na rzecz aktywizacji grup

zagrożonych wykluczeniem społecznym

Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na organizację wydarzeń, dzięki którym zwiększy się świadomość rodziców i rodzin dotycząca problemów dotyczących zarówno dzieci i młodzieży, jak też wyzwań, którym muszą stawić czoło rodzice. Przedsięwzięcie adresowane jest także do rodzin w trudnej sytuacji oraz niepełnych i będzie podejmować również tematy związane z tymi problemami. Przedsięwzięcie umożliwi również pełniejsze wykorzystanie istniejącej w obrębie obszaru rewitalizacji infrastruktury na rzecz lokalnej społeczności oraz wykorzystanie nowoutworzonego kompleksu do organizacji przedsięwzięć odpowiadających na zidentyfikowane problemy. Projekt odpowiada na następujące potrzeby:

- potrzeba zwiększenia stopnia wykorzystania istniejących obiektów infrastruktury społecznej i rekreacyjnej na rzecz mieszkańców, w tym w zakresie promowania zdrowego trybu życia oraz poprawy aktywności i integracji lokalnej społeczności
- wykorzystanie obiektu i jego otoczenia na rzecz rozwiązania problemów lokalnej społeczności obszaru rewitalizacji,
- wsparcie rodzin z dziećmi w trudnej sytuacji,
- zwiększenie atrakcyjności podobszarów obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania.

Rezultatem projektu będzie organizowany corocznie cykl przedsięwzięć na rzecz rodzin.

Sposób oceny rezultatu – za pomocą wskaźników produktu i rezultatu:

- liczba zorganizowanych przedsięwzięć na rzecz rodziców i rodzin (szt.),
- liczba osób biorących udział w przedsięwzięciach na rzecz rodziców i rodzin (osoby/rocznie).

Grupa docelowa:

Mieszkańcy podobszarów obszaru rewitalizacji, rodziny z dziećmi, w tym rodziny w trudnej sytuacji i niepełne, lokalne organizacje pozarządowe

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

30 000,00 zł

Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia:

2024-2030

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami:
Wydarzenia odbywać się będą w obrębie infrastruktury dostępnej dla osób ze szczególnymi potrzebami, wyposażonej w podjazd dla osób poruszających się na wózkach, odpowiednią szerokość drzwi i przejść, odpowiednią przestrzeń manewrową, wydzielone miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami, toalety dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, duże, czytelne znaki systemu informacji wizualnej w kontrastowych kolorach, ułatwiające poruszanie się osobom niedowidzącym, możliwość wprowadzenia psa-przewodnika.

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Urzędu Gminy Nielisz

Tabela 17. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacji - Organizacja cyklu przedsięwzięć ekologicznych

Nazwa przedsięwzięcia:
Organizacja przedsięwzięć ekologicznych
Lokalizacja
Kompleks sportowo-rekreacyjny w miejscowości Nawóz (podobszar G. Nawóz) Gminny Ośrodek Kultury w miejscowości Nielisz (podobszar A. Nielisz) Obszar rewitalizacji
Inicjator odpowiedzialny za realizację zadania:
Gmina Nielisz, Gminny Ośrodek Kultury, Biblioteka Publiczna Gminy Nielisz
Zakres projektu:
Realizacja zadania będzie polegała na organizacji przedsięwzięć mających na celu podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców podobszarów obszaru rewitalizacji. Plan wydarzeń: - szkodliwość azbestu i konieczność jego wymiany, potencjalne źródła finansowania wymiany pokryć dachowych, - szkodliwy wpływ na jakość powietrza źródeł niskiej emisji, w tym starych, niesprawnych technicznie palenisk oraz palenia materiałów niestanowiących właściwego opału. Program przedsięwzięć w kolejnych latach (2025-2030) będzie corocznie

opracowywany przez Gminę Nielisz w konsultacji z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi.

Początkowo, głównym miejscem organizacji spotkań będzie Gminny Ośrodek Kultury w miejscowości Nielisz lub Dwór w Stawie Noakowskim, od roku 2028 jednym z miejsc organizacji spotkań stanie się nowoutworzony kompleks sportowo-rekreacyjny w miejscowości Nawóz – budynek po byłej szkole, wchodzący w jego skład.

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia:

W obrębie podobszarów obszaru rewitalizacji, w szczególności w podobszarze A. Nielisz, występuje problem zwiększonej emisji pyłów PM. Podstawowym źródłem zanieczyszczeń są źródła niskiej emisji. Ponadto, w obu podobszarach znajduje się pozostający i niezutylizowany azbest.

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

Przedsięwzięcie odpowiada następującym celom rewitalizacji:

- Cel strategiczny II. Integracja mieszkańców i zwiększanie ich aktywności społecznej, zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym oraz wykluczeniom

Cel operacyjny II.1. Zwiększenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego.

Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na organizację wydarzeń, dzięki którym zwiększy się świadomość ekologiczna mieszkańców podobszarów obszaru rewitalizacji, co skutkować będzie ich czynnym zaangażowaniem się na rzecz zmniejszenia występujących w jego obrębie problemów związanych z ochroną środowiska. Przedsięwzięcie umożliwi również pełniejsze wykorzystanie istniejącej w obrębie podobszarów obszaru rewitalizacji infrastruktury na rzecz lokalnej społeczności oraz wykorzystanie nowoutworzonego kompleksu do organizacji przedsięwzięć odpowiadających na zidentyfikowane problemy.

Projekt odpowiada na następujące potrzeby:

- potrzeba zwiększenia stopnia wykorzystania istniejących obiektów infrastruktury społecznej i rekreacyjnej na rzecz mieszkańców, w tym w zakresie promowania zdrowego trybu życia oraz poprawy aktywności

<p>i integracji lokalnej społeczności</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykorzystanie obiektu i jego otoczenia na rzecz rozwiązania problemów lokalnej społeczności obszaru rewitalizacji, - zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców - zwiększenie atrakcyjności podobszarów obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania. <p>Rezultatem projektu będą organizowane przedsięwzięcia na rzecz ekologii. Sposób oceny rezultatu – za pomocą wskaźników produktu i rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych przedsięwzięć z zakresu edukacji ekologicznej (szt.), - liczba osób biorących udział w przedsięwzięciach z zakresu edukacji ekologicznej (osoby/rocznie).
Grupa docelowa:
Mieszkańcy podobszarów obszaru rewitalizacji, lokalne organizacje pozarządowe
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:
30 000,00 zł
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia:
2024-2030
Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami:
Wydarzenia odbywać się będą w obrębie infrastruktury dostępnej dla osób ze szczególnymi potrzebami, wyposażonej w podjazd dla osób poruszających się na wózkach, odpowiednią szerokość drzwi i przejść, odpowiednią przestrzeń manewrową, wydzielone miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami, toalety dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, duże, czytelne znaki systemu informacji wizualnej w kontrastowych kolorach, ułatwiające poruszanie się osobom niedowidzącym, możliwość wprowadzenia psa-przewodnika.

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Urzędu Gminy Nielisz

Tabela 18. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacji - Organizacja cyklu przedsięwzięć aktywizujących dla osób bezrobotnych

Nazwa przedsięwzięcia:
Organizacja przedsięwzięć aktywizujących dla osób bezrobotnych
Lokalizacja
Kompleks sportowo-rekreacyjny w miejscowości Nawóz (podobszar G. Nawóz) Gminny Ośrodek Kultury w miejscowości Nielisz (podobszar A. Nielisz) Obszar rewitalizacji
Inicjator odpowiedzialny za realizację zadania:
Gmina Nielisz, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Zakres projektu:
Realizacja zadania będzie polegała na organizacji przedsięwzięć mających na celu aktywizację osób bezrobotnych, w tym bezrobotnych do 30 roku życia, oraz szkolenia na ich rzecz. Plan wydarzeń: - spotkanie z lokalnymi przedsiębiorcami poszukującymi pracowników, wymiana doświadczeń w zakresie potrzeb lokalnego rynku pracy, - spotkanie z pracownikiem Powiatowego Urzędu Pracy. Program przedsięwzięć w kolejnych latach (2025-2030) będzie corocznie opracowywany przez Gminę Nielisz w konsultacji z osobami bezrobotnymi oraz przedsiębiorcami. Początkowo, głównym miejscem organizacji spotkań będzie Gminny Ośrodek Kultury w miejscowości Nielisz lub Dwór w Stawie Noakowskim, od roku 2028 jednym z miejsc organizacji spotkań stanie się nowoutworzony kompleks sportowo-rekreacyjny w miejscowości Nawóz – budynek po byłej szkole, wchodzący w jego skład.
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia:
W obrębie podobszarów obszaru rewitalizacji koncentrują się problemy związane z bezrobociem młodych ludzi. Podobszary wchodzące w skład obszaru rewitalizacji cechowały się wyższą wartością wskaźnika „Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia w poszczególnych obszarach Gminy Nielisz w 2020 roku na 1000 mieszkańców” od wartości wskaźnika dla całej Gminy.

Łączny wskaźnik dla obszaru rewitalizacji również był wyższy od średniej gminnej. Ponadto, podobszar A był także jednym z obszarów, dla których ogólna liczba bezrobotnych na 1000 mieszkańców w 2020 roku była wyższa od średniej gminnej.

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

Przedsięwzięcie odpowiada następującym celom rewitalizacji:

- Cel strategiczny II. Integracja mieszkańców i zwiększanie ich aktywności społecznej, zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym oraz wykluczeniom

Cel operacyjny II.2. Wspieranie walki z bezrobociem i rozwoju przedsiębiorczości.

Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na organizację spotkań aktywizujących, szkoleń i warsztatów, które odpowiadać będą na potrzeby osób bezrobotnych i wspomogą je w aktywnym szukaniu pracy i/lub zakładaniu własnej działalności gospodarczej.

Przedsięwzięcie umożliwi również pełniejsze wykorzystanie istniejącej w obrębie podobszarów obszaru rewitalizacji infrastruktury na rzecz lokalnej społeczności oraz wykorzystanie nowoutworzonego kompleksu do organizacji przedsięwzięć odpowiadających na zidentyfikowane problemy.

Projekt odpowiada na następujące potrzeby:

- potrzeba zwiększenia stopnia wykorzystania istniejących obiektów infrastruktury społecznej i rekreacyjnej na rzecz mieszkańców, w tym w zakresie promowania zdrowego trybu życia oraz poprawy aktywności i integracji lokalnej społeczności
- wykorzystanie obiektu i jego otoczenia na rzecz rozwiązania problemów lokalnej społeczności obszaru rewitalizacji,
- wsparcie i aktywizacja osób bezrobotnych, w szczególności do 30 roku życia,
- zwiększenie atrakcyjności podobszarów obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania.

Rezultatem projektu będą organizowane przedsięwzięcia na rzecz osób bezrobotnych.

Sposób oceny rezultatu – za pomocą wskaźników produktu i rezultatu: - liczba zorganizowanych przedsięwzięć dla osób bezrobotnych (szt.), - liczba osób bezrobotnych biorących udział w przedsięwzięciach (osoby/rocznie), - liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia, biorących udział w przedsięwzięciach (osoby/rocznie).
Grupa docelowa:
Osoby bezrobotne z obszaru rewitalizacji, przedsiębiorcy
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:
50 000,00 zł
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia:
2024-2030
Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami:
Wydarzenia odbywać się będą w obrębie infrastruktury dostępnej dla osób ze szczególnymi potrzebami, wyposażonej w podjazd dla osób poruszających się na wózkach, odpowiednią szerokość drzwi i przejść, odpowiednią przestrzeń manewrową, wydzielone miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami, toalety dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, duże, czytelne znaki systemu informacji wizualnej w kontrastowych kolorach, ułatwiające poruszanie się osobom niedowidzącym, możliwość wprowadzenia psa-przewodnika.

Źródło: *Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Urzędu Gminy Nielisz*

Tabela 19. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacji - Organizacja cyklu przedsięwzięć na rzecz rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej

Nazwa przedsięwzięcia:
Organizacja przedsięwzięć na rzecz rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej
Lokalizacja
Kompleks sportowo-rekreacyjny w miejscowości Nawóz (podobszar G. Nawóz)

Gminny Ośrodek Kultury w miejscowości Nielisz (podobszar A. Nielisz) Obszar rewitalizacji
Inicjator odpowiedzialny za realizację zadania:
Gmina Nielisz, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Zakres projektu:
Realizacja zadania będzie polegała na organizacji przedsięwzięcia szkoleniowo-warsztatowego, mającego na celu zachęcanie do zakładania własnej działalności gospodarczej w obrębie podobszarów obszaru rewitalizacji, w tym w szczególności w branży turystycznej. Przedsięwzięcie corocznie składać się będzie z cyklu szkoleniowo-warsztatowego o tematyce związanej z zakładaniem i prowadzeniem własnej działalności gospodarczej. Początkowo, głównym miejscem organizacji spotkań będzie Gminny Ośrodek Kultury w miejscowości Nielisz, od roku 2028 jednym z miejsc organizacji spotkań stanie się nowoutworzony kompleks sportowo-rekreacyjny w miejscowości Nawóz – budynek po byłej szkole, wchodzący w jego skład.
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia:
Oba podobszary obszaru rewitalizacji cechowały się mniejszą aktywnością gospodarczą, liczoną jako liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców. Średnia dla obszaru była dużo niższa od średniej gminnej. Niska aktywność gospodarcza jest problemem zwłaszcza w kontekście faktu, iż podobszar A. Nielisz jest centrum gminy, także gospodarczym, natomiast obszar G położony jest nad zbiornikiem, co ułatwia prowadzenie działalności w branży turystycznej.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji
<p>Przedsięwzięcie odpowiada następującym celom rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cel strategiczny II. Integracja mieszkańców i zwiększanie ich aktywności społecznej, zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym oraz wykluczeniom Cel operacyjny II.2. Wspieranie walki z bezrobociem i rozwoju przedsiębiorczości. <p>Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na organizację przedsięwzięć</p>

szkoleniowo-warsztatowych, mających na celu zachęcanie do zakładania własnej działalności gospodarczej w obrębie obszaru rewitalizacji, w tym w szczególności w branży turystycznej.

Przedsięwzięcie umożliwi również pełniejsze wykorzystanie istniejącej w obrębie podobszarów obszaru rewitalizacji infrastruktury na rzecz lokalnej społeczności oraz wykorzystanie nowoutworzonego kompleksu do organizacji przedsięwzięć odpowiadających na zidentyfikowane problemy.

Projekt odpowiada na następujące potrzeby:

- potrzeba zwiększenia stopnia wykorzystania istniejących obiektów infrastruktury społecznej i rekreacyjnej na rzecz mieszkańców, w tym w zakresie promowania zdrowego trybu życia oraz poprawy aktywności i integracji lokalnej społeczności
- wykorzystanie obiektu i jego otoczenia na rzecz rozwiązania problemów lokalnej społeczności podobszarów obszaru rewitalizacji,
- zwiększenie zainteresowania prowadzeniem własnej działalności gospodarczej w podobszarach obszaru rewitalizacji, w tym w branży turystycznej,
- zwiększenie atrakcyjności podobszarów obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania.

Rezultatem projektu będzie organizowany corocznie cykl przedsięwzięć na rzecz rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej.

Sposób oceny rezultatu – za pomocą wskaźników produktu i rezultatu:

- liczba zorganizowanych przedsięwzięć na rzecz zakładania własnej działalności gospodarczej (szt.),
- liczba osób biorących udział w przedsięwzięciach na rzecz zakładania własnej działalności gospodarczej (osoby/rocznie).

Grupa docelowa:

Osoby zainteresowane prowadzeniem działalności w obszarze rewitalizacji, przedsiębiorcy.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

50 000,00 zł

Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia:

2024-2030

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami:
Wydarzenia odbywać się będą w obrębie infrastruktury dostępnej dla osób ze szczególnymi potrzebami, wyposażonej w podjazd dla osób poruszających się na wózkach, odpowiednią szerokość drzwi i przejść, odpowiednią przestrzeń manewrową, wydzielone miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami, toalety dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, duże, czytelne znaki systemu informacji wizualnej w kontrastowych kolorach, ułatwiające poruszanie się osobom niedowidzącym, możliwość wprowadzenia psa-przewodnika.

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Urzędu Gminy Nielisz

Tabela 20. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacji - Modernizacja i przebudowa dróg Gminy Nielisz w miejscowości Nawóz oraz Nielisz

Nazwa przedsięwzięcia:
Modernizacja i przebudowa dróg Gminy Nielisz w miejscowości Nawóz oraz Nielisz
Lokalizacja
Część działki nr 526/5 w miejscowości Nawóz, część działki nr 645/2 w miejscowości Nawóz, część działki nr 1758 w miejscowości Nielisz, droga gminna nr 116241L Obszar rewitalizacji (podobszar A. Nielisz, podobszar G. Nawóz)
Inicjator odpowiedzialny za realizację zadania:
Gmina Nielisz
Zakres projektu:
Zakres robót w ramach przedsięwzięcia zakłada przebudowę i modernizację dróg na terenie Gminy Nielisz o łącznej długości ok. 1,66 km. Projekt obejmuje: 1. Modernizację i przebudowę drogi wewnętrznej – część działki nr 526/5 w miejscowości Nawóz wraz z przekształceniem jej w drogę gminną 2. Modernizację i przebudowę drogi wewnętrznej – część działki nr 645/2 w miejscowości Nawóz wraz z przekształceniem jej w drogę gminną

3. Modernizację i przebudowę drogi wewnętrznej – część działki nr 1758 w miejscowości Nielisz wraz z przekształceniem jej w drogę gminną
4. Modernizację i przebudowę drogi gminnej nr 116241L w miejscowości Nawóz.

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia:

W obu podobszarach obszaru rewitalizacji zidentyfikowano odcinki dróg gminnych znajdujące się w złym stanie technicznym. Odcinki te przebiegają przez obszar zabudowany. Duże natężenie ruchu oraz przejazd pojazdów ciężarowych o dużej masie powoduje zniszczenia istniejącej nawierzchni, która utwardzona jest częściowo kruszywem. W wyniku tego powstają wyboje, a stan technicznych tych odcinków można zakwalifikować jako zły, pomimo prowadzonych zabiegów utrzymaniowych. Problemy techniczne z infrastrukturą drogową wpływają niekorzystnie na spójność i funkcjonalność sieci oraz obniżają jakość życia lokalnej społeczności.

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

Przedsięwzięcie odpowiada następującym celom rewitalizacji:

- Cel strategiczny I. Rozwój infrastruktury społecznej obszaru oraz zwiększenie funkcjonalności przestrzeni publicznej w celu tworzenia dogodnych warunków funkcjonowania sfery społecznej i gospodarczej
- Cel operacyjny I.1. Nadanie nowych funkcji i poprawa stanu obiektów wykorzystywanych na cele społeczne, edukacyjne, kulturalne, administracyjne,
- Cel operacyjny I.2. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na rzecz zwiększenia jej wykorzystania przez lokalną społeczność oraz poprawa stanu infrastruktury technicznej podobszarów obszaru rewitalizacji.

Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na poprawę stanu odcinków dróg gminnych znajdujących się w obrębie obszaru rewitalizacji.

Projekt odpowiada na następujące potrzeby:

- poprawa stanu technicznego sieci dróg gminnych,
- zwiększenie atrakcyjności podobszarów obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania.

<p>Rezultatem projektu będą zmodernizowane odcinki dróg gminnych.</p> <p>Sposób oceny rezultatu – za pomocą wskaźników produktu i rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - długość przebudowanych/zmodernizowanych odcinków dróg gminnych (km), - liczba pojazdów przejeżdżających przez przebudowane/zmodernizowane odcinki dróg gminnych (szt./rocznie).
Grupa docelowa:
Mieszkańcy obszaru rewitalizacji
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:
2 105 000,00 zł
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia:
2024
Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami:
Nie dotyczy

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Urzędu Gminy Nielisz

Tabela 21. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacji - Wymiana nieenergooszczędnych opraw oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Nielisz

Nazwa przedsięwzięcia:
Wymiana nieenergooszczędnych opraw oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Nielisz
Lokalizacja
Obszar rewitalizacji (podobszar A. Nielisz, podobszar G. Nawóz)
Inicjator odpowiedzialny za realizację zadania:
Gmina Nielisz
Zakres projektu:
Przedsięwzięcie obejmuje wymianę funkcjonujących obecnie nieenergooszczędnych opraw oświetleniowych na energooszczędne oprawy LED na terenie podobszarów obszaru rewitalizacji.
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia:
W obu podobszarach obszaru rewitalizacji funkcjonują nieenergooszczędne

oprawy oświetlenia ulicznego. Oprawy te wymagają poboru nawet do ponad dwóch razy więcej mocy, by uzyskać podobny efekt oświetleniowy, co coraz powszechniej stosowane oprawy LED. Ponadto, zawierają one szkodliwe dla środowiska substancje, które sprawiają, że są trudniejsze do utylizacji, ale także mogą powodować wydostanie się szkodliwych substancji do otoczenia np. w przypadku uszkodzenia. Oprawy sodowe lub rtęciowe nie osiągają również pełnej jasności po zapaleniu, co powoduje powstanie opóźnienia w osiągnięciu docelowego poziomu oświetlenia i zwiększa pobór mocy w początkowej fazie uruchomienia oprawy. System oświetlenia oparty na oprawach tego typu jest dużo mniej efektywny energetycznie w porównaniu do dostępnej i coraz szerzej stosowanej technologii LED. Niedostatki w systemie oświetlenia ulicznego wpływają negatywnie na jakość życia mieszkańców podobszarów obszaru rewitalizacji.

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

Przedsięwzięcie odpowiada następującym celom rewitalizacji:

- Cel strategiczny I. Rozwój infrastruktury społecznej obszaru oraz zwiększenie funkcjonalności przestrzeni publicznej w celu tworzenia dogodnych warunków funkcjonowania sfery społecznej i gospodarczej
- Cel operacyjny I.1. Nadanie nowych funkcji i poprawa stanu obiektów wykorzystywanych na cele społeczne, edukacyjne, kulturalne, administracyjne,
- Cel operacyjny I.2. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na rzecz zwiększenia jej wykorzystania przez lokalną społeczność oraz poprawa stanu infrastruktury technicznej podobszarów obszaru rewitalizacji.

Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na wymianę znajdujących się w obrębie obszaru rewitalizacji nieefektywnych energetycznie opraw oświetleniowych na oprawy LED.

Projekt odpowiada na następujące potrzeby:

- zwiększenie efektywności energetycznej oświetlenia i wymiana opraw,
- zwiększenie atrakcyjności podobszarów obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania.

<p>Rezultatem projektu będzie energooszczędne oświetlenie uliczne.</p> <p>Sposób oceny rezultatu – za pomocą wskaźników produktu i rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba wymienionych opraw (szt.), - liczba mieszkańców mieszkających przy ulicach z wymienionymi oprawami oświetleniowymi (osoby).
Grupa docelowa:
Mieszkańcy obszaru rewitalizacji
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:
1 250 200,00 zł
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia:
2024
Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami:
Nie dotyczy

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Urzędu Gminy Nielisz

6.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

W poniższej tabeli zamieszczono charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk występujących w podobszarach obszaru rewitalizacji.

Tabela 22. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Przedsięwzięcie	Lata realizacji	Podmiot realizujący	Cele przedsięwzięcia	Cel i kierunek działań GPR realizowany przez przedsięwzięcie
Budowa pasywnego budynku użyteczności publicznej w miejscowości Nielisz	2024-2025	Gmina Nielisz	<p>Celem bezpośrednim projektu jest budowa pasywnego budynku użyteczności publicznej na potrzeby instytucji społecznych Gminy Nielisz o powierzchni około 600 m² wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą wokół budynku.</p> <p>Cele długofalowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji substancji szkodliwych do atmosfery w Gminie Nielisz, - poprawa jakości powietrza poprzez redukcję emisji gazów cieplarnianych oraz wykorzystanie energii promieniowania słonecznego i energii aerotermalnej w budynku pasywnym, - promocja efektywnego wykorzystania i oszczędzania zasobów surowców energetycznych w województwie lubelskim, - poprawa zdrowia oraz 	<p>Cel operacyjny I.1. Nadanie nowych funkcji i poprawa stanu obiektów wykorzystywanych na cele społeczne, edukacyjne, kulturalne, administracyjne</p> <p>Kierunek działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowa nowych siedzib gminnych instytucji w przypadku, gdy poprawa stanu istniejących obiektów i ich dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych jest technicznie utrudnione lub ekonomicznie mniej opłacalne

			warunków życia mieszkańców gminy Nielisz, - dostosowanie infrastruktury społecznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.	
Wspieranie działalności indywidualnych artystów, zespołów regionalnych, Kół Gospodyń Wiejskich z podobszarów obszaru rewitalizacji w realizacji przedsięwzięć integrujących i aktywizujących lokalną społeczność	2024-2030	Gmina Nielisz, grupy artystyczne, zespoły, artyści indywidualni, Koła Gospodyń Wiejskich	- zwiększenie aktywizacji społeczności sąsiedzkich i budowanie relacji sąsiedzkich, - wspieranie integracji społeczności na poziomie lokalnym	Cel operacyjny II.1 Zwiększenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego Kierunek działań: - organizacja przedsięwzięć edukacyjnych, kulturalnych, rekreacyjno-sportowych, aktywizujących i zwiększających integrację lokalnej społeczności oraz promujących zdrowy tryb życia w obrębie istniejących obiektów infrastruktury społecznej i rekreacyjnej podobszarów obszaru rewitalizacji oraz w zmodernizowanym obiekcie w miejscowości Nawóz
Współpraca z organizacjami i instytucjami kultury w zakresie wspólnych działań na rzecz wspierania inicjatyw kulturalnych w podobszarach obszaru rewitalizacji, które będą	2024-2030	Gmina Nielisz, organizacje pozarządowe, instytucje kultury	- wspieranie integracji społeczności na poziomie lokalnym, - wykorzystywanie lokalnej infrastruktury i zasobów (w tym dziedzictwa kulturowego),	Cel operacyjny II.1 Zwiększenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego Kierunek działań: - organizacja przedsięwzięć edukacyjnych, kulturalnych, rekreacyjno-sportowych,

<p>miały na celu zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym</p>				<p>aktywizujących i zwiększających integrację lokalnej społeczności oraz promujących zdrowy tryb życia w obrębie istniejących obiektów infrastruktury społecznej i rekreacyjnej podobszarów obszaru rewitalizacji oraz w zmodernizowanym obiekcie w miejscowości Nawóz</p>
<p>Podnoszenie poziomu wiedzy mieszkańców o tradycji, historii i kulturze Gminy Nielisz oraz podobszarów obszaru rewitalizacji – organizacja obchodów świąt okolicznościowych, spotkania tematyczne, rajdy piesze/rowerowe w celu odwiedzenia gminnych zabytków i miejsc pamięci, zaangażowanie mieszkańców w dbanie o miejsca pamięci, zabytki, kultywowanie zanikających lokalnych tradycji</p>	<p>2024-2030</p>	<p>Gmina Nielisz, organizacje pozarządowe, instytucje kultury</p>	<p>- pobudzenie zaangażowania mieszkańców obszaru rewitalizacji w sprawy lokalne, - wykorzystywanie lokalnej infrastruktury i zasobów (w tym dziedzictwa kulturowego),</p>	<p>Cel operacyjny II.1 Zwiększenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego Kierunek działań: - organizacja przedsięwzięć edukacyjnych, kulturalnych, rekreacyjno-sportowych, aktywizujących i zwiększających integrację lokalnej społeczności oraz promujących zdrowy tryb życia w obrębie istniejących obiektów infrastruktury społecznej i rekreacyjnej podobszarów obszaru rewitalizacji oraz w zmodernizowanym obiekcie w miejscowości Nawóz</p>

<p>Wspieranie działalności organizacji pozarządowych działających w sferze społecznej w inicjatywach integrujących i aktywizujących lokalną społeczność oraz umożliwiających wdrożenie innowacyjnych rozwiązań problemów społecznych</p>	<p>2024-2030</p>	<p>Gmina Nielisz, GOPS, organizacje pozarządowe sfery społecznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie aktywizacji społeczności sąsiedzkich i budowanie relacji sąsiedzkich, - wspieranie integracji społeczności na poziomie lokalnym, - poszukiwanie i rozwijanie innowacyjnych rozwiązań problemów społecznych 	<p>Cel operacyjny II.1 Zwiększenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego Kierunek działań: - organizacja przedsięwzięć edukacyjnych, kulturalnych, rekreacyjno-sportowych, aktywizujących i zwiększających integrację lokalnej społeczności oraz promujących zdrowy tryb życia w obrębie istniejących obiektów infrastruktury społecznej i rekreacyjnej podobszarów obszaru rewitalizacji oraz w zmodernizowanym obiekcie w miejscowości Nawóz</p>
<p>Włączenie mieszkańców podobszarów obszaru rewitalizacji w rozszerzenie oferty przedsięwzięć edukacyjnych, kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych w nowo utworzonym kompleksie sportowo-rekreacyjnym w miejscowości Nawóz oraz innych obiektach użyteczności publicznej podobszarów –</p>	<p>2024-2030</p>	<p>Gmina Nielisz, organizacje pozarządowe, instytucje kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pobudzenie zaangażowania mieszkańców obszaru rewitalizacji w sprawy lokalne, - zachęcenie mieszkańców obszaru rewitalizacji do podejmowania oddolnych działań na rzecz dobra wspólnego, - zwiększenie aktywizacji społeczności sąsiedzkich i budowanie relacji sąsiedzkich, - wspieranie integracji społeczności na poziomie 	<p>Cel operacyjny II.1 Zwiększenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego Kierunek działań: - organizacja przedsięwzięć edukacyjnych, kulturalnych, rekreacyjno-sportowych, aktywizujących i zwiększających integrację lokalnej społeczności oraz promujących zdrowy tryb życia w obrębie istniejących</p>

przeprowadzenie konsultacji wśród mieszkańców, analiza potrzeb, gromadzenie pomysłów i propozycji, włączanie mieszkańców w czynną organizację przedsięwzięć			lokalnym,	obiektów infrastruktury społecznej i rekreacyjnej podobszarów obszaru rewitalizacji oraz w zmodernizowanym obiekcie w miejscowości Nawóz
Piknik wiosenny – spotkania miłośników ogrodów w okresie wiosennym, wymiana sadzonek, siewek, bulw kwiatowych, spotkania ze specjalistami z zakresu ogrodnictwa i ekologii, wspólne sadzenie roślin w wyznaczonej pod ten cel przestrzeni publicznej podobszarów obszaru rewitalizacji	2024-2030	Gmina Nielisz	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie aktywizacji społeczności sąsiedzkich i budowanie relacji sąsiedzkich, - wspieranie integracji społeczności na poziomie lokalnym, - pobudzenie zaangażowania mieszkańców obszaru, rewitalizacji w sprawy lokalne - wsparcie rozwoju wspólnej przestrzeni publicznej w celu budowania relacji pomiędzy członkami danej społeczności 	<p>Cel operacyjny II.1 Zwiększenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego</p> <p>Kierunek działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacja działań mających na celu zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców, w szczególności związanych z negatywnym wpływem źródeł niskiej emisji na jakość powietrza oraz koniecznością wymiany azbestowych pokryć dachowych
Wspólne dbanie o zieleni publiczną – wyznaczenie przez Gminę skwerów i innych miejsc zielonych, o które dbać będą mieszkańcy podobszarów obszaru w ramach inicjatywy społecznej. Wspieranie ich działań	2024-2030	Gmina Nielisz	<ul style="list-style-type: none"> - pobudzenie zaangażowania mieszkańców obszaru rewitalizacji w sprawy lokalne, - wsparcie rozwoju wspólnej przestrzeni publicznej w celu budowania relacji pomiędzy członkami danej społeczności 	<p>Cel operacyjny II.1 Zwiększenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego</p> <p>Kierunek działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacja działań mających na celu zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców, w

<p>poprzez zapewnienie sprzętu, narzędzi, sadzonek roślin, środków ochrony, organizację spotkań ze specjalistami z zakresu ogrodnictwa, promowanie wykorzystania naturalnych metod pielęgnacji roślin, zbierania wody deszczowej. Działanie realizowane wspólnie z organizacjami pozarządowymi oraz nieformalnymi grupami mieszkańców.</p>				<p>szczegółności związanych z negatywnym wpływem źródeł niskiej emisji na jakość powietrza oraz koniecznością wymiany azbestowych pokryć dachowych</p>
<p>Wspólne spacery sąsiedzkie – coroczna organizacja cyklu spacerów dla mieszkańców podobszarów obszaru rewitalizacji, zakończonych wspólnym poczęstunkiem</p>	<p>2024-2030</p>	<p>Gmina Nielisz</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie aktywizacji społeczności sąsiedzkich i budowanie relacji sąsiedzkich, - wspieranie integracji społeczności na poziomie lokalnym, - pobudzenie zaangażowania mieszkańców podobszarów obszaru, rewitalizacji w sprawy lokalne 	<p>Cel operacyjny II.1 Zwiększenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego Kierunek działań: - organizacja przedsięwzięć edukacyjnych, kulturalnych, rekreacyjno-sportowych, aktywizujących i zwiększających integrację lokalnej społeczności oraz promujących zdrowy tryb życia w obrębie istniejących obiektów infrastruktury społecznej i rekreacyjnej podobszarów obszaru rewitalizacji oraz w</p>

				zmodernizowanym obiekcie w miejscowości Nawóz
Letni festyn rodzinny – wydarzenie rekreacyjne, połączone z występami artystycznymi, pokazami, jarmarkiem, zawodami dla rodzin, zorganizowane w obrębie podobszarów obszaru rewitalizacji	2024-2030	Gmina Nielisz	- wspieranie integracji społeczności na poziomie lokalnym	<p>Cel operacyjny II.1 Zwiększenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego</p> <p>Kierunek działań: - organizacja przedsięwzięć edukacyjnych, kulturalnych, rekreacyjno-sportowych, aktywizujących i zwiększających integrację lokalnej społeczności oraz promujących zdrowy tryb życia w obrębie istniejących obiektów infrastruktury społecznej i rekreacyjnej podobszarów obszaru rewitalizacji oraz w zmodernizowanym obiekcie w miejscowości Nawóz</p>
Promocja podejmowania i realizacji inicjatyw gospodarczych w sferze pozarolniczej, w tym w branży turystycznej (np. usługi agroturystyczne, rękodzieło artystyczne pamiątkarstwo, agroturystyka, rolnictwo ekologiczne)	2024-2030	Gmina Nielisz, przedsiębiorcy	- rozwój przedsiębiorczości i branży turystycznej w oparciu o walory podobszarów obszaru rewitalizacji	<p>Cel operacyjny II.2 Wspieranie walki z bezrobociem i rozwoju przedsiębiorczości</p> <p>Kierunek działań: - promocja przedsiębiorczości i rozwoju branży turystycznej</p>

Promocja podobszarów obszaru rewitalizacji jako miejsca atrakcyjnego turystycznie	2024-2030	Gmina Nielisz, przedsiębiorcy	- rozwój branży turystycznej podobszarów obszaru rewitalizacji	Cel operacyjny II.2 Wspieranie walki z bezrobociem i rozwoju przedsiębiorczości Kierunek działań: - promocja przedsiębiorczości i rozwoju branży turystycznej
---	-----------	-------------------------------	--	--

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Urzędu Gminy Nielisz

GPR przewiduje realizację, potencjalnie we współpracy z organizacjami pozarządowymi, dodatkowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą wypełniały następujące cele:

- wyposażenie mieszkańców w narzędzia umożliwiające wdrażanie długotrwałych i pozytywnych zmian w miejscu, w którym żyją,
- poszukiwanie i rozwijanie innowacyjnych rozwiązań problemów społecznych,
- pobudzenie zaangażowania mieszkańców obszaru rewitalizacji w sprawy lokalne,
- zachęcenie mieszkańców podobszarów obszaru rewitalizacji do podejmowania oddolnych działań na rzecz dobra wspólnego,
- zwiększenie aktywizacji społeczności sąsiedzkich i budowanie relacji sąsiedzkich,
- wspieranie integracji społeczności na poziomie lokalnym,
- wykorzystywanie lokalnej infrastruktury i zasobów (w tym dziedzictwo kulturowe),
- wsparcie rozwoju wspólnej przestrzeni publicznej w celu budowania relacji pomiędzy członkami danej społeczności.

7. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

7.1. Mechanizmy integracji

Dla opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji konieczne jest przewidzenie mechanizmów zapewniających integrację poszczególnych jego elementów. Mechanizmy te tworzą logikę zaplanowanej interwencji prowadząc do uzyskania sprzężenia zwrotnego pomiędzy planowanymi przedsięwzięciami. Integrowanie poszczególnych projektów polega na połączeniu m.in. działań koncepcyjnych, organizacyjnych i finansowych. Głównym źródłem zbudowania trzech autonomicznych poziomów integracji projektów/przedsięwzięć jest założenie, że każde z działań zwiększa swój własny potencjał czerpiąc z innych i zarazem zwiększa ich potencjał oddziałując na nie.

Mechanizmami integracji zaplanowanej w GPR interwencji są następujące czynniki:

1. Integracja na poziomie celów – mechanizm integracji w tym obszarze został wdrożony na poziomie opracowania dokumentu i będzie kontynuowany w okresie jego wdrażania.

Etap opracowania dokumentu uwzględniał takie mechanizmy jak:

- a) konsultacje wytyczonego obszaru zdegradowanego i wyznaczonego na jego podstawie obszaru rewitalizacji – etap ten rozpoczął mechanizm integracji poprzez uruchomienie procesu udziału mieszkańców, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców w tworzeniu GPR,
- b) nabór projektów do GPR – otwarty nabór projektów przełożył się na stworzenie pola do weryfikacji projektów z punktu widzenia ich oddziaływania na podobszary rewitalizacji i zaplanowania kompleksowej i zintegrowanej interwencji,
- c) wsparcie dla przedsiębiorczości lokalnej: Wprowadzenie działań wspierających rozwój lokalnej przedsiębiorczości, takich jak organizacja cyklu przedsięwzięć aktywizujących dla osób bezrobotnych, organizacja cyklu przedsięwzięć na rzecz rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej,
- d) kształtowanie przestrzeni publicznej: Projekty ukierunkowane na poprawę przestrzeni publicznej, takie jak utworzenie kompleksu sportowo-rekreacyjnego w miejscowości Nawóz wraz z infrastrukturą techniczną i obiektami towarzyszącymi, modernizacja i przebudowa dróg Gminy Nielisz w miejscowości Nawóz oraz Nielisz, wymiana nieenergooszczędnych opraw oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Nielisz, budowa pasywnego budynku użyteczności publicznej w miejscowości Nielisz, które stanowią istotny element poprawy jakości życia mieszkańców.
- e) integracja planowania przestrzennego: Zintegrowane planowanie przestrzenne, uwzględniające aspekty infrastrukturalne, kulturalne, społeczne i ekonomiczne. Skoordynowane podejście do planowania może maksymalizować korzyści z działań rewitalizacyjnych.

- f) edukacja i aktywizacja społeczna: Programy edukacyjne i aktywizacyjne skierowane do mieszkańców, które promują aktywność społeczną, wzmacniają więzi społeczne.

Na etapie wdrażania mechanizmem integracji na poziomie celów będzie proces monitoringu – weryfikacji osiągniętych celów i formułowania zaleceń określających dalsze kroki wdrażania GPR.

2. Integracja na poziomie partycypacji społecznej w zarządzaniu

wdrażaniem GPR – mechanizm ten będzie realizowany poprzez:

- a) powołanie Komitetu Rewitalizacyjnego – podstawową funkcją Komitetu będzie ocenianie postępu wdrażania GPR z punktu widzenia integracji i komplementarności podejmowanych działań przez podmioty zaangażowane w proces rewitalizacji,
- b) współpracę ze środowiskiem seniorów oraz młodzieży w zakresie działań rewitalizacyjnych podejmowanych dla osób starszych, młodzieży i dzieci,
- c) współpracę z przedstawicielami organizacji pozarządowych,
- d) partnerstwo publiczno-prywatne. Możliwość nawiązania współpracy z sektorem prywatnym, aby skorzystać z zasobów finansowych, ekspertyz i doświadczenia biznesowego. Partnerstwo publiczno-prywatne może być kluczowe w realizacji większych projektów rewitalizacyjnych,
- e) spotkania z interesariuszami,
- f) dodatkowym narzędziem integracji jest kontrola społeczna procesu realizowana dzięki publikacji i opiniowaniu sprawozdań z monitoringu GPR.

3. Integracja na poziomie zarządzania wdrażaniem

– mechanizm związany z ciągłą oceną postępu wdrażania GPR, realizowany poprzez:

- a) Innowacyjne modele finansowania. Poszukiwanie różnorodnych źródeł finansowania, takich jak środki UE, krajowe fundusze rewitalizacyjne, dotacje, a także potencjalne inwestycje prywatne. Dywersyfikacja źródeł finansowania zwiększa elastyczność Programu.

- b) monitoring i ewaluacje. Regularne oceny umożliwią dostosowanie działań do bieżących potrzeb i skuteczne zarządzanie zasobami. Monitoring oraz ewaluacja GPR zostały opisane w rozdziale 11. Na poziomie mechanizmów integracji zostaną one wykorzystane dla prowadzenia procesu zarządzania, zgodnie z zaplanowanymi celami, jednocześnie odnosząc się do mierzalnych wskaźników, co pozwoli na pomiar realizacji celów, a tym samym ocenę integracji GPR.

7.2. Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Komplementarność stanowi istotny element budowy GPR. Wskazuje na wzajemne powiązania pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami skutkować będzie efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację. Komplementarność rozpatrywana jest na poziomie pięciu aspektów: przestrzennego, problemowego, proceduralno-instytucjonalnego, międzyokresowego i źródeł finansowania.

7.2.1. Komplementarność przestrzenna

Obszar zdegradowany i obszar do rewitalizacji w Gminie Nielisz został wyznaczony na podstawie wyników przeprowadzonej analizy wskaźnikowej.

Projekty wyznaczone do realizacji w procesie rewitalizacji swoim zasięgiem obejmują obszar, który w wyniku przeprowadzonej diagnozy określono obszarem rewitalizacji. Obszar rewitalizacji będący częścią obszaru zdegradowanego cechuje się nagromadzeniem negatywnych zjawisk i właśnie na tym obszarze zlokalizowane zostały działania rewitalizacyjne.

Wyniki tych badań zostały wzbogacone także o opinie interesariuszy zebrane w ramach spotkań roboczych, warsztatów oraz konsultacji społecznych. Dzięki tym działaniom trafność doboru projektów i innych przedsięwzięć na obszarze przewidzianym do rewitalizacji jest wysoka.

Komplementarność przestrzenna planowanych przedsięwzięć przejawia się między innymi w ich lokalizacji na całym obszarze rewitalizacji.

Projekty stanowią odpowiedź na główne problemy zidentyfikowane w trakcie prac nad GPR. Dzięki zróżnicowaniu projekty wzajemnie się uzupełniają i oddziałują na zidentyfikowane wyzwania w sposób skoncentrowany i kompleksowy. Pozwoli to na rozwiązywanie problemów „u źródła”, zapobiegając ich przenoszeniu w inne części Gminy. Stosunkowo bliskie sąsiedztwo poszczególnych przedsięwzięć sprawia, że z ich efektów będą mogli na równych prawach korzystać mieszkańcy całego obszaru rewitalizacji.

Zawarte w Programie rewitalizacji projekty skupiają się przede wszystkim na obszarach do rewitalizacji lub są z nim ściśle powiązane i oddziałują na społeczność zamieszkującą te tereny. Komplementarność przestrzenna została zapewniona dzięki skupieniu projektów na różnych elementach zagospodarowania przestrzeni poszczególnych obszarów, co stanowi odpowiedź na główne problemy tych terenów. Projekty rewitalizacyjne dotyczą m.in. rewitalizacji obiektów oraz terenów zielonych, w których zaprogramowano aktywności dla lokalnych społeczności. Dzięki odpowiedniej realizacji poszczególnych projektów i efektywnemu włączeniu w ich realizację lokalnej społeczności będzie można zauważyć pozytywne ich skutki w obszarze całej Gminy. Realizacja tych działań będzie zapobiegać rozwojowi obecnych oraz przyszłych problemów występujących na obszarze rewitalizowanym.

Działania oddziałują nie tylko na obszar rewitalizacji, ale na cały obszar zdegradowany, a także zapewniają pozytywny wpływ na całą społeczność regionu gdyż wszystkie proponowane projekty będą dostępne dla ogółu mieszkańców Gminy.

7.2.2. Komplementarność problemowa

Wyznaczone do realizacji projekty odpowiadają na zdiagnozowane problemy oraz dopełniają się tematycznie, aby w pełni i w sposób kompleksowy oddziaływać na obszar rewitalizacji we wszystkich aspektach: społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym. Wybrane do realizacji projekty odpowiadają na różne problemy: społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne

i środowiskowe, razem tworząc zintegrowaną koncepcję działań. Część zadań w sferze technicznej uwzględnia rozwiązania przyjazne środowisku (np. oszczędzanie zasobów). Zadania o charakterze inwestycyjnym uzupełniają działania o charakterze społecznym. Projekty rewitalizacyjne o charakterze infrastrukturalnym (w tym obiektów użyteczności publicznej) dla których dominującą sferą interwencji jest sfera przestrzenno-funkcjonalna, techniczna i środowiskowa, stanowiąc będą trwałą bazę dla realizacji projektów społecznych (kulturalnych, integracyjnych, aktywizujących mieszkańców).

Działania inwestycyjne skupiają się na umożliwieniu realizacji przedsięwzięć miękkich - społecznych, jednocześnie porządkując przestrzeń publiczną, zwiększając ład przestrzenny i docelowo poprawiając jakość życia mieszkańców oraz ich aktywizację. Zasada komplementarności problemowej wyraża się także w tym, że poszczególne przedsięwzięcia wpisują się w kierunki działań przewidziane do rewitalizacji, a co za tym idzie również w cele strategiczne i operacyjne rewitalizacji. Dopełnianie się przedsięwzięć rewitalizacyjnych jak również powiązanie ich z celami rewitalizacji zapobiega zjawisku fragmentaryzacji, zapewniając oddziaływanie na obszar rewitalizacji w sposób kompleksowy.

Projekty realizowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji obejmują działania o charakterze społecznym, przestrzennym, technicznym czy środowiskowym, dlatego wszystkie działania podjęte w ramach rewitalizacji będą się uzupełniać i dzięki temu w sposób całościowy wpłyną na poprawę sytuacji na obszarze rewitalizacji. Zagospodarowanie terenów publicznych wpłynie na poprawę nie tylko stanu technicznego obiektów i miejsc, ale także na stan środowiska.

Przedstawienie planowanych działań i ich powiązań w ramach matrycy komplementarności pozwala jeszcze lepiej dostrzec w jakim stopniu poszczególne działania uzupełniają się w realizacji tych samych celów strategicznych.

Tabela 23. Spójność projektów z celami strategicznymi GPR

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	CS I	CS II
Projekty z listy podstawowych przedsięwzięć			
1	Utworzenie kompleksu sportowo-rekreacyjnego w miejscowości Nawóz wraz z infrastrukturą techniczną i obiektami towarzyszącymi	X	X
2	Organizacja wydarzeń sportowo-rekreacyjnych w obszarze rewitalizacji		X
3	Organizacja przedsięwzięć adresowanych do osób w wieku 60+ „Aktywny senior”		X
4	Organizacja cyklu przedsięwzięć z zakresu poprawy bezpieczeństwa		X
5	Organizacja przedsięwzięć dla rodziców		X
6	Organizacja przedsięwzięć ekologicznych		X
7	Organizacja przedsięwzięć aktywizujących dla osób bezrobotnych		X
8	Organizacja przedsięwzięć na rzecz rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej		X
9	Modernizacja i przebudowa dróg Gminy Nielisz w miejscowości Nawóz oraz Nielisz	X	
10	Wymiana nieenergooszczędnych opraw oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Nielisz	X	
Projekty z listy pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć			
1	Budowa pasywnego budynku użyteczności publicznej w miejscowości Nielisz	X	
2	Wspieranie działalności indywidualnych artystów, zespołów regionalnych, Kół Gospodyń Wiejskich z podobszarów obszaru rewitalizacji w realizacji przedsięwzięć integrujących i aktywizujących lokalną społeczność		X
3	Współpraca z organizacjami i instytucjami kultury w zakresie wspólnych działań na rzecz wspierania inicjatyw kulturalnych w podobszarach obszaru rewitalizacji, które będą miały na celu zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym		X
4	Podnoszenie poziomu wiedzy mieszkańców o tradycji, historii i kulturze Gminy Nielisz oraz podobszarów obszaru rewitalizacji – organizacja obchodów świąt okolicznościowych, spotkania tematyczne, rajdy piesze/rowerowe w celu odwiedzenia gminnych zabytków i miejsc pamięci, zaangażowanie mieszkańców w dbanie o miejsca		X

	pamięci, zabytki, kultywowanie zanikających lokalnych tradycji		
5	Wspieranie działalności organizacji pozarządowych działających w sferze społecznej w inicjatywach integrujących i aktywizujących lokalną społeczność oraz umożliwiających wdrożenie innowacyjnych rozwiązań problemów społecznych		X
6	Włączenie mieszkańców podobszarów obszaru rewitalizacji w rozszerzenie oferty przedsięwzięć edukacyjnych, kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych w nowo utworzonym kompleksie sportowo-rekreacyjnym w miejscowości Nawóz oraz innych obiektach użyteczności publicznej podobszarów – przeprowadzenie konsultacji wśród mieszkańców, analiza potrzeb, gromadzenie pomysłów i propozycji, włączanie mieszkańców w czynną organizację przedsięwzięć		X
7	Piknik wiosenny – spotkania miłośników ogrodów w okresie wiosennym, wymiana sadzonek, siewek, bulw kwiatowych, spotkania ze specjalistami z zakresu ogrodnictwa i ekologii, wspólne sadzenie roślin w wyznaczonej pod ten cel przestrzeni publicznej podobszarów obszaru rewitalizacji		X
8	Wspólne dbanie o zielen publiczną – wyznaczenie przez Gminę skwerów i innych miejsc zielonych, o które dbać będą mieszkańcy podobszarów obszaru w ramach inicjatywy społecznej. Wspieranie ich działań poprzez zapewnienie sprzętu, narzędzi, sadzonek roślin, środków ochrony, organizację spotkań ze specjalistami z zakresu ogrodnictwa, promowanie wykorzystania naturalnych metod pielęgnacji roślin, zbierania wody deszczowej. Działanie realizowane wspólnie z organizacjami pozarządowymi oraz nieformalnymi grupami mieszkańców.		X
9	Wspólne spacerowanie sąsiedzkie – coroczna organizacja cyklu spacerów dla mieszkańców podobszarów obszaru rewitalizacji, zakończonych wspólnym poczęstunkiem		X
10	Letni festyn rodzinny – wydarzenie rekreacyjne, połączone z występami artystycznymi, pokazami, jarmarkiem, zawodami dla rodzin, zorganizowane w obrębie podobszarów obszaru rewitalizacji		X
11	Promocja podejmowania i realizacji inicjatyw gospodarczych		X

	w sferze pozarolniczej, w tym w branży turystycznej (np. usługi agroturystyczne, rękodzieło artystyczne, pamiątkarstwo, agroturystyka, rolnictwo ekologiczne)		
12	Promocja podobszarów obszaru rewitalizacji jako miejsca atrakcyjnego turystycznie		X

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o.

7.2.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna odnosi się do harmonijnego współdziałania różnych procesów i instytucji zaangażowanych w przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Działa to jak skoordynowany mechanizm, który pomaga w skutecznym prowadzeniu działań na rzecz rozwoju danego obszaru.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania Programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. W tym celu system zarządzania wdrażaniem procesu rewitalizacji w Gminie Nielisz został zaprojektowany w sposób zapewniający z jednej strony wydolność decyzyjną a z drugiej strony – spójność i synergii pomiędzy działaniami.

Dla zapewnienia wydolności decyzyjnej procesem kieruje Wójt Gminy Nielisz, za pośrednictwem Zastępcy, działając w sprawach strategicznych osobiście, a w sprawach bieżących – poprzez pracowników Urzędu Gminy Nielisz zaangażowanych w proces rewitalizacji.

Dla zapewnienia spójności i synergii przedsięwzięć rewitalizacyjnych na poziomie ich wdrażania, w systemie instytucjonalnym wdrażania rewitalizacji przewidziano Zespół Koordynujący złożony z pracowników jednostek organizacyjnych samorządu Gminy Nielisz zaangażowanych w proces rewitalizacji oraz przedstawicieli instytucjonalnych partnerów w poszczególnych przedsięwzięciach (zespół powołany zarządzeniem). Ponadto Powołany zostanie Komitet Rewitalizacji, który stanowił będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy w sprawach dotyczących prowadzenia i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy

Nielisz na lata 2024-2030 oraz pełnić będzie funkcję opiniodawczo-doradczą Wójta Gminy Nielisz w zakresie rewitalizacji.

Ponadto Program rewitalizacji zawiera komplementarność w wymiarze proceduralno-instytucjonalnym poprzez zapewnienie współpracy różnych podmiotów działających na rzecz realizacji procesu rewitalizacji i poprawy negatywnych zjawisk w obszarze rewitalizowanym m.in. mieszkańców, organizacji społecznych i jednostek gminnych. Każdy interesariusz może stać się partnerem Programu rewitalizacji, dlatego też na każdym etapie prac związanych z rewitalizacją w Gminie zapewniono dostęp do danych i informacji na temat realizacji założeń Programu. Dzięki temu zainteresowane podmioty mają szansę uczestniczyć w realizacji poszczególnych zadań oraz zgłaszać zadania usprawniające realizację procesu rewitalizacji.

Włączenie społeczności lokalnej w procesy decyzyjne jest kluczowe dla skutecznej rewitalizacji. Komplementarność proceduralna występuje, gdy różne instytucje i organizacje wspierają i ułatwiają partycypację społeczną, co przyczynia się do lepszej akceptacji projektów i ich skuteczności.

Komplementarność proceduralna przejawia się także w przypadku integracji procesów planistycznych, takich jak plany zagospodarowania przestrzennego czy strategię społeczne. Skoordynowane działania pomagają w utrzymaniu spójności i zgodności różnych działań rewitalizacyjnych.

System realizacji i wdrażania GPR oraz szczegółową strukturę zarządzania jego realizacją przedstawiono w rozdziale 9.

Wypracowane spójne procedury zarządzania Programem rewitalizacji w oparciu o istniejące struktury administracyjne i systemy zarządzania Gminą pozwolą na zachowanie komplementarności proceduralno-instytucjonalnej oraz skuteczne wdrożenie powiązanych ze sobą przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

7.2.4. Komplementarność międzyokresowa

Komplementarność międzyokresowa odnosi się do synergii i związku pomiędzy różnymi fazami lub projektami rewitalizacyjnymi, które są realizowane w różnych okresach czasu. Efektywne wykorzystanie wyników

jednego projektu jako podstawy lub wsparcia dla kolejnych działań może przynieść dodatkowe korzyści społeczności lokalnej.

W poprzednich latach Gmina Nielisz pozyskiwała środki finansowe na działania mające na celu poprawę sytuacji Gminy w kilku płaszczyznach. Wśród zrealizowanych projektów znalazły się działania „miękkie” skierowane na aktywizację społeczeństwa oraz działania, których zadaniem była poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Nielisz. Działania podjęte w latach poprzednich przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 24. Projekty odpowiadające celom rewitalizacji zrealizowane przez Gminę Nielisz

Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Program/działanie/fundusz	Perspektywa
Odnawialne źródła energii w Gminie Nielisz	Gmina Nielisz	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 Działanie 4.1. Wsparcie wykorzystania OZE Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	2014-2020
Gmina Nielisz przyjazna środowisku naturalnemu	Gmina Nielisz	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 Działanie 4.1.Wsparcie wykorzystania OZE Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	2014-2020
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Nielisz	Gmina Nielisz	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 Działanie 5.2.Efektywność energetyczna sektora publicznego	2014-2020

		Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	
Wykonanie infrastruktury turystycznej w otoczcze zbiornika wodnego Nielisz	Gmina Nielisz	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego Działanie 7.1. Infrastruktura kultury i turystyki Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	2007-2013
"Szansa" - wspieranie aktywnej integracji na terenie Gminy Nielisz	Gmina Nielisz/Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nieliszu	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Działanie 7.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji Europejski Fundusz Społeczny	2007-2013
Promocja i informacja gospodarcza Gminy Nielisz	Gmina Nielisz	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego Działanie 2.4. Marketing gospodarczy Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	2007-2013
Budowa centrum wsi Nielisz	Gmina Nielisz	Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich Działanie 2.3. Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej	2004-2006
Rozwój infrastruktury turystycznej Powiatu zamojskiego i zapewnienie dostępu do	"Marynia"- Maria Ryń	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego Działanie 1.5. Dotacje inwestycyjne w dziedzinie turystyki	2007-2013

wysokiej jakości usług hotelarskich i gastronomicznych przez budowę schroniska "Marina" w Nieliszu		Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	
Rewitalizacja dworu w Stawie Noakowskim	Gmina Nielisz	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 Działanie 13.4. Rewitalizacja obszarów wiejskich Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	2014-2020
Modernizacja oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych	Gmina Nielisz	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Działanie 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty Europejski Fundusz Społeczny	2007-2013
Indywidualizacja bawi i uczy	Gmina Nielisz	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Działanie 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty Europejski Fundusz Społeczny	2007-2013

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie mapadotacji.gov.pl

Dzięki kontynuacji poprzednich projektów oraz realizacji nowych, zintegrowanych inicjatyw, skoncentrowanych na obszarze rewitalizacji, możliwe będzie wzmocnienie dotychczas uzyskanych efektów i przyśpieszenie procesu wyprowadzania wskazanego terenu ze stanu kryzysowego.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030 zapewnia zachowanie ciągłości programowej. W poprzedniej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 Gmina Nielisz prowadziła działania w obszarze wyznaczonym do rewitalizacji tj. "Rewitalizacja dworu w Stawie Noakowskim". W celu zwiększenia komplementarności, Gmina Nielisz zaplanowała realizację niektórych zadań „miękkich” w zrewitalizowanym budynku z poprzedniej perspektywy finansowej 2014-2020.

Komplementarnymi projektami realizowanymi w poprzednich latach, a mającymi swoją kontynuację w ramach planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych są projekty skierowane do lokalnej społeczności. Ponadto, projekty wskazane w niniejszym GPR będą stanowiły dopełnienie działań rewitalizacyjnych realizowanych do chwili obecnej.

Ponadto Gmina Nielisz realizowała projekt (nie wpisany na listę przedsięwzięć w ramach LPR), którego założenia były komplementarne z założeniami LPR (zgodnie z zapisami podrozdziału 1.1 niniejszego dokumentu).

Realizując obecny Program rewitalizacji Gmina Nielisz wykorzystywać będzie dotychczasowe doświadczenia w ramach realizacji projektów.

7.2.5. Komplementarność źródeł finansowania

Wszystkie projekty, które będą realizowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030 będą miały zapewnione finansowanie z różnych źródeł, w tym w szczególności: z budżetów własnych podmiotów zgłaszających, ze środków strukturalnych dostępnych w ramach perspektywy finansowej 2021-2027 (np. Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny a także programów krajowych), ze środków z budżetu krajowego (np. Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych, programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego). Oznacza to dywersyfikację źródeł finansowania dla uzyskania korzystnych efektów na obszarze rewitalizacji.

Program rewitalizacji w pierwszej kolejności zakłada wykorzystanie zewnętrznych źródeł finansowania, w tym funduszy UE dedykowanych

rewitalizacji. Kluczowe inwestycje będą realizowane ze środków programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027.

Pozyskiwanie funduszy na realizację założonych projektów będzie prowadzone z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania.

8. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Kluczowym warunkiem powodzenia procesu rewitalizacji poza zaangażowaniem społeczeństwa, które z tego procesu ma czerpać korzyści jest przeznaczenie odpowiednich środków finansowych pokrywających koszty rewitalizacji określonego obszaru. Pozyskanie wystarczających zasobów, które w sposób całkowity pokryją planowane inwestycje oraz działania społeczne jest kluczem do powodzenia procesu rewitalizacji. Nie mniej ważne jest, aby działania podejmowane w trakcie procesu rewitalizacji były ze sobą powiązane, a ich celem było osiągnięcie wielopłaszczyznowej poprawy sytuacji na objętym Programem obszarze.

W procesie wdrażania projektów rewitalizacyjnych istotna jest dywersyfikacja źródeł finansowania. Finansowanie z różnych źródeł sprawia, że realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie efektywna i bezpieczna (zwiększa szanse na powodzenie i pełną realizację założeń). Dywersyfikacja źródeł finansowania daje możliwość korzystania zarówno z funduszy komercyjnych (m.in. kredyty, pożyczki, obligacje komunalne), jak i niekomercyjnych (m.in. środki własne budżetu gminy, fundusze europejskie, środki budżetu Państwa). Przedsięwzięcia rewitalizacyjne mogą być realizowane przez różnorodne grupy podmiotów tj. przez podmioty z sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego. Na etapie realizacji zapisów GPR bardzo istotna jest współpraca różnych podmiotów gwarantująca powodzenie wdrażanych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

W przypadku niepozyskania dotacji na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wnioskodawcy podejmą próbę sfinansowania realizacji projektów korzystając m.in. z preferencyjnych pożyczek UE, kredytów

krajowych oraz programów krajowych. Planowany zakres projektów lub czas ich realizacji będzie zależny od uzyskania innych źródeł wsparcia.

Tabela 25. Szacunkowe ramy finansowe Programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych dla projektów podstawowych

Lp.	Tytuł projektu	Rodzaj projektu	Wnioskodawca	Okres realizacji	Szacowana wartość projektu [zł]	Źródła finansowania		
						Publiczne	Prywatne	Fundusze UE
1	Utworzenie kompleksu sportowo-rekreacyjnego w miejscowości Nawóz wraz z infrastrukturą techniczną i obiektami towarzyszącymi	infrastrukturalny	Gmina Nielisz	2024-2027	10 000 000,00	1 500 000,00		8 500 000,00
2	Organizacja wydarzeń sportowo-rekreacyjnych w obszarze rewitalizacji	„miękki”	Gmina Nielisz, GOK	2024-2030	170 000,00	25 500,00		144 500,00
3	Organizacja przedsięwzięć adresowanych do osób w wieku 60+ „Aktywny senior”	„miękki”	Gmina Nielisz, GOK, BPGN	2024-2030	80 000,00	12 000,00		68 000,00
4	Organizacja przedsięwzięć z zakresu poprawy bezpieczeństwa	„miękki”	Gmina Nielisz, SP Nielisz, SP Złojec	2024-2030	30 000,00	4 500,00		25 500,00
5	Organizacja przedsięwzięć dla rodziców	„miękki”	Gmina Nielisz, GOPS, SP Nielisz, SP Złojec	2024-2030	30 000,00	4 500,00		25 500,00
6	Organizacja przedsięwzięć ekologicznych	„miękki”	Gmina Nielisz, GOK, BPGN	2024-2030	30 000,00	4 500,00		25 500,00
7	Organizacja przedsięwzięć aktywizujących dla osób bezrobotnych	„miękki”	Gmina Nielisz, GOPS	2024-2030	50 000,00	7 500,00		42 500,00
8	Organizacja przedsięwzięć na rzecz rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej	„miękki”	Gmina Nielisz, GOPS	2024-2030	50 000,00	7500,00		42500,00
9	Modernizacja i przebudowa dróg	infrastrukturalny	Gmina Nielisz	2024	2 105 000,00	105 250,00		1 999 750,00

	Gminy Nielisz w miejscowości Nawóz oraz Nielisz							
10	Wymiana nieenergooszczędnych opraw oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Nielisz	infrastrukturalny	Gmina Nielisz	2024	1 250 200,00	250 040,00		1 000 160,00

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o.

Tabela 26. Szacunkowe ramy finansowe Programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych dla pozostałych dopuszczalnych projektów

Lp.	Tytuł projektu	Rodzaj projektu	Wnioskodawca	Okres realizacji	Szacowana wartość projektu [zł]	Źródła finansowania		
						Publiczne	Prywatne	Fundusze UE
1	Budowa pasywnego budynku użyteczności publicznej w miejscowości Nielisz	infrastrukturalny	Gmina Nielisz	2024-2025	10 000 000,00	500 000,00		9 500 000,00
2.	Wspieranie działalności indywidualnych artystów, zespołów regionalnych, Kół Gospodyń Wiejskich z podobszarów obszaru rewitalizacji w realizacji przedsięwzięć integrujących i aktywizujących lokalną społeczność	„miękki”	Gmina Nielisz, grupy artystyczne, zespół, artyści indywidualni, Koła Gospodyń Wiejskich	2024-2030	50 000,00	25 000,00		25 000,00
3	Współpraca z organizacjami i instytucjami kultury w zakresie wspólnych działań na rzecz wspierania inicjatyw kulturalnych w podobszarach obszaru rewitalizacji, które będą miały na celu zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym	„miękki”	Gmina Nielisz, organizacje pozarządowe, instytucje kultury	2024-2030	50 000,00	10 000,00		40 000,00

4	Podnoszenie poziomu wiedzy mieszkańców o tradycji, historii i kulturze Gminy Nielisz oraz podobszarów obszaru rewitalizacji – organizacja obchodów świąt okolicznościowych, spotkania tematyczne, rajdy piesze/rowerowe w celu odwiedzenia gminnych zabytków i miejsc pamięci, zaangażowanie mieszkańców w dbanie o miejsca pamięci, zabytki, kultywowanie zanikających lokalnych tradycji	„miękki”	Gmina Nielisz, organizacje pozarządowe, instytucje kultury	2024-2030	50 000,00	10 000,00	40 000,00
5	Wspieranie działalności organizacji pozarządowych działających w sferze społecznej w inicjatywach integrujących i aktywizujących lokalną społeczność oraz umożliwiających wdrożenie innowacyjnych rozwiązań problemów społecznych	„miękki”	Gmina Nielisz, GOPS, organizacje pozarządowe sfery społecznej	2024-2030	50 000,00	10 000,00	40 000,00
6	Włączenie mieszkańców podobszarów obszaru rewitalizacji w rozszerzenie oferty przedsięwzięć edukacyjnych, kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych w nowo utworzonym kompleksie sportowo-rekreacyjnym w miejscowości Nawóz oraz innych obiektach	„miękki”	Gmina Nielisz, organizacje pozarządowe, instytucje kultury	2024-2030	20 000,00	20 000,00	

	użyteczności publicznej podobszarów – przeprowadzenie konsultacji wśród mieszkańców, analiza potrzeb, gromadzenie pomysłów i propozycji, włączanie mieszkańców w czynną organizację przedsięwzięć							
7	Piknik wiosenny – spotkania miłośników ogrodów w okresie wiosennym, wymiana sadzonek, siewek, bulw kwiatowych, spotkania ze specjalistami z zakresu ogrodnictwa i ekologii, wspólne sadzenie roślin w wyznaczonej pod ten cel przestrzeni publicznej podobszarów obszaru rewitalizacji	„miękki”	Gmina Nielisz	2024-2030	30 000,00	20 000,00		10 000,00
8	Wspólne dbanie o zielen publiczną – wyznaczenie przez Gminę skwerów i innych miejsc zielonych, o które dbać będą mieszkańcy podobszarów obszaru w ramach inicjatywy społecznej. Wspieranie ich działań poprzez zapewnienie sprzętu, narzędzi, sadzonek roślin, środków ochrony, organizację spotkań ze specjalistami z zakresu ogrodnictwa, promowanie wykorzystania naturalnych metod pielęgnacji roślin,	„miękki”	Gmina Nielisz	2024-2030	20 000,00	20 000,00		

	zbierania wody deszczowej. Działanie realizowane wspólnie z organizacjami pozarządowymi oraz nieformalnymi grupami mieszkańców.							
9	Wspólne spacerory sąsiedzkie – coroczna organizacja cyklu spacerów dla mieszkańców podobszarów obszaru rewitalizacji, zakończonych wspólnym poczęstunkiem	„miękki”	Gmina Nielisz	2024-2030	10 000,00	10 000,00		
10	Letni festyn rodzinny – wydarzenie rekreacyjne, połączone z występami artystycznymi, pokazami, jarmarkiem, zawodami dla rodzin, zorganizowane w obrębie podobszarów obszaru rewitalizacji	„miękki”	Gmina Nielisz	2024-2030	30 000,00	10 000,00	20 000,00	
11	Promocja podejmowania i realizacji inicjatyw gospodarczych w sferze pozarolniczej, w tym w branży turystycznej (np. usługi agroturystyczne, rękodzieło artystyczne, pamiątkarstwo, agroturystyka, rolnictwo ekologiczne)	„miękki”	Gmina Nielisz, przedsiębiorcy	2024-2030	30 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00
12	Promocja podobszarów obszaru rewitalizacji jako miejsca	„miękki”	Gmina Nielisz, przedsiębiorcy	2024-2030	25 000,00.	10 000,00	15 000,00	

	atrakcyjnego turystycznie							
--	------------------------------	--	--	--	--	--	--	--

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o.

9. STRUKTURA ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Gminny Program Rewitalizacji wymaga odpowiedniego systemu wdrażania i zarządzania, ze względu na swoją złożoność. Konieczne jest odpowiednie przygotowanie informacyjne i aktywna partycypacja wszystkich interesariuszy rewitalizacji. Gminny Program Rewitalizacji jest narzędziem niezbędnym do rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy. Jednak, żeby jego realizacja przyniosła oczekiwane efekty potrzebne jest sukcesywne wdrażanie wyznaczonych przedsięwzięć i stały monitoring ich realizacji.

Wdrażanie GPR, oparte jest na wsparciu realizacji projektów stworzonych z myślą osiągnięcia celów spójnych z celami strategicznymi oraz operacyjnymi przewidzianymi w GPR. Lista projektów zaplanowanych do realizacji w ramach wdrażania GPR ma charakter listy otwartej. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaplanowane w Programie rewitalizacji lub zakwalifikowane przez Program jako dopuszczalne mają bardzo zróżnicowany charakter. Do zakwalifikowania dowolnego projektu jako projektu spełniającego kryteria projektu rewitalizacyjnego, niezbędne będzie wskazanie w jaki sposób projekt proponowany przez podmiot wykonawczy, realizuje cel strategiczny bądź cele operacyjne GPR ze szczególnym uwzględnieniem informacji o tym w jaki sposób pomaga rozwiązywać problemy wskazane w diagnozie obszaru przygotowanej na potrzeby GPR.

System zarządzania Programem zaprojektowany został z uwzględnieniem istniejących rozwiązań organizacyjnych, które działają w Urzędzie Gminy Nielisz, a ponadto zorientowano go na realizację zasad partycypacji, współdecydowania i partnerstwa.

Strukturalnie za tematykę rewitalizacji odpowiedzialne będą następujące organy i jednostki:

- Rada Gminy – zgodnie z przepisami ustaw ustrojowych regulujących zasady działania jednostek samorządu terytorialnego, uchwała ona program rewitalizacji, akceptuje jego zmiany, zatwierdza środki finansowe na przedsięwzięcia rewitalizacyjne w budżecie Gminy,
- Wójt Gminy Nielisz – organ wykonawczy w Gminie, odpowiedzialny za wdrażanie Programu rewitalizacji, uwzględniający procesy rewitalizacji w projektowaniu budżetu Gminy,
- Zespół Zadaniowy ds. Rewitalizacji (gminne jednostki organizacyjne) – powołane zarządzeniem, jako aparat pomocniczy, za pomocą którego Wójt Gminy Nielisz wykonuje swoje zadania w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej i infrastruktury przestrzennej,
- Komitet Rewitalizacji – powołany niezwłocznie po podjęciu przez Radę Gminy Nielisz uchwały określającej zasady wyznaczenia oraz działania Komitetu Rewitalizacji.

Osobą odpowiedzialną za funkcjonowanie tej struktury jest Wójt Gminy Nielisz.

Zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji to proces, w którym głównym celem jest zbudowanie odpowiedniego partnerstwa między koordynatorem procesu – Urzędem Gminy Nielisz a innymi podmiotami uczestniczącymi w rewitalizacji bezpośrednio lub pośrednio. Właściwe zarządzanie Programem ma ułatwić realizację poszczególnych przedsięwzięć, a tym samym doprowadzić do osiągnięcia wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych.

Za przygotowanie dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji odpowiedzialny jest Wójt Gminy Nielisz, który powierzył opracowanie dokumentu firmie zewnętrznej.

Za zarządzanie i wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji oraz monitorowanie i przedstawianie okresowych ocen z postępu jego realizacji odpowiedzialny jest Wójt. Wójt pełni rolę nadzorczą nad całym procesem rewitalizacji, jego zadania wykonywane są we współpracy z powołanym przez niego organem, którym będzie Zespół Zadaniowy ds. Rewitalizacji - gminne jednostki organizacyjne, przez co nie przewiduje się dodatkowych kosztów na zarządzanie Programem. Kierowanie zespołu powierzono jednostce Urzędu Gminy Nielisz, która posiada doświadczenie w opracowywaniu i realizacji

Programu rewitalizacji jak również ma wieloletnie doświadczenie w budowaniu dokumentów strategicznych, realizacji działań społecznych oraz przygotowaniu i realizacji projektów współfinansowanych ze środków UE.

Zadania Zespołu Zadaniowego ds. Rewitalizacji:

- identyfikacja problemów i potrzeb obszaru rewitalizacji i wskazywanie możliwości eliminowania problemów obszaru,
- diagnozowanie lokalnych potencjałów występujących na terenie obszaru rewitalizacji,
- gromadzenie, dostarczanie i analizowanie danych niezbędnych w procesie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji,
- weryfikacja i opiniowanie wyników prac i wniosków z przeprowadzonego badania delimitacyjnego dla Gminy Nielisz,
- udział w formułowaniu założeń Gminnego Programu Rewitalizacji oraz celów strategicznych i operacyjnych,
- weryfikacja, aktualizacja, wdrożenie i nadzór nad Gminnym Programem Rewitalizacji,
- konsultowanie i opiniowanie dokumentów wewnętrznych sporządzonych w trakcie prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji,
- weryfikacja zgodności założeń Gminnego Programu Rewitalizacji z aktualnymi wymaganiami aktów normatywnych, w tym procedur obowiązujących w programach finansowania działań rewitalizacyjnych ze środków zewnętrznych,
- reprezentowanie Gminy w zakresie dotyczącym opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji,
- inspirowanie i zgłaszanie projektów rewitalizacyjnych w zakresie poszczególnych obszarów, w tym zwłaszcza społecznych, jak również gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych,
- analiza i opiniowanie zgłoszonych projektów rewitalizacyjnych, zwłaszcza w odniesieniu do potrzeb obszaru rewitalizacji,
- upowszechnianie informacji o Gminnym Programie Rewitalizacji za pośrednictwem mediów oraz zasobów własnych Urzędu Gminy Nielisz,

- kreowanie, opiniowanie i wdrażanie narzędzi komunikacji i partycypacji ze społecznością lokalną,
- udział w konsultacjach społecznych w trakcie prac nad opracowywaniem Gminnego Programu Rewitalizacji i nadzór nad nimi,
- weryfikacja i opiniowanie wyników prac i wniosków z konsultacji społecznych w trakcie prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji,
- zapewnienie skuteczności funkcjonowania systemu zarządzania procesem rewitalizacji,
- współpraca przy wdrażaniu projektów rewitalizacyjnych w ramach danego obszaru oraz koordynacja działań leżących w zakresie kompetencji reprezentowanej jednostki,
- opiniowanie i rekomendowanie propozycji zmian Gminnego Programu Rewitalizacji,
- monitorowanie projektów realizowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji na poziomie danego wydziału, czy jednostki organizacyjnej,
- nadzór nad realizacją projektów rewitalizacyjnych, analizowanie ich skuteczności, usuwanie przyczyn występowania problemów,
- planowanie, organizowanie i przeprowadzenie monitoringu i ewaluacji,
- inicjowanie działań korygujących i zapobiegawczych.

Zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, przed uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacji, Rada Gminy podejmuje uchwałę w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

Wójt Gminy Nielisz niezwłocznie po podjęciu przez Radę Gminy Nielisz uchwały określającej zasady wyznaczenia oraz działania Komitetu Rewitalizacji, powoła w drodze zarządzenia Komitet Rewitalizacji. Komitet Rewitalizacji będzie stanowił forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy Nielisz w sprawach dotyczących prowadzenia oceny rewitalizacji oraz będzie pełnić funkcję opiniodawczo-doradczą Wójta Gminy Nielisz.

Rolą Komitetu Rewitalizacji będzie doradzanie Wójtowi w zakresie dbałości o prawidłową realizację GPR oraz prowadzenie dialogu między interesariuszami procesu rewitalizacji a organami Gminy. Zasady

wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji określa Rada Gminy w drodze uchwały, zapewniając wyłanianie przez interesariuszy jego przedstawicieli. Podjęcie uchwały w tej sprawie poprzedza przeprowadzenie konsultacji społecznych. Do minimalnego zakresu uprawnień i zadań Komitetu należeć będzie zaopiniowanie, sporządzonej przez Wójta, oceny aktualności i stopnia realizacji GPR. Do pozostałych zadań Komitetu należeć będą m.in.: podejmowanie działań mających wpływ na proces rewitalizacji na każdym etapie i poziomie prac nad Programem, sprawowanie nadzoru, monitorowanie i ewaluacja działań rewitalizacyjnych.

Struktura powołania Komitetu Rewitalizacji:

1. Określenie zasad wyznaczenia składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji:
 - a) projekt uchwały,
 - b) konsultacje społeczne projektu uchwały,
 - c) podjęcie uchwały,
 - d) nabór kandydatów.
2. Powołanie Komitetu Rewitalizacji:
 - a) zarządzenie Wójta w sprawie powołania Komitetu Rewitalizacji.

W Komitecie Rewitalizacji zapewniona będzie reprezentatywność kluczowych grup interesariuszy (mieszkańcy, organizacje społeczne, przedstawiciele przedsiębiorców) oraz wrażliwych grup wiekowych mieszkańców (seniorzy, młodzież). W skład Komitetu wejdą interesariusze rewitalizacji (określeni w art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji):

- a) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczysti nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze,
- b) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt a),
- c) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą,
- d) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne,

- e) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- f) organy władzy publicznej,
- g) podmioty, inne niż wymienione w pkt f), realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Projekty będą realizowane zgodnie z uchwaloną przez Radę Gminy Nielisz Wieloletnią Prognozą Finansową (WPF). Spójność niniejszego Programu z WPF zapewnił ma efektywną realizację zaplanowanych, zhierarchizowanych i ujętych ww. Programie.

Proces rewitalizacji jest zadaniem własnym Gminy i prowadzony jest w związku z tym głównie poprzez Urząd Gminy Nielisz przy współpracy z interesariuszami, dlatego zarządzanie realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji nie będzie generowało kosztów. Całość procesu wdrażania, monitoringu i ewaluacji będzie realizowana przez pracowników Urzędu Gminy Nielisz, w ramach obowiązków służbowych, w związku z czym nie przewiduje się ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z obsługą procesu. Również praca w ramach Komitetu Rewitalizacyjnego będzie miała charakter społeczny, zatem nie będzie wymagała rezerwowania środków finansowych w budżecie Gminy Nielisz.

Tabela 27. Harmonogram zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji

Nazwa zadania	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Uchwalenie GPR							
Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych							
Ocena stopnia realizacji z możliwością dokonywania w nim stosownych zmian							
Ewaluacja śródkresowa wraz z raportem							
Sprawozdania z realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych							

Ewaluacja ex-post wraz z raportem								
-----------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o.

10. MECHANIZM WŁĄCZANIA INTERESARIUSZY W PROCES REWITALIZACJI, W TYM W RAMACH KOMITETU REWITALIZACJI

Partycypacja społeczna jest jedną z podstawowych zasad, w oparciu o którą powstał niniejszy dokument. GPR tworzony był w warunkach pełnej partycypacji społeczności lokalnej zarówno przy opracowywaniu Programu jak i projektów rewitalizacji, co daje podstawę do wspólnego działania mieszkańców i władz lokalnych.

Udział mieszkańców w procesie rewitalizacyjnym (partycypacyjny model rewitalizacji) oznacza, że administracja samorządowa używa zróżnicowanych narzędzi, zarówno w celu pozyskania informacji od mieszkańców, jak również umiejętnego włączania ich w działania istotne z punktu widzenia interesu Gminy.

Podczas opracowywania Programu rewitalizacji zorganizowano spotkania, w których udział brali wszyscy interesariusze procesu rewitalizacji w Gminie Nielisz tj. pracownicy Urzędu Gminy Nielisz, przedstawiciele lokalnej społeczności, mieszkańcy i przedsiębiorcy. Spotkania konsultacyjne prowadzone były przez zewnętrznych ekspertów. Udzielali oni informacji z zakresu problematyki rewitalizacji oraz zaangażowani byli w proces pozyskiwania informacji od mieszkańców poprzez przeprowadzanie z mieszkańcami wywiadów w formie ankiet. Rola doradców nie ograniczała się tylko do spotkań, polegała również na zapewnieniu ciągłego kontaktu telefonicznego i e-mailowego. W ramach partycypacji społecznej prowadzono badania ankietowe dotyczące pogłębionej analizy problemów obserwowanych w obszarze rewitalizacji.

Art. 5 ust. 2 pkt 6 Ustawy o rewitalizacji nakazuje, aby w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji zapewnić możliwość wypowiedzenia się przez interesariuszy. Służą temu przede wszystkim badania ankietowe, w których może wziąć udział najszersza grupa mieszkańców gminy.

Art. 5 ust. 1, mówi wprost, że „partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy”. Uczestnicy procesu rewitalizacji powinni brać udział w powstawaniu GPR od samego początku, od momentu przygotowywania całego procesu.

Partycypacja w rewitalizacji uznawana jest za wzajemną komunikację pomiędzy różnymi grupami społecznymi, podczas której uczestnicy mają możliwość przedstawienia swoich propozycji, wpłynięcia na podejmowane w danym temacie decyzje, a następnie udział w ich realizacji. Istotą tych działań jest zaprogramowanie takich przedsięwzięć, które zaspokajają będą faktyczne potrzeby społeczności lokalnej. Rewitalizacja prowadzona ma być nie tylko przez podmioty publiczne, lecz przez wszystkich uczestników tego procesu i podmioty, których szeroko pojęte interesy spotykają się na obszarze rewitalizacji.

Przed przystąpieniem do zbierania danych do opracowania diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji odbyło się spotkanie w Urzędzie Gminy Nielisz, w którym udział wzięli pracownicy odpowiedzialni za przygotowanie GPR. Uczestnicy spotkania zostali wprowadzeni w zagadnienia dotyczące procesu rewitalizacji oraz odpowiadali na pytania dotyczące problemów i zjawisk kryzysowych w Gminie.

W terminie od dnia 07.09.2022 r. do dnia 07.10.2022 r. przeprowadzono konsultacje społeczne projektu uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Informacja o konsultacjach społecznych została opublikowana na 7 dni przed ich rozpoczęciem. W ramach konsultacji społecznych (zgodnie z ustawą o rewitalizacji) zebrano uwagi za pomocą formularzy papierowych i elektronicznych, a także możliwe było zgłoszenie uwag w postaci ustnej do pracowników Urzędu Gminy Nielisz. Udostępniono

formularz do zgłaszania uwag w formie papierowej i elektronicznej nt. granic obszaru rewitalizacji oraz ankietę konsultacyjną.

Konsultacje społeczne prowadzone były w formie:

1. Zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej za pomocą formularzy.

Formularz zgłaszania uwag dostępny był od dnia 07.09.2022 r.:

- a) w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Nielisz pod adresem internetowym <https://ugnielisz.bip.lubelskie.pl>
- b) na stronie Gminy Nielisz pod adresem internetowym nielisz.pl
- c) w pokoju nr 16 Urzędu Gminy Nielisz,
- d) podczas spotkania konsultacyjnego, o którym mowa w pkt 4.

2. Zbierania uwag ustnych:

Zbieranie uwag ustnych było możliwe od dnia 07.09.2022 r. do dnia 07.10.2022 r.

- a) w Urzędzie Gminy Nielisz pokój nr 16 w godzinach pracy Urzędu,
- b) podczas spotkania konsultacyjnego, o którym mowa w pkt 4.

3. Ankiety w postaci papierowej lub elektronicznej.

Ankieta dostępna była od dnia 07.09.2022 r.:

- a) w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Nielisz pod adresem internetowym <https://ugnielisz.bip.lubelskie.pl>
- b) na stronie Gminy Nielisz pod adresem internetowym nielisz.pl
- c) w pokoju nr 16 Urzędu Gminy Nielisz,
- d) podczas spotkania konsultacyjnego, o którym mowa w pkt 4.

4. Otwartego spotkania konsultacyjnego ekspertów z mieszkańcami Gminy Nielisz umożliwiającego prezentację głównych założeń i propozycji do uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, a także zgłaszanie uwag, opinii i propozycji.

Otwarte spotkanie konsultacyjne odbyło się w sali narad budynku Urzędu Gminy Nielisz w dniu 16.09.2022 r. w godzinach 10.00-12.00.

Przedmiotem konsultacji było poznanie opinii mieszkańców Gminy Nielisz na temat granic wyznaczonego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Konsultacje społeczne przeprowadzone zostały na podstawie art. 5a ust. 1, art. 30 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40) oraz art. 11 ust. 3 w związku z art. 6 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2021 r. poz. 485).

Konsultacje społeczne zostały podsumowane raportem, który został opublikowany na stronie BIP Urzędu Gminy Nielisz.

Komitet Rewitalizacji

W terminie od dnia 08.11.2023 r. do dnia 12.12.2023 r. przeprowadzono konsultacje społeczne projektu uchwały Rady Gminy Nielisz w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Otwarte spotkanie konsultacyjne odbyło się w dniu 21.11.2023 r. w godzinach 10.00-11.00 w Urzędzie Gminy Nielisz. Po zakończonych konsultacjach opracowano raport z przeprowadzonych konsultacji społecznych.

W procesie konsultacji uruchomiono badanie ankietowe służące poznaniu opinii publicznej dotyczącej określania zasad wyznaczania składu i działania Komitetu Rewitalizacji. Ankieta miała charakter anonimowy. Badanie prowadzono z użyciem formularza ankiety umieszczonej na stronie internetowej oraz w siedzibie Urzędu Gminy Nielisz. W trakcie trwania konsultacji wpłynęło 5 ankiet. Z analizy przedłożonych ankiet wynika, że ankietowani mieszkańcy są świadomi dziejących się procesów rewitalizacji, jednakże ich zdaniem interesariusze za mało wyrażają zainteresowania i zaangażowania w proces Komitetu Rewitalizacji. W większości zgadzają się z regulaminem określającym zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji Gminy.

Do Urzędu Gminy nie wpłynął żaden formularz zgłaszania uwag. Ponadto w spotkaniu zaplanowanym w dniu 21.11.2023 r. uczestniczyło 5 osób. Na spotkaniu omówiony został projekt uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Padły wstępne deklaracje uczestnictwa w otwartym naborze do Komitetu Rewitalizacji, który ogłoszony zostanie po uchwaleniu konsultowanego

projektu uchwały. Żaden z uczestników nie wniósł zastrzeżeń co do zapisów projektu uchwały.

W ramach konsultacji, których podsumowanie zawiera raport udostępniony do wiadomości publicznej, zapewniony został udział różnych grup interesariuszy procesu rewitalizacji. Przeprowadzone konsultacje społeczne dotyczące projektu uchwały Rady Gminy Nielisz w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji pozwoliły poznać opinie i uwagi interesariuszy rewitalizacji odnośnie proponowanych zasad wyznaczania składu oraz działania Komitetu Rewitalizacji.

Badanie ankietowe

W dniach od 4.10.2023 do 18.10.2023 r. zostało przeprowadzone badanie ankietowe wśród interesariuszy procesu rewitalizacji (m.in. mieszkańcy, przedsiębiorcy).

Celem badania ankietowego była pogłębiona diagnoza problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych obserwowanych w obszarze rewitalizacji. Ankieta dostępna była w formie papierowej w Urzędzie Gminy Nielisz oraz na stronie internetowej: <https://ugnielisz.bip.lubelskie.pl>. Respondenci mogli wypełnić formularz w dogodnym dla siebie miejscu i czasie, co zwiększa liczbę osób gotowych wziąć udział w badaniu. Ważne jest również wysokie poczucie anonimowości. W badaniu łącznie wzięło udział 19 osób.

W dniu 16.11.2023 roku w Urzędzie Gminy Nielisz odbyło się spotkanie podczas którego rozmawiano na temat działań, jakie należy podjąć aby wyznaczony obszar zdegradowany/rewitalizacji wyprowadzić ze stanu kryzysowego.

Od 4.12.2023 r. do 20.12.2023 r. mieszkańcy i główni interesariusze mogli zgłaszać swoje pomysły i przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które pozwolą na wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego.

Wypełnione karty można było składać:

- drogą elektroniczną do Urzędu Gminy Nielisz, o treści: „Zgłoszenie przedsięwzięcia rewitalizacyjnego”,

- drogą korespondencyjną na adres Urząd Gminy Nielisz, z dopiskiem: „Zgłoszenie przedsięwzięcia rewitalizacyjnego”,
- bezpośrednio w Urzędzie Gminy Nielisz, pokój nr 16, w godzinach pracy Urzędu.

W ramach otwartego naboru przedsięwzięć wpłynęło 3 formularze przedsięwzięć, z których każdy z nich został wpisany na listę przedsięwzięć podstawowych.

W dniu 22.12.2023 r. miało miejsce spotkanie, którego celem było wspólne wypracowanie wizji obszaru po procesie rewitalizacji.

Dyskusja dotyczyła stworzenia wizji jako obrazu przyszłości obszaru rewitalizacji. Podczas spotkania została wypracowana propozycja wizji wprowadzania obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego, a także propozycje kierunków działań. Podczas spotkania zostały również omówione wszystkie zgłoszone przedsięwzięcia rewitalizacyjne do ujęcia w Gminnym Programie Rewitalizacji.

Konsultacje społeczne dotyczące projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030.

W dniach od 24.01.2024 r. do 27.02.2024 r. przeprowadzone zostały konsultacje społeczne dotyczące projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030 w następujących formach:

- zbierania uwag, opinii i propozycji w formie papierowej lub elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego, który był dostępny w formie papierowej w Urzędzie Gminy Nielisz, w formie elektronicznej na stronie www.nielisz.pl
- zbierania uwag ustnych od dnia 24.01.2024 r. do dnia 27.02.2024 r. w Urzędzie Gminy Nielisz pokój nr 16, w godzinach pracy Urzędu.
- otwartego spotkania konsultacyjnego, które zaplanowane było 9.02.2024 r. w Urzędzie Gminy Nielisz (Sala Narad) z mieszkańcami Gminy Nielisz i innymi interesariuszami, którego celem była prezentacja projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030, a także zebranie uwag i opinii.

Po zakończonych konsultacjach opracowany został raport z przeprowadzonych konsultacji społecznych dotyczących projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030.

Przez cały okres tworzenia Programu rewitalizacji na stronie internetowej Urzędu Gminy Nielisz zamieszczano najważniejsze informacje dotyczące postępu prac oraz możliwości włączenia się w proces rewitalizacji.

Istotnym dla powodzenia procesu rewitalizacji zagadnieniem było budowanie świadomości interesariuszy Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Nielisz na lata 2024-2030 poprzez działania w sferze komunikacji społecznej. W ramach realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nielisz partycypacja społeczna obejmowała działania o charakterze konsultacyjno-informacyjnym, które dotyczyły przygotowania dokumentu jak również przygotowania projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Na etapie wdrażania Programu rewitalizacji przewiduje się wprowadzenie wielu działań związanych z komunikacją społeczną. Podstawowym elementem będzie publikowanie na stronie internetowej Urzędu Gminy Nielisz i w biuletynie informacji publicznej Urzędu Gminy Nielisz bieżących informacji o stanie realizacji przedsięwzięć w ramach Programu rewitalizacji.

Przewiduje się także prowadzenie cyklicznych badań jakościowych w formie ankiety elektronicznej oraz papierowej służącej badaniu aktualnych potrzeb i problemów na obszarze rewitalizacji oraz ocenie wskaźników stopnia realizacji celów rewitalizacji. W ramach zapewnienia aktywnego udziału różnych grup interesariuszy w procesie wdrażania i monitorowania Programu rewitalizacji przewiduje się także organizację otwartych spotkań sprawozdawczych z realizacji Programu rewitalizacji oraz spotkań informujących i włączających społeczność w działania związane z realizacją projektów rewitalizacyjnych. Otwarte spotkania będą stanowiły możliwość wymiany wiedzy i dobrych praktyk z zakresu realizacji różnorodnych projektów oraz będą mogły służyć nawiązywaniu nowych partnerstw i wdrażania nowych pomysłów usprawniających realizację Programu.

W celu efektywnego prowadzenia działań komunikacyjnych i partycypacyjnych wśród społeczności lokalnej planuje się realizację następujących czynności:

- rozwój i aktualizacja zakładki na stronie Urzędu Gminy Nielisz dedykowanej rewitalizacji i wdrażaniu GPR, na której publikowane będą bieżące wiadomości o projektach i Programie,
- wykorzystanie mediów społecznościowych w zakresie komunikowania o realizacji projektów, jak i bieżących wiadomości,
- publikacja tekstów w mediach, m.in. na lokalnych portalach internetowych.

11. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GPR

11.1. Monitoring Programu

Skuteczność działań podjętych w procesie rewitalizacji uzależniona jest od efektów, jakie zostaną osiągnięte szczególnie, w wymiarze społecznym, dlatego niezmiernie ważne jest monitorowanie poprawy sytuacji w obrębie obszaru rewitalizowanego oraz poza tym obszarem. Poprawa sytuacji społecznej mieszkańców Gminy Nielisz będzie monitorowana poprzez ankiety i spotkania przeprowadzane po realizacji określonych przedsięwzięć. Pozwoli to zaobserwować zmiany, jakie nastąpiły w przestrzeni społecznej, świadomości mieszkańców oraz na terenie obszaru rewitalizacji i poza tym obszarem.

Istotnym elementem skutecznego prowadzenia procesu rewitalizacji jest system monitorowania oraz ocena realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030. Za wdrażanie i monitoring Gminnego Programu Rewitalizacji odpowiadać będzie powołany Zespół Zadaniowy ds. Rewitalizacji. W celu sprawdzenia efektywności prowadzonych działań zakłada się przeprowadzenie analizy stopnia realizacji zakładanych celów. Prowadzenie monitoringu pozwala na weryfikację i reakcję w przypadku występowania negatywnych zjawisk, a także wprowadzenie aktualizacji dokumentu, o ile zajdzie taka potrzeba.

Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji wymaga nadzoru nad postępowaniem prac oraz oceny podejmowanych działań. Istotną rolę w tym procesie pełni ewaluacja. Pozwala ona na obiektywną ocenę działań podejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Dostarcza informacji zwrotnych o efektach realizowanych przedsięwzięć, dzięki czemu umożliwia zwiększenie ich skuteczności i efektywności. Ewaluacja jest badaniem prowadzonym systematycznie podczas całego wieloletniego procesu rewitalizacji za pomocą zróżnicowanych metod i technik badawczych. Dzięki temu możliwe jest oszacowanie jakości prowadzonych działań i ich wpływu na społeczeństwo. Ewaluacja jest nie tylko narzędziem służącym do oceny realizowanych działań, ale także poprzez ustalanie związków między nakładami a końcowym rezultatem pozwala określić mechanizmy odpowiedzialne za powodzenie lub porażkę podjętych działań.

Monitoring Programu przejawia się w czterech płaszczyznach:

1. Monitorowanie podstawowych parametrów Gminnego Programu Rewitalizacji na etapie przyjęcia Programu oraz późniejszych jego aktualizacji.
2. Monitorowanie stopnia realizacji celów.
3. Monitorowanie skutków realizacji Programu poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji.
4. Bieżący monitoring poziomu wdrażania Programu – stopień realizacji poszczególnych projektów.

Monitoring procesu rewitalizacji stanowi procedurę systematycznego rejestrowania postępów procesu rewitalizacji na podstawie realizacji działań i powstawania produktów tych działań. Monitoring prowadzony w odniesieniu do realizowanych przedsięwzięć będzie polegał na pozyskiwaniu informacji na temat postępów z realizacji oraz kontroli założeń. Ponadto kontrolowane będą aspekty finansowe przedsięwzięć w kontekście zapewnienia trwałości osiągniętych rezultatów.

Raport monitoringowy będzie przygotowywany corocznie przez Zespół Zadaniowy ds. Rewitalizacji we współpracy z Komitetem Rewitalizacji.

Sprawozdawczość za dany rok zostanie opracowana do 31 marca następnego roku kalendarzowego.

W ramach ewaluacji okresowej przeprowadzane będą następujące czynności:

1. Pracownik referatu merytorycznego lub kierownik jednostki organizacyjnej, odpowiedzialny za realizację danego zadania zapisanego w GPR, sporządza sprawozdanie z realizacji w formie karty zadań i ankiety ewaluacyjnej tego zadania, uwzględniające w szczególności poziom osiągnięcia zakładanych wskaźników realizacji przedsięwzięcia oraz jego oddziaływanie na mieszkańców obszaru rewitalizacji.
2. Wypełnioną kartę zadania i ankietę ewaluacyjną za ubiegły rok pracownik referatu merytorycznego lub kierownik jednostki organizacyjnej przekazuje do Zespołu Zadaniowego ds. Rewitalizacji.
3. Zespół Zadaniowy ds. Rewitalizacji przeprowadza badanie przy pomocy ankiety ewaluacyjnej wśród podmiotów prywatnych i publicznych (innych niż jednostki gminne). Badanie służy ocenie poziomu osiągnięcia zakładanych wskaźników realizacji przedsięwzięcia oraz jego oddziaływanie na mieszkańców obszaru rewitalizacji.
4. Zespół Zadaniowy ds. Rewitalizacji sprawdza wypełnione karty zadań i ankiety ewaluacyjne pod względem kompletności informacji i w przypadku stwierdzenia uchybień, odsyła ją do właściwego kierownika referatu lub kierownika jednostki organizacyjnej w celu naniesienia poprawek.
5. Poprawnie wypełnione ankiety ewaluacyjne zostają skompletowane i poddane analizie.
6. Zespół Zadaniowy ds. Rewitalizacji na podstawie informacji zawartych w kartach zadań i ankietach ewaluacyjnych przygotowuje zbiorczy raport, który przekazuje Wójtowi Gminy Nielisz.
7. Wójt Gminy Nielisz zatwierdza raport i przekazuje go Komitetowi Rewitalizacyjnemu. Raport będzie stanowił podstawę sformułowania zaleceń na kolejne lata wdrażania GPR.
8. Komitet Rewitalizacyjny opiniuje raport i przekazuje swoje uwagi i zalecenie Wójtowi Gminy.

9. Wójt Gminy Nielisz po uzyskaniu opinii Komitetu Rewitalizacyjnego przekazuje go niezwłocznie Radzie Gminy.

11.2. Ocena skuteczności działań rewitalizacyjnych

Stałe monitorowanie procesów zachodzących w przestrzeni obszaru zdegradowanego daje możliwość rozpoznania kierunków oraz bieżących potrzeb interesariuszy rewitalizacji. Skuteczność procesu rewitalizacji jest możliwa do zweryfikowania dzięki ocenie realizacji przedsięwzięć naprawczych. Analiza zachodzących zmian pozwoli stwierdzić, czy skutecznie zostało wyeliminowane zjawisko degradacji i jego negatywne konsekwencje oraz czy w wyniku prowadzonego procesu nie zaistniała konieczność skupienia się na problemach wcześniej niewystępujących.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030 podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Wójta przy pomocy Zespołu Zadaniowego ds. Rewitalizacji co najmniej raz na 3 lata.

Sporządzona ocena podlegać będzie zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz zostanie opublikowana na stronie BIP Urzędu Gminy Nielisz, zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

Tabela 28. Wskaźniki realizacji poszczególnych celów

Przedsięwzięcie	Wskaźnik
CEL STRATEGICZNY I	
Utworzenie kompleksu sportowo-rekreacyjnego w miejscowości Nawóz wraz z infrastrukturą techniczną i obiektami towarzyszącymi	<ul style="list-style-type: none"> - liczba obiektów wykorzystywanych na cele społeczne, edukacyjne, kulturalne, administracyjne, którym nadano nowe funkcje (szt.) - powierzchnia terenu, któremu nadano nowe funkcje (m²) - liczba osób korzystających z infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i towarzyszącej (osoby/rocznie)
Modernizacja i przebudowa dróg Gminy Nielisz w miejscowości Nawóz oraz Nielisz	<ul style="list-style-type: none"> - długość przebudowanych/zmodernizowanych odcinków dróg gminnych (km) - liczba pojazdów przejeżdżających

	przez przebudowane/zmodernizowane odcinki dróg gminnych (szt./rocznie)
Wymiana nieenergooszczędnych opraw oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Nielisz	- liczba wymienionych opraw (szt.) - liczba mieszkańców mieszkających przy drogach z wymienionymi oprawami oświetleniowymi (osoby)
Budowa pasywnego budynku użyteczności publicznej w miejscowości Nielisz	- liczba budynków użyteczności publicznej, wybudowanych w systemie pasywnym (szt.) - liczba użytkowników budynków użyteczności publicznej, wybudowanych w systemie pasywnym (osoby/rocznie)
CEL STRATEGICZNY II	
Utworzenie kompleksu sportowo-rekreacyjnego w miejscowości Nawóz wraz z infrastrukturą techniczną i obiektami towarzyszącymi	- liczba wydarzeń sportowo-rekreacyjnych organizowanych w obrębie kompleksu (szt./rocznie) - liczba wydarzeń o charakterze społecznym, edukacyjnym, kulturalnym organizowanych w obrębie kompleksu (szt./rocznie)
Organizacja wydarzeń sportowo-rekreacyjnych w obszarze rewitalizacji	- liczba zorganizowanych wydarzeń sportowo-rekreacyjnych (szt.) - liczba wydarzeń sportowo-rekreacyjnych organizowanych w obrębie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej obszaru rewitalizacji (szt.) - liczba osób biorących udział w wydarzeniach sportowo-rekreacyjnych (osoby/rocznie) - liczba seniorów osób biorących udział w wydarzeniach sportowo-rekreacyjnych (osoby/rocznie)
Organizacja przedsięwzięć adresowanych do osób w wieku 60+ „Aktywny senior”	- liczba zorganizowanych przedsięwzięć dla seniorów (szt.) - liczba seniorów biorących udział w przedsięwzięciach (osoby/rocznie)
Organizacja przedsięwzięć z zakresu poprawy bezpieczeństwa	- liczba zorganizowanych przedsięwzięć na rzecz bezpieczeństwa (szt.) - liczba osób biorących udział w przedsięwzięciach na rzecz

	bezpieczeństwa (osoby/rocznie)
Organizacja przedsięwzięć dla rodziców	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych przedsięwzięć na rzecz rodziców i rodzin (szt.) - liczba osób biorących udział w przedsięwzięciach na rzecz rodziców i rodzin (osoby/rocznie)
Organizacja przedsięwzięć ekologicznych	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych przedsięwzięć z zakresu edukacji ekologicznej (szt.) - liczba osób biorących udział w przedsięwzięciach z zakresu edukacji ekologicznej (osoby/rocznie)
Organizacja przedsięwzięć aktywizujących dla osób bezrobotnych	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych przedsięwzięć dla osób bezrobotnych (szt.) - liczba osób bezrobotnych biorących udział w przedsięwzięciach (osoby/rocznie) - liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia, biorących udział w przedsięwzięciach (osoby/rocznie)
Organizacja przedsięwzięć na rzecz rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych przedsięwzięć na rzecz zakładania własnej działalności gospodarczej (szt.) - liczba osób biorących udział w przedsięwzięciach na rzecz zakładania własnej działalności gospodarczej (osoby/rocznie)
Wspieranie działalności indywidualnych artystów, zespołów regionalnych, Kół Gospodyń Wiejskich z podobszarów obszaru rewitalizacji w realizacji przedsięwzięć integrujących i aktywizujących lokalną społeczność	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przedsięwzięć integrujących i aktywizujących lokalną społeczność, zorganizowanych przez indywidualnych artystów, zespoły regionalne, Koła Gospodyń Wiejskich z obszaru rewitalizacji (szt./rocznie) - liczba uczestników przedsięwzięć integrujących i aktywizujących lokalną społeczność, zorganizowanych przez indywidualnych artystów, zespoły regionalne, Koła Gospodyń Wiejskich z obszaru rewitalizacji (osoby/rocznie)
Współpraca z organizacjami i instytucjami kultury w zakresie wspólnych	- liczba inicjatyw kulturalnych na obszarze rewitalizacji, zrealizowanych we współpracy z organizacjami

<p>działań na rzecz wspierania inicjatyw kulturalnych w podobszarach obszaru rewitalizacji, które będą miały na celu zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym</p>	<p>i instytucjami kultury (szt./rocznie)</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba uczestników liczba inicjatyw kulturalnych na obszarze rewitalizacji, zrealizowanych we współpracy z organizacjami i instytucjami kultury (osoby/rocznie)
<p>Podnoszenie poziomu wiedzy mieszkańców o tradycji, historii i kulturze Gminy Nielisz oraz podobszarów obszaru rewitalizacji – organizacja obchodów świąt okolicznościowych, spotkania tematyczne, rajdy piesze/rowerowe w celu odwiedzenia gminnych zabytków i miejsc pamięci, zaangażowanie mieszkańców w dbanie o miejsca pamięci, zabytki, kultywowanie zanikających lokalnych tradycji</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wydarzeń z zakresu popularyzacji wiedzy mieszkańców o tradycji, historii i kulturze Gminy Nielisz oraz obszaru rewitalizacji (szt./rocznie) - liczba uczestników wydarzeń z zakresu popularyzacji wiedzy mieszkańców o tradycji, historii i kulturze Gminy Nielisz oraz obszaru rewitalizacji (osoby/rocznie)
<p>Wspieranie działalności organizacji pozarządowych działających w sferze społecznej w inicjatywach integrujących i aktywizujących lokalną społeczność oraz umożliwiających wdrożenie innowacyjnych rozwiązań problemów społecznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba inicjatyw integrujących i aktywizujących lokalną społeczność (szt./rocznie) - liczba wdrożonych innowacyjnych rozwiązań problemów społecznych (szt./rocznie) - liczba uczestników inicjatyw integrujących i aktywizujących lokalną społeczność (osoby/rocznie) - liczba osób objętych wdrożonymi innowacyjnymi rozwiązaniami problemów społecznych (osoby/rocznie)
<p>Włączenie mieszkańców podobszarów obszaru rewitalizacji w rozszerzenie oferty przedsięwzięć edukacyjnych, kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych w nowo utworzonym kompleksie sportowo-rekreacyjnym w miejscowości Nawóz oraz innych obiektach użyteczności publicznej podobszarów – przeprowadzenie konsultacji wśród mieszkańców, analiza potrzeb, gromadzenie pomysłów i propozycji, włączanie mieszkańców w czynną organizację przedsięwzięć</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przeprowadzonych działań konsultacyjnych (szt./rocznie) - liczba przedsięwzięć edukacyjnych, kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych zorganizowanych wspólnie z mieszkańcami (szt./rocznie) - liczba osób biorących udział w działaniach konsultacyjnych (osoby/rocznie) - liczba mieszkańców zaangażowanych w realizację przedsięwzięć edukacyjnych, kulturalnych, sportowo-

	rekreacyjnych (osoby/rocznie)
Piknik wiosenny – spotkania miłośników ogrodów w okresie wiosennym, wymiana sadzonek, siewek, bulw kwiatowych, spotkania ze specjalistami z zakresu ogrodnictwa i ekologii, wspólne sadzenie roślin w wyznaczonej pod ten cel przestrzeni publicznej podobszarów obszaru rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> - liczba inicjatyw integrujących i aktywizujących lokalną społeczność (szt./rocznie) - liczba uczestników inicjatyw integrujących i aktywizujących lokalną społeczność (osoby/rocznie)
Wspólne dbanie o zielen publiczną – wyznaczenie przez Gminę skwerów i innych miejsc zielonych, o które dbać będą mieszkańcy podobszarów obszaru w ramach inicjatywy społecznej. Wspieranie ich działań poprzez zapewnienie sprzętu, narzędzi, sadzonek roślin, środków ochrony, organizację spotkań ze specjalistami z zakresu ogrodnictwa, promowanie wykorzystania naturalnych metod pielęgnacji roślin, zbierania wody deszczowej. Działanie realizowane wspólnie z organizacjami pozarządowymi oraz nieformalnymi grupami mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> - liczba inicjatyw integrujących i aktywizujących lokalną społeczność (szt./rocznie) - liczba uczestników inicjatyw integrujących i aktywizujących lokalną społeczność (osoby/rocznie)
Wspólne spaceracje sąsiedzkie – coroczna organizacja cyklu spacerów dla mieszkańców podobszarów obszaru rewitalizacji, zakończonych wspólnym poczęstunkiem	<ul style="list-style-type: none"> - liczba inicjatyw integrujących i aktywizujących lokalną społeczność (szt./rocznie) - liczba uczestników inicjatyw integrujących i aktywizujących lokalną społeczność (osoby/rocznie)
Letni festyn rodzinny – wydarzenie rekreacyjne, połączone z występami artystycznymi, pokazami, jarmarkiem, zawodami dla rodzin, zorganizowane w obrębie podobszarów obszaru rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> - liczba inicjatyw integrujących i aktywizujących lokalną społeczność (szt./rocznie) - liczba uczestników inicjatyw integrujących i aktywizujących lokalną społeczność (osoby/rocznie)
Promocja podejmowania i realizacji inicjatyw gospodarczych w sferze pozarolniczej, w tym w branży turystycznej (np. usługi agroturystyczne, rękodzieło artystyczne pamiątkarstwo, agroturystyka, rolnictwo ekologiczne)	<ul style="list-style-type: none"> - liczba działań promujących podejmowanie i realizację inicjatyw gospodarczych w sferze pozarolniczej (szt./rocznie) -liczba zrealizowanych inicjatyw gospodarczych w sferze pozarolniczej (szt./rocznie)
Promocja podobszarów obszaru rewitalizacji jako miejsca atrakcyjnego turystycznie	- liczba działań promujących obszar rewitalizacji jako miejsce atrakcyjne turystycznie (szt./rocznie)

	- liczba turystów odwiedzających obszar rewitalizacji (osoby/rocznie)
--	---

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o.

Ocena postępu celów strategicznych i wskaźników diagnostycznych będzie dokonywana raz do roku. Natomiast gromadzenie wskaźników bezpośrednio związanych z realizacją konkretnych projektów będzie następowało w systemie ciągłym i będzie związane z momentem zakończenia tych projektów. Powyższe dane będą prezentowane w postaci raportu. Kolejnym etapem monitoringu wdrażania GPR jest analiza zebranych danych. Analizy dokonuje Komitet Rewitalizacji, który w przypadku stwierdzonych opóźnień w harmonogramie lub braku zadowalających efektów formułuje rekomendacje bądź propozycje działań naprawczych. Wnioski z przeprowadzonego monitoringu mogą być podstawą do wprowadzenia zmian do GPR. Formalną podstawą do wprowadzenia zmian w GPR będzie uchwała Rady Gminy Nielisz.

11.3. System wprowadzania modyfikacji do Programu

Bieżące monitorowanie i ocena skuteczności działań Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030 będzie przesłanką do zareagowania, a tym samym wprowadzenia zmian w Programie w uzasadnionych przypadkach. W momencie, gdy Wójt Gminy Nielisz wraz z Zespołem Zadaniowym ds. Rewitalizacji w porozumieniu z Komitetem Rewitalizacji zidentyfikują konieczność modyfikacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030, Wójt występuje do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku należy załączyć opinię, że Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nielisz wymaga aktualizacji wraz z oceną aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Ewentualna zmiana Gminnego Programu Rewitalizacji następuje w trybie, w jakim został on uchwalony.

12. ZMIANY W UCHWAŁACH DOTYCZĄCYCH ZASOBU MIESZKANIOWEGO GMINY I ZASAD WYNAJMOWANYCH LOKALI W TYM ZASOBIE

Zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030 przedsięwzięcia nie rodzą konieczności wprowadzenia zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie praw lokatorów.

Na terenie Gminy Nielisz obowiązuje uchwała nr XXIII/168/2020 Rady Gminy w Nieliszu z dnia 29 grudnia 2020 roku w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Nielisz. Przedsięwzięcia wynikające z Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nielisz nie mają wpływu na zasób mieszkaniowy objęty ww. uchwałą.

13. ZMIANY W UCHWALE W SPRAWIE WYZNACZANIA SKŁADU ORAZ ZASAD DZIAŁANIA KOMITETU REWITALIZACJI

Gmina Nielisz zakłada przyjęcie uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Nielisz bezpośrednio przed uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacji – w tej sytuacji nie występuje konieczność dokonywania zmian ww. uchwale.

14. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI

W Gminnym Programie Rewitalizacji nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia października 2015 r.

15. SPOSÓB REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Gminny Program Rewitalizacji nie wymaga wprowadzania zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Nielisz

Gminny Program Rewitalizacji nie wymaga wprowadzenia zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030 nie wymaga uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37f ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

16. PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO- PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI

Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych stanowią załącznik nr 1 do Gminnego programu Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030.

SPIS TABEL

Tabela 1. Lista projektów wpisanych do Lokalnego Program Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2016-2023	7
Tabela 2. Wynik przeprowadzonej delimitacji i diagnozy obszaru zdegradowanego	17
Tabela 3. Powierzchnia i liczba ludności obszaru rewitalizacji	20
Tabela 4. Podział Gminy Nielisz na jednostki urbanistyczne	22
Tabela 5. Wyniki badania ankietowego – ocena obecnego poziomu rozwoju obszaru	62
Tabela 6. Podsumowanie analizy zjawisk negatywnych	65
Tabela 7. Cele strategiczne i cele operacyjne zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Nielisz na lata 2021-2027 wpisujące się w cele Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030	71
Tabela 8. Cele strategiczne i cele operacyjne zawarte w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023–2032 wpisujące się w cele Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030	73
Tabela 9. Potrzeby lokalnej społeczności obszaru rewitalizacji	77
Tabela 10. Cele Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nielisz na lata 2024-2030	79
Tabela 11. Powiązania kierunków działań z celami oraz wynikającymi z nich potrzebami .	83
Tabela 12. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacji - Utworzenie kompleksu sportowo-rekreacyjnego w miejscowości Nawóz wraz z infrastrukturą techniczną i obiektami towarzyszącymi.....	92
Tabela 13. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacji - Organizacja cyklu wydarzeń sportowo-rekreacyjnych w obszarze rewitalizacji	96
Tabela 14. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacji - Organizacja cyklu przedsięwzięć adresowanych do osób w wieku 60+ „Aktywny senior”	100
Tabela 15. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacji - Organizacja cyklu przedsięwzięć z zakresu poprawy bezpieczeństwa	103
Tabela 16. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacji - Organizacja cyklu przedsięwzięć dla rodziców	106
Tabela 17. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacji - Organizacja cyklu przedsięwzięć ekologicznych.....	109
Tabela 18. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacji - Organizacja cyklu przedsięwzięć aktywizujących dla osób bezrobotnych	112
Tabela 19. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacji - Organizacja cyklu przedsięwzięć na rzecz rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej.....	114
Tabela 20. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacji - Modernizacja i przebudowa dróg Gminy Nielisz w miejscowości Nawóz oraz Nielisz	117
Tabela 21. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacji - Wymiana nieenergooszczędnych opraw oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Nielisz	119
Tabela 22. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	122
Tabela 23. Spójność projektów z celami strategicznymi GPR	136
Tabela 24. Projekty odpowiadające celom rewitalizacji zrealizowane przez Gminę Nielisz	140
Tabela 25. Szacunkowe ramy finansowe Programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych dla projektów podstawowych	145
Tabela 26. Szacunkowe ramy finansowe Programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych dla pozostałych dopuszczalnych projektów.....	146

Tabela 27. Harmonogram zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji	155
Tabela 28. Wskaźniki realizacji poszczególnych celów	166

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz 2020 roku (na 1000 mieszkańców)	29
Wykres 2. Porównanie wartości wskaźnika „Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)” dla obszaru rewitalizacji i średniej gminnej	30
Wykres 3. Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)	31
Wykres 4. Porównanie wartości wskaźnika „Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz 2020 roku (na 1000 mieszkańców)” dla obszaru rewitalizacji i średniej gminnej	32
Wykres 5. Liczba osób długotrwale bezrobotnych w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)	33
Wykres 6. Porównanie wartości wskaźnika „Liczba długotrwale bezrobotnych w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)” dla obszaru rewitalizacji i średniej gminnej	34
Wykres 7. Liczba interwencji policyjnych w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)	35
Wykres 8. Porównanie wartości wskaźnika „Liczba policyjnych interwencji w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)” dla obszaru rewitalizacji i średniej gminnej	36
Wykres 9. Liczba przestępstw w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)	37
Wykres 10. Porównanie wartości wskaźnika „Liczba przestępstw w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)” dla obszaru rewitalizacji i średniej gminnej	38
Wykres 11. Liczba wykroczeń w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)	39
Wykres 12. Porównanie wartości wskaźnika „Liczba wykroczeń w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)” dla obszaru rewitalizacji i średniej gminnej	40
Wykres 13. Liczba mandatów w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)	41
Wykres 14. Porównanie wartości wskaźnika „Liczba mandatów w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)” dla obszaru rewitalizacji i średniej gminnej	42
Wykres 15. Liczba rodzin niepełnych w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)	43
Wykres 16. Porównanie wartości wskaźnika „Liczba rodzin niepełnych w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)” dla obszaru rewitalizacji i średniej gminnej	44
Wykres 17. Liczba przyznanych świadczeń z tytułu ochrony macierzyństwa w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)	45

Wykres 18. Porównanie wartości wskaźnika „Liczba przyznanych świadczeń z tytułu ochrony macierzyństwa w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)” dla obszaru rewitalizacji i średniej gminnej	46
Wykres 19. Liczba przyznanych świadczeń osobom starszym w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)	47
Wykres 20. Porównanie wartości wskaźnika „Liczba przyznanych świadczeń z osobom starszym w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)” dla obszaru rewitalizacji i średniej gminnej	48
Wykres 21. Wielkość emisji pyłów PM w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (kg/rok)	49
Wykres 22. Porównanie wielkości emisji pyłów PM w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku dla obszaru rewitalizacji i średniej gminnej	50
Wykres 23. Ilość azbestu pozostałego do unieszkodliwienia w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (kg)	51
Wykres 24. Porównanie ilości azbestu pozostałego do utylizacji w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku dla obszaru rewitalizacji i średniej gminnej	52
Wykres 25. Liczba podmiotów gospodarczych w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców).....	53
Wykres 26. Porównanie wartości wskaźnika „Liczba podmiotów gospodarczych w poszczególnych obszarach w Gminie Nielisz w 2020 roku (na 1000 mieszkańców)” dla obszaru rewitalizacji i średniej gminnej	54

SPIS MAP I RYSUNKÓW

Rysunek 1. Dwór po rewitalizacji w ramach projektu pn. „Rewitalizacja dworu w Stawie Noakowskim”	9
Mapa 2. Obszary zdegradowane w Gminie Nielisz	18
Mapa 3. Obszar rewitalizacji w Gminie Nielisz	21
Mapa 4. Podział Gminy Nielisz na obszary	23
Mapa 5. Obszar A - Nielisz	25
Mapa 6. Obszar G - Nawóz.....	26

ZAŁĄCZNIKI

1. Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych (mapa 1-4)
2. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią w obszarze rewitalizacji